

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

RAZREŠENJE V.D. STANJA U JAVNIM PREDUZEĆIMA

Završni izveštaj

Transparentnost Srbija

Beograd, maj 2021.

Podrška i Zahvalnost

Nalazi u ovoj publikaciji prikupljeni su
u okviru projekta koji je podržala:

FOND ZA OTVORENO DRUŠTVO - SRBIJA
FUND FOR AN OPEN SOCIETY - SERBIA

Ova publikacija je omogućena podrškom Fondacije za otvoreno društvo.

Za sadržaj ove publikacije odgovorna je Transparentnost Srbija i ne odražava nužno stavove Fondacije za otvoreno društvo.

SADRŽAJ

Sažetak i ključni nalazi	5
Petra 2021 – Transparentnost javnih preduzeća	5
Tabela broj 1: zbirni prikaz strukture prijavljenih prihoda kampanje	6
Stručnost direktora i članova nadzornih odbora	7
<i>Specifični slučajevi</i>	8
VD stanje u republičkim JP i preduzećima u državnom vlasništvu na koja se primenjuju odredbe Zakona o JP o izboru direktora	9
O projektu i o metodologiji	11
O projektu	11
Metodologija	13
PETRA 2021	13
Stručnost direktora i članova nadzornih odbora	15
Aktivnosti u vezi sa nezakonitim vršiocima dužnosti direktora	16
Opšti pravni okvir za rad preduzeća u državnom vlasništvu	18
Pravila koja uređuju rukovođenje i kontrolu u javnim preduzećima – direktor i nadzorni odbor	19
Obaveza izveštavanja i objavljivanja informacija o javnim preduzećima	23
Obaveze objavljivanja po starom i novom zakonu	23
Smernice za programe rada.....	24
Donošenje podzakonskih akata	26
Transparentnost preduzeća - istraživanje, ocenjivanje i rangiranje– PETRA 2021	29
Uvodne napomene	29
O projektu i o metodologiji	31
O projektu	31
Metodologija	32
NALAZI ISTRAŽIVANJA	35

<i>Tabela broj 2: Opšte ocene transparentnosti</i>	35
<i>Tabela broj 3: Transparentnost preduzeća po gradovima</i>	36
<i>Tabela broj 5. Pojedinačne ocene preduzeća</i>	37
<i>Tabela broj 6: Promene u transparentnosti preduzeća 2021/2019</i>	38
<i>Tabela broj 7: Prosečne ocene po indikatorima</i>	40
Nalazi po preduzećima	42
Stručnost direktora i članova nadzornih odbora	61
Specifični slučajevi	64
Podaci po pojedinačnim preduzećima	65
Neprecizna zakonska formulacija	90
Aktivnosti u vezi sa nezakonitim vršiocima dužnosti direktora	92
Pregled stanja u republičkim javnim preduzećima, AD i DOO na koja se po pitanju izbora direktora primenjuje Zakon o JP, od usvajanja Zakona o JP iz decembra 2012. godine do 21. maja 2021.	92
Pregled stanja po preduzećima:.....	94
PREPORUKE	108

Sažetak i ključni nalazi

Analiza, odnosno izveštaj, obuhvata tri komponente istraživanja u okviru projekta „**Razrešenje v.d. stanja u javnim preduzećima**“: utvrđivanje Indeksa transparentnosti javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu (**PETRA 2021** - Public Enterprises Transparency Index 2021), istraživanje o ispunjavanju zakonskih obaveza u vezi sa **stručnošću menadžmenta javnih preduzeća i aktivnosti u vezi sa vršiocima dužnosti direktora javnih preduzeća kojima je istekao zakonski rok trajanja v.d. stanja**.

Petra 2021 – Transparentnost javnih preduzeća

Indeks transparentnosti javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu (PETRA - Public Enterprises Transparency Index - 2021) za 2021. godinu predstavlja ocenjivanje i rangiranje 33 preduzeća na republičkom (17) i lokalnom (16) nivou, na osnovu 30 indikatora. Većina JP bila su obuhvaćena i istraživanjem i ocenjivanjem PETRA 2019, pa su rezultati uporedivi.

Preduzeća su rangirana po procentima od maksimalnog broja poena (0-100%), ali su svrstana i u pet kategorija - potpuno transparentna (81-100%), uglavnom transparentna (61-80,9%), delimično transparentna (41-60,9%), uglavnom netransparentna (21-40,9%) i netransparentna (0-20,9%).

U prvoj kategoriji se nalazi samo jedno preduzeće, što je ipak napredak u odnosu na 2019. godinu kada u ovoj kategoriji nije bilo nijedno od 40 preduzeća obuhvaćenih uzorkom. Najbolje rangirano preduzeće je Toplana Šabac, a najlošije MB Namenska koje nema funkcionalan sajt na srpskom jeziku. U kategoriji "Uglavnom transparentna" nalaze se Putevi Srbija, Vodovod i kanalizacija Novi Sad, Srbijavode, Emisiona tehnika i veze, Beogradski vodovod i kanalizacija, Vodovod i kanalizacija Kragujevac, Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd i Pošta Srbije.

Ako se posmatra prosečna ocena (53,2%), ona je na približno istom nivou kao pre dve godine. U poređenju gradova, najbolji prosek imaju Šabac i Kragujevac, a najlošiji Niš.

Ocena	Ukupno	Od toga republička	Od toga lokalna
Potpuno transparentna	1	0	1
Uglavnom transparentna	8	4	4
Delimično transparentna	17	8	9
Uglavnom netransparentna	6	4	2
Netransparentna	1	1	0

Tabela broj 1: zbirni prikaz strukture prijavljenih prihoda kampanje

BROJ INDIKATORA	INDIKATOR	PROSEČNA OCENA
12	DA LI JE NA SAJTU OBJAVLJEN CENOVNIK USLUGA KOJE PRUŽA PREDUZEĆE?	97.00%
26	DA LI POSTOJI POSEBNA STRANICA (PODSTRANICA) NA SAJTU PREDUZEĆA, POSVEĆENA JAVNIM NABAVKAMA?	97.00%
4	DA LI JE NA SAJTU DOSTUPAN BROJ ZAPOSLENIH U PREDUZEĆU?	95.50%
9	DA LI JE NA SAJTU OBJAVLJEN FINANSIJSKI PLAN/BUDŽET PREDUZEĆA?	93.90%
10	DA LI JE NA SAJTU OBJAVLJEN GODIŠNJI PLAN/PROGRAM RADA PREDUZEĆA?	89.40%
14	DA LI SU NA SAJTU OBJAVLJENI PODACI O DUGOVIMA I KREDITIMA PREDUZEĆA?	89.40%
	...	
25	DA LI JE NA SAJTU OBJAVLJENA OBRAZLOŽENA ODLUKA O IZBORU/POSTAVLJENJU DIREKTORA PREDUZEĆA?	10.60%
29	DA LI SU UGOVORI ZA REKLAMIRANJE, KONSULTANTSKE USLUGE I MARKETING OBJAVLJENI NA SAJTU? (ILI JE DOSTUPNA INFORMACIJA DA PREDUZEĆE NEMA OVE TROŠKOVE)?	9.10%
7	DA LI SU JAVNO DOSTUPNI ZAPISNICI SA SEDNICA UPRAVNIH NADZORNIH I REVIZORSKIH TELA PREDUZEĆA U PROTEKLIM 12 MESECI?	4.50%
20	DA LI JE NA SAJTU OBJAVLJEN I POSTOJI LI INDIVIDUALNA POLITIKA (PRAVILNIK) PREDUZEĆA U VEZI SA TROŠKOVIMA REPREZENTACIJE?	4.50%
30	DA LI SU UGOVORI ZA PRAVNE USLUGE (NAMENA, IZNOS I SL.) OBJAVLJENI NA SAJTU?	0.00%

Stručnost direktora i članova nadzornih odbora

Transparentnost Srbija je pratila postupke izbora odnosno imenovanja direktora i članova nadzornih odbora. S obzirom na to da se TS u prethodnim ciklusima sličnih istraživanja već bavila stručnošću članova NO i direktora republičkih preduzeća, sada su u fokusu bila lokalna JP u kojima su u prethodnom periodu postavljani novi organi upravljanja. Od 32 JP i JKP i njihovih osnivača (skupština gradova i opština) traženo je da dostave podatke na osnovu kojih je utvrđeno da direktori i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove u vezi a stručnošću i iskustvom.

Analizirani su i podaci na sajtovima JP. **Od 32 preduzeća iz uzorka, devet ih uopšte nema internet sajtove (jedan je u procesu izrade), iako je još od 2012. godine zakonom propisana obaveza da JP objavljuju određene podatke na "svojoj internet stranici"** (Zakon o javnim preduzećima S.g. 119/2012, član 62. i ZoJP S.g. 15/2016, član 71.). **Deset preduzeća ima sajt, ali se na njemu ne mogu naći imena direktora i svih članova NO, na osam se nalaze samo imena, a na pet sajtova se nalaze biografije, ali nema svih podataka na osnovu kojih bi se moglo zaključiti da li direktori i članovi NO ispunjavaju uslove** (najčešće nedostaju podaci o tome kada je završen fakultet).

Na osnovu podataka sa sajtova i podataka dobijenih iz odgovora javnih preduzeća i njihovih osnivača na zahteve za pristup informacijama od javnog značaja, TS je utvrdila da li se na osnovu dostupnih informacija i dokumenata može **potvrditi** da direktor i/ili pojedini ili svi članovi NO ispunjavaju uslove. U narednoj tabeli vidi se za koje slučajeve je to bilo moguće potvrditi. U poslednjoj koloni su zbirno dati slučajevi kada nije bilo moguće potvrditi da li su uslovi ispunjeni (nisu dostavljeni podaci) i oni slučajevi kada dostavljeni podaci potvrđuju

da direktor i/ili članovi NO ne ispunjavaju zakonom propisane uslove za imenovanje na te funkcije. **Od 32 preduzeća, u 16 direktor i svi članovi NO ne ispunjavaju zakonom propisane uslove, ili zbog nedostupnosti podataka nije moguće utvrditi da li ispunjavaju uslove.**

Za četiri je moglo da se potvrdi da direktor i svi članovi nadzornog odbora ispunjavaju zakonske uslove. To su JKP Beočin, Vodovod i kanalizacija Kragujevac, Vodovod i kanalizacija Požarevac i JKP "Drina" Mali Zvornik (imenovana su dva od tri člana NO).

Specifični slučajevi

U odgovorima dobijenim od javnih preduzeća i njihovih osnivača TS je uočila nekoliko specifičnosti, koje вреди posebno istaći i predstaviti.

U dva slučaja (Javno preduzeće za komunalnu delatnost i putnu infrastrukturu „Vilin Lug” Crna Trava i JP za uređenje i održavanje objekata i javnih površina Žitorađa) u dostavljenim odgovorima je potvrđeno da član NO iz reda zaposlenih ne ispunjava zakonske uslove jer niko od zaposlenih, izuzev direktora, nema završen fakultet.

Isto preduzeće iz Crne Trave obavestilo je TS da u postupku imenovanja članova NO za dva člana **dokumenti nisu pribavljeni “jer Crna Trava ima mali broj stanovnika (oko 1.200), pretežno starijeg i bez visokog obrazovanja, svi se međusobno poznaju**, pa je članovima organa nadležnog za imenovanje – SO Crna Trava – lično poznato da dva kandidata ispunjavaju sve tražene uslove”.

Javno preduzeće „Vodovod i kanalizacija” Grocka je odgovorilo na zahtev za dostavljanje podataka dopisom koji je potpisao direktor Mirko Dobrijević, citirajući odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i Ustava Republike Srbije. U tom odgovoru je naglašeno da je ime podatak o ličnosti i ukazano na odredbe o zaštiti prava na privatnost i o zaštiti podataka o ličnosti.

Direktor je praktično izveo zaključak da su imena rukovodećih ljudi podaci o ličnosti koji se ne mogu javno predočiti. Na kraju je TS upućena da izvrši uvid u informator o radu preduzeća na sajtu JP. Informator na sajtu nije nađen.

JP „Naš Stan“ Kovačica u odgovoru je navelo da jedan član NO “tvrđi da ne može da nađe diplomu”, a u evidenciji JP nema kopije. U istom dogovoru je potvrđeno da v.d. direktora ne ispunjava zakonski uslov jer je na dan imenovanja imao stečeno trogodišnje visoko obrazovanje, (180 ESPB), i nije imao pet godina iskustva na poslovima. Istovremeno je, međutim, ukazano da v.d. direktora ima “dve godine radnog iskustva u poslovima prodaje i davanja u zakup nekretnina, što je, de facto, jedna od delatnosti preduzeća, iako to nije uneto u osnivački akt”.

Iz odgovora JP PRC „Relaks“ Kovačica, TS je informisana da, pored drugih znanja i veština, direktor ima završen stručni kurs “Lični stil i imidž” Ashok Murty.

VD stanje u republičkim JP i preduzećima u državnom vlasništvu na koja se primenjuju odredbe Zakona o JP o izboru direktora

Ukupno preduzeća	32
Direktor izabran na konkursu	9
V.d. direktora u zakonitom mandatu	10
V.d. direktora kojima je istekao mandat	8
Direktori imenovani bez konkursa i nepoznat status	5

Iako se u javnosti Putevi Srbije često ističu kao primer preduzeća u kome je najduže na čelu vršilac dužnosti direktora, postoji zapravo najmanje **16 preduzeća u državnom vlasništvu (od 34 posmatrana) koja ni dana od usvajanja Zakona o javnim preduzećima nisu imali na svom čelu direktora izabranog na javnom konkursu.**

To su Srbijagas, Nuklearni objekti Srbije, Pošta Srbije, Srbijašume, Putevi Srbije, Stara planina, Emisiona tehnika i veze, JP NP Kopaonik, JP NP Đerdap, JP NP Šar planina, Železnice Srbija ad, Srbija voz ad, Srbija Kargo ad, Infrastruktura železnice Srbije ad, Koridori Srbije doo, Metohija doo, a za dva nema dostupnih podataka za određeni period pa se ne može tačno utvrditi da li su ikada raspisivani konkursi (Rezervat Uvac doo i Park Palić doo).

U pojedinim su sve vreme na čelu vršioci dužnosti (npr, u Putevima ista osoba, u drugim su se smenjivali razni vršioci dužnosti), u pojedinim su u nekim periodima to bili direktori postavljeni bez konkursa pre početka primene Zakona iz 2012. godine (nakon čega konkursi, mimo zakona, u nekim od njih nisu ni raspisani), u jednom (Srbijašume), na primer, dve godine je rukovodio zamenik direktora (koji nije bio funkcioner i na njega se nisu odnosile obaveze i ograničenja iz Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije), a potom vršioci dužnosti direktora.

Ako se sabere trajanje v.d. stanja, mandati direktora izabranih na konkursu i postavljenih bez konkursa, od 2012. godine (odnosno od osnivanja preduzeća) do danas, u svakom od ova 34 preduzeća u proseku je na čelu bio vršilac dužnosti četiri godine i tri meseca, direktor postavljen bez konkursa dve i po godine a direktor izabran na konkursu tačno godinu dana

O projektu i o metodologiji

O projektu

Projekat "Javna preduzeća - profesionalizacija, transparentnost i pravne posledice kršenja zakona" realizuje Transparentnost Srbija uz podršku Fondacije za otvoreno društvo Srbija. Cilj projekta je iniciranje primene Zakona o javnim preduzećima, posebno u delu koji se odnosi na profesionalizaciju upravljanja i povećanje transparentnosti.

Javna preduzeća u Srbiji su decenijama pod partijskom kontrolom i identifikovana su kao jedno od najproblematičnijih područja u borbi protiv korupcije. Sistem partijske kontrole i podele upravljanja preduzećima između partija ili drugih neformalnih centara moći, koji funkcioniše decenijama, nije nestao ni usvajanjem dva nova Zakona o javnim preduzećima u proteklih osam i po godina. Zakon iz 2012. godine, koji je "proglasio" depolitizaciju i veću transparentnost i odgovornost, u praksi nije doneo primetan pomak i na koncu je predstavljao značajno razočaranje, što je pokazalo i Istraživanje Transparentnosti Srbija iz 2014. Zakon je ostavio prostor za netransparentno ponašanje i, posledično, za korupciju. Čak ni loše formulisane odredbe ili rupe u zakonu nisu bile toliki problem koliko nedostatak (političke) volje za njegovo sprovođenje. Pojedini problemi su samo delimično (normativno) rešeni novim Zakonom o javnim preduzećima iz 2016. godine. Neke od sugestija koje je davala TS su

uključene u odredbe novog zakona, ali mnogi su problemi ostali, a neki novi problemi pojavili su se zbog neprecizno ili zamagljeno formulisanih odredbi. Loše stanje u ovoj oblasti potvrđeno je istraživanjem koje je TS sprovedla 2017. godine (zabeležen minimalni napredak u oblasti transparentnosti, ali na to je u velikoj meri uticalo samo istraživanje - na početku istraživanja samo je jedno od 30 JP objavilo sve dokumente i informacije propisane Zakonom, a nakon što je TS uputila brojne dopise JP i njihovim osnivačima, ove obaveze je na kraju monitoringa u potpunosti ispunilo osam preduzeća, dok je još deset uspostavilo sistem redovnog objavljivanja, iako je objavljivanje određenih dokumenata kasnilo). Potvrda je stigla i u okviru rangiranja na osnovu Indeksa transparentnosti lokalne samouprave LTI. U tim studijama, sprovedenim 2015, 2017, 2019 i 2020. godine indikatori koji se odnose na JP su imali najnižu prosečnu ocenu. Konačno, istraživanje transparentnosti javnih preduzeća PETRA 2019, sa uzorkom od 40 republičkih i lokalnih preduzeća, pokazalo je da je nivo transparentnosti relativno nizak.

Još veći problem od transparentnosti jeste činjenica da generalno profesionalizacija upravljanja JP nije sprovedena iako su (uglavnom na lokalnom nivou) formalno sprovedeni konkursi. Do danas nisu usvojeni čak ni podzakonski akti neophodni da bi se profesionalizacija uspešno sprovedla. Mnogi konkursi raspisani na republičkom nivou 2013. i 2017. godine do danas nisu okončani niti poništeni. Premijerka je 17. januara 2020, u reakciji na zahtev MMF-a da se prekine praksa

upravljanja JP preko vršilaca dužnosti, obećala sprovođenje konkursa, da bi malo kasnije, istog dana, predsednik Srbije izjavio da „ne da v.d. direktore“.¹ V.d. stanje koje traje duže od dozvoljenog povlači nevažnost odluka, što je dokazano i jednom sudskom presudom.²

Sa takvim presekom stanja, TS je u okviru ovog istraživanja želela da utvrdi stanje profesionalizacije u JP (direktor, NO, podzakonski akti) i da načini novi presek stanja transparentnosti, na osnovu metodologije PETRA³, primenjene 2019, te da omogući poređenje rezultata – opšteg stanja transparentnosti, ali i pojedinačnih preduzeća uključenih u uzorak u oba konsektivna istraživanja.

Istraživanje "Indeks transparentnosti javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu PETRA 2021", kao deo ovog projekta, meri i ocenjuje transparentnost javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu, te ukazujući na nesprovođenje zakona ili na dobre prakse koji bi valjalo uvesti i primeniti, pokušava da utiče na povećanje transparentnosti.

PETRA izlazi iz okvira onoga što je propisano Zakonom o JP. Naime, čak i ako su ispunjene obaveze koje se odnose na transparentnost iz zakona, to ne znači da će transparentnost JP i preduzeća u državnom vlasništvu biti na zadovoljavajućem nivou. Razlog za to je sam

zakon: nedostaju mu neka rešenja (poput potpune transparentnosti imenovanja rukovodilaca i članova nadzornih odbora, centralizovane publikacije zbirnih podataka za sva javna preduzeća, podataka o analizi izveštaja o radu, objavljivanje narativnog izveštaja o radu i ispunjenju radnih planova JP umesto samo finansijskih podataka, objavljivanje dokaza o ispunjavanju uslova za članstvo u nadzornom odboru itd.) i ima rupe koje su snizile određene standarde utvrđene prethodnim zakonom (imenovanje vršioca dužnosti direktora).

Pored istraživanja PETRA, projekat "Javna preduzeća - profesionalizacija, transparentnost i pravne posledice kršenja zakona" bavi se položajem organa upravljanja u JP i preduzećima u državnom vlasništvu.

TS je sačinila pregled izbora na konkursima odnosno postavljenja vršioca dužnosti direktora u svim preduzećima u državnom vlasništvu za koja se, prema podacima Ministarstva privrede, primenjuje Zakona o JP u toj oblasti. U slučajevima u kojima su na čelu JP vršioци dužnosti i nakon isteka roka, TS je inicirala postupke kod nadležnih organa, istovremeno skrećući pažnju javnosti na ovaj problem.

¹ <https://insajder.net/sr/sajt/vazno/16653/>

² <https://www.blic.rs/vesti/drustvo/sud-mira-petrovic-nije-direktor-ponistena-resenja-o-suspenzijama-radnika-poste/mvx3qtf>

³ <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/projekti/183-indeks-transparentnosti-preduzeca-u-drzavnom-vlasnistvu>

Metodologija

PETRA 2021

Indeks transparentnosti PETRA je oruđe za merenje i ocenjivanje transparentnosti i rangiranje javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu koje su zajednički osmislili organizacije Transparentnost Srbija i Transparency International Češke Republike. Prvi put je primenjeno u istraživanju 2019. godine.

U istraživanju PETRA 2021 transparentnost je ocenjivanja na osnovu 30 indikatora (indikatorskih pitanja), koji su podeljeni u četiri kategorije - Položaj preduzeća, Poslovanje, Procedure i Dostupnost podataka. Odgovori na indikatorska pitanja su traženi na sajtovima preduzeća. Ukoliko informacije nisu nađene ocena je 0, u slučajevima kada je informacija bila parcijalna, ocena je bila 1, a za informacije dostupne u celosti, dodeljivana je ocena 2.

Ovo su indikatori, po kategorijama:

A-Položaj (preduzeća)

1. Da li je na sajtu dostupan dokument koji jasno opisuje nadležnost (delatnost) preduzeća?
2. Da li je na sajtu dostupna jasna strategija preduzeća koja opisuje njegov cilj poslovanja/osnivanja i načine ostvarivanja strategije?
3. Da li je sproveden javni konkurs za izbor direktora?
4. Da li je na sajtu dostupan broj zaposlenih u preduzeću?

5. Da li su na sajtu dostupne osnovne informacije (imena, funkcije, kontakti) o menadžmentu (struktura menadžmenta zavisi od pravnog okvira)?

6. Da li su na sajtu dostupni profesionalni CV-jevi menadžmenta (struktura menadžmenta zavisi od pravnog okvira)?

7. Da li su javno dostupni zapisnici sa sednica upravnih nadzornih i revizorskih tela preduzeća u proteklih 12 meseci?

8. Da li je na sajtu objavljen popis imovine (ili informacija o najvažnijim/najvrednijim delovima imovine - nekretnine, vozila i sl) preduzeća?

B - Poslovanje

9. Da li je na sajtu objavljen finansijski plan/budžet preduzeća?

10. Da li je na sajtu objavljen godišnji plan/program rada preduzeća?

11. Da li je na sajtu objavljen godišnji izveštaj o radu preduzeća?

12. Da li je na sajtu objavljen cenovnik usluga koje pruža preduzeće?

13. Da li je na sajtu objavljen izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja za prethodnih 3-5 godina?

14. Da li su na sajtu objavljeni podaci o dugovima i kreditima preduzeća?

15. Da li su na sajtu objavljeni podaci o novčanim potraživanjima preduzeća?

16. Da li je na sajtu objavljena informacija o politici naplate potraživanja preduzeća?

17. Da li je na sajtu objavljen plan javnih nabavki za tekuću godinu?

18. Da li su pozivi za javne nabavke objavljeni na sajtu?

19. Da li su obrazložene odluke o dodeli ugovora za javne nabavke objavljene na sajtu?

C - Procedure

20. Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa troškovima reprezentacije?

21. Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa korišćenjem službenih automobila? (zahtev nakon uvida, u okviru verifikacije)

22. Da li je na sajtu objavljen pravilnik/vodič za uzbunjivanje/uzbunjivače?

23. Da li su na sajtu objavljeni podaci (kontakt) o osobi zaduženoj za postupanje sa prijavama uzbunjivača?

D - Dostupnost podataka

24. Da li je na sajtu objavljen akt kojim se utvrđuje interna struktura preduzeća, broj zaposlenih i opis njihovih radnih mesta (sistematizacija)?

25. Da li je na sajtu objavljena obrazložena odluka o izboru/postavljenju direktora preduzeća?

26. Da li postoji posebna stranica (podstranica) na sajtu preduzeća, posvećena javnim nabavkama?

27. Da li su podaci o troškovima sponzorstava objavljeni na sajtu?

28. Da li su podaci o troškovima reklamiranja, konsultantskim uslugama i marketinga objavljeni na sajtu?

29. Da li su ugovori za reklamiranje, konsultantske usluge i marketing objavljeni na sajtu?

30. Da li su ugovori za pravne usluge (namena, iznos i sl) objavljeni na sajtu?

Ocene su sabrane i podeljene sa teoretski maksimalnim brojem i na taj način je dobijen indeks koji zapravo predstavlja procenat od maksimalne moguće ocene.

Tokom prikupljanja podataka izvršena je i verifikacija - sva preduzeća su dopisom obaveštena o istraživanju, ukazano im je koje informacije nisu pronađene i pozvana su da dostave odgovor gde se informacije mogu pronaći u slučaju da su istraživači načinili previd (ili u slučaju da su u međuvremenu postavljene).

Uzorkom su obuhvaćena preduzeća koja su se našla i u uzorku istraživanja PETRA 2019, kako bi se omogućilo poređenje, odnosno analiza trendova po pitanju transparentnosti.

Prvobitni uzorak načinjen je tako da se u njemu našla državna preduzeća na nivou republike iz što većeg broja raznovrsnih delatnosti (jedno železničko, jedan nacionalni park, jedno preduzeće iz sektora namenske industrije i sl) kao i više preduzeća iz nekoliko najvećih gradova, što omogućava poređenje republičkih,

odnosno lokalnih preduzeća jednih sa drugima, ali i poređenja preduzeća iz istog grada između sebe ili gradova između sebe.

Ovo su preduzeća obuhvaćena uzorkom:

Republička:

JP Elektroprivreda Srbije, JP Srbijagas, JP Srbijašume, JVP Srbijavode, Srbija kargo ad, JP Pošta Srbije, MB namenska ad, Aerodromi Srbija, Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije ad, Transnafta ad, JP Službeni glasnik, JP Putevi Srbija, JP za podzemnu eksploataciju uglja Resavica, JP Nacionalni park Kopaonik, JP Emisiona tehnika i veze, Koridori doo i Državna lutrija doo.

Lokalna:

JKP Gradska čistoća Beograd, JKP Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd, JKP Beogradski vodovod i kanalizacija Beograd, JKP Beogradske elektrane Beograd,

JKP Mediana Niš, JKP Naissus Niš, JKP Gradska toplana Niš, JKP Čistoća Novi Sad, JKP Vodovod i kanalizacija Novi Sad, JKP Novosadska toplana Novi Sad, JKP Vodovod i kanalizacija Subotica, JKP Subotička toplana, JKP Vodovod i kanalizacija Kragujevac, JKP Šumadija Kragujevac, JKP Vodovod Šabac, JKP Toplana Šabac.

Stručnost direktora i članova nadzornih odbora

Transparentnost Srbija je pratila postupke izbora odnosno imenovanja direktora i članova nadzornih odbora.

Na uzorku je utvrđeno da li su direktori javnih preduzeća i članovi nadzornih odbora postavljeni/imenovani u skladu sa zakonom i da li ispunjavaju zakonske uslove. Prvobitno je bilo planirano da se u razmatranje uzmu pre svega konkursi za direktore preduzeća na republičkom nivou, čije je sprovođenje bilo najavljeno za period posle parlamentarnih izbora 2020. godine i izbora nove Vlade Srbije.

U većini republičkih javnih preduzeća, međutim, nije bilo promena te je, s obzirom na to da se TS u prethodnim ciklusima sličnih istraživanja bavila stručnošću članova NO i direktora ovih preduzeća, odlučeno da u fokusu ovog puta budu lokalna javna preduzeća u kojima su u prethodnom periodu postavljeni novi organi upravljanja.

Stanje u vezi sa izborom direktora na lokalnom nivou, odnosno izbor preduzeća za uzorak, utvrđeno je praćenjem oglasa objavljenih u službenim glasilima.

Načinjen je uzorak od 32 JP i JKP i poslani su im zahtevi da dostave podatke na osnovu kojih je utvrđeno da direktori, odnosno članovi nadzornih odbora ispunjavaju zakonske uslove u vezi a stručnošću i iskustvom. Istovetni zahtevi upućeni su i osnivačima lokalnih JP i JKP – skupštinama gradova i opština.

Reč je o sledećim preduzećima: Javno komunalno preduzeće Usluga Boljevac, Javno komunalno preduzeće „Komunalac” Lebane, Javno komunalno preduzeće „Imovina” Lebane, JP „Naš Stan” Kovačica, JP PRC „Relaks” Kovačica, Javno komunalno stambeno preduzeće „Morava” Lapovo, JKP Vodovod Leskovac, JKP „Toplana” Leskovac, Javno preduzeće za građevinsko zemljište i puteve Majdanpek, JP Komunalac Trgovište, JP "Trgovište IN" Trgovište, JP za uređenje i održavanje objekata i javnih površina Žitorađa, Javno komunalno preduzeće „Beočin”, Beočin, Javno komunalno preduzeće „Vodovod i kanalizacija” Požarevac, Javno komunalno preduzeće „Vodovod i kanalizacija” Kragujevac, Javno preduzeće za komunalnu delatnost i putnu infrastrukturu „Vilin Lug” Crna Trava, Javno preduzeće „Gold gondola Zlatibor”, Čajetina, Komunalno stambeno preduzeće „Stan” JP Despotovac, Javno komunalno preduzeće „Parking servis Mladenovac”, Mladenovac, Javno komunalno preduzeće za proizvodnju, distribuciju vode, održavanje higijene, groblja i zelenila „Mladenovac”, Javno komunalno preduzeće “Parking servis” Loznica, Javno urbanističko preduzeće „Urbanizam” Stara Pazova, Javno preduzeće za uređivanje građevinskog zemljišta „Kuršumljija”, Javno komunalno preduzeće “Drina” Mali Zvornik, Javno preduzeće „Poslovni centar – Rakovica”, Javno preduzeće „Vodovod i kanalizacija” Grocka, Javno preduzeće za urbanističko i prostorno planiranje, građevinsko zemljište i puteve „Gradac”, Čačak, Javno komunalno preduzeće za grejanje „Čačak”, JP „Hipodrom

Beograd”, Beograd, Javno komunalno preduzeće „Obrenovac”, Javno preduzeće za izgradnju Obrenovca „Obrenovac” i Javno komunalno preduzeće „Vodovod i kanalizacija” Obrenovac.

Ova analiza, zajedno sa analizom stanja na sajtovima JP i JKP, predstavlja jednu od celina izveštaja.

S obzirom na to da pitanje stručnosti zadire u oblast korporativnog upravljanja, što je trebalo urediti posebnim podzakonskim aktom (pitanje obuke članova NO u oblasti korporativnog upravljanja, kako bi se stvorili uslovi za profesionalizaciju upravljanja javnim preduzećima), TS je u okviru ovog segmenta istraživanja utvrđivala i da li su usvojeni odgovarajući propisi. Nakon što je utvrđeno da podzakonski akti nisu doneti, upućena je inicijativa Ministarstvu privrede. Inicijativa je ostala bez odgovora. U okviru te inicijative, ponovo je pokrenuto i pitanje neprecizne zakonske formulacije o iskustvu koje treba da poseduju kandidati za direktora i člana NO.

Aktivnosti u vezi sa nezakonitim vršiocima dužnosti direktora

Iako republička JP nisu obuhvaćena delom istraživanja koje se bavilo stručnošću novoizabranih direktora i članova NO, TS je, ipak, u okviru utvrđivanja stanja na republičkom nivou (da li su sprovedeni konkursi) i prikupljanja podataka o konkursima (iz službenih glasila, sa sajtova preduzeća, slanjem zahteva za pristup informacijama od

javnog značaja preduzećima i Ministarstvu privrede) postigla značajan rezultat – formiran je dokument sa svim podacima o konkursima, razrešenjima i imenovanjima direktora i v.d. direktor u svim republičkim javnim preduzećima i drugim preduzećima u vlasništvu Republike, na koje se u postupku izbora direktorka primenjuje Zakon o JP.

Podaci su prikupljeni sa sajtova preduzeća, iz Službenog glasnika, a TS je pokušala i da dobije ove informacije od Ministarstva privrede. Na dopis u kome je izražena nada da će Ministarstvo saradivati u sprovođenju projekta nije odgovoreno, TS je potom uputila zahtev za pristup informacijama od javnog značaja, a ministarstvo je zatražilo dodatni rok, po isteku kojeg odgovor nije stigao.

I pored ove opstrukcije, ili bar odsustva volje za saradnju, u najvećoj meri je formiran [spisak](#) sa svim podacima.

TS je potom [prikupljala informacije](#) o aktima koje su donosili vršioци dužnosti direktora čiji je mandat istekao. Konačno, upućeni su dopisi nadležnima sa pozivom da preduzmu odgovarajuće korake u vezi sa statusom ovih osoba koje bez pravnog osnova upravljaju javnim preduzećima. Inicijative su upućene [Kancelariji za javne nabavke](#), [Agenciji za privredne registre](#) i [Ministarstvu privrede](#). Na prvobitni dopis, APR je [odgovorila](#) da nisu nadležni, ali su nakon [dodatnog tumačenja](#) odgovorili da će preduzeti odgovarajuće korake. Ministarstvo privrede je ponovo ignorisalo dopis.

TS je u okviru ove aktivnosti, pokrenula još nekoliko inicijativa koje su detaljnije opisane u poglavlju posvećenom ovoj oblasti istraživanja.

Opšti pravni okvir za rad preduzeća u državnom vlasništvu⁴

Aktuelni Zakon o javnim preduzećima⁵ zamenio je prethodni iz 2012.⁶ Ovim zakonom je uređen pravni položaj javnih preduzeća, ali i drugih oblika organizovanja koji obavljaju delatnost od opšteg interesa, a naročito osnivanje, poslovanje, upravljanje i imovina (čl. 1).

Zakonodavac je propisao oblasti u kojima se mogu odrediti delatnosti od javnog interesa posebnim zakonom (oblasti rudarstva i energetike, saobraćaja, elektronskih komunikacija, izdavanja službenog glasila Republike Srbije i izdavanja udžbenika, nuklearnih objekata, naoružanja i vojne opreme, korišćenja, upravljanja, zaštite, uređivanja i unapređivanja dobara od opšteg interesa i dobara u opštoj upotrebi - vode, putevi, šume, plovne reke, jezera, obale, banje, divljač, zaštićena područja i dr, upravljanja otpadom). Međutim, ostavljena je mogućnost da se to učini i u vezi sa bilo kojim drugim pitanjem. Takođe, delatnosti od opšteg interesa su i komunalne. Posebno se ističe da se u oblasti energetike pružaju „usluge od opšteg ekonomskog interesa“ (čl. 2).

Javna preduzeća mogu da osnuju Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave. Pored njih, delatnost od opšteg interesa može da obavlja i društvo s ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo (društvo kapitala) čiji je jedini vlasnik javno preduzeće, društvo kapitala čiji je jedini vlasnik Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave, kao i zavisno društvo čiji je jedini vlasnik to društvo kapitala i svako drugo društvo kapitala ili preduzetnik, kome je nadležni organ poverio obavljanje te delatnosti (čl. 3).

Cilj osnivanja javnog preduzeća je da obezbedi trajnost obavljanja delatnosti od opšteg interesa i redovno zadovoljavanje potreba korisnika, razvoj i unapređenje obavljanja delatnosti i obezbeđenje tehničko-tehnološkog i ekonomskog jedinstva sistema i usklađenosti njegovog razvoja. Pored toga, ona mogu biti osnovana i radi sticanja dobiti ili „ostvarivanja drugog zakonom utvrđenog interesa“ (čl. 4).

Preduzeća osniva Vlada Srbije, skupština APV ili skupština lokalne samouprave (čl. 5). Ova

⁴ Delovi ove analize preuzeti su iz istraživanja PETRA 2019, Politički uticaj na JP i medije i Efekti Zakona o javnim preduzećima – politizacija ili profesionalizacija

⁵ Zakon o javnim preduzećima ("Službeniglasnik RS", br. 15/2016 i 88/2019)

⁶ Zakon o javnim preduzećima ("Službeniglasnik RS", br. 119/12, 116/13 – autentično tumačenje i 44/14 - dr. zakon).

preduzeća se upisuju u registru privrednih društava (član 8). Javno preduzeće može, uz prethodnu saglasnost osnivača, da i samo osnuje drugo društvo kapitala, bilo da će se to preduzeće baviti delatnošću od opšteg interesa ili isključivo komercijalnim delatnostima, (čl. 11). Pod istim uslovom, JP može da ulaže i kapital (čl. 12).

Pravila koja uređuju rukovođenje i kontrolu u javnim preduzećima – direktor i nadzorni odbor

Direktori

Imenovanje direktora javnih preduzeća bilo je decenijama stvar političke odluke. Profesionalni kriterijumi su se nalazili u drugom planu, naročito u situacijama kada su javna preduzeća bila deljena kao deo partijskog plena u okviru koalicionih sporazuma među brojnim akterima na vlasti. Dugo očekivana profesionalnizacija je najavljena političkim proglašima i Zakonom iz 2012. godine. Međutim, ni postavljanje zakonske obaveze sprovođenja konkursa, ni politička obećanja, ni smanjenje potrebe da se kroz mesta u javnim preduzećima zadovoljavaju apetiti koalicionih partnera nisu doveli do toga da se ovaj problem reši. Naprotiv, umesto ranije postavljenih partijskih kadrova na četvorogodišnji mandat, Srbija već godinama ima javna preduzeća kojima rukovode vršioци dužnosti postavljeni na period od 12 (ranije 6 meseci), koji mogu biti zamenjeni u bilo kom trenutku i bez ikakvog obrazloženja.

Aktuelni Zakon je u članu 25. postavio sledeće uslove za lice koje konkuriše za direktora JP (izmene u odnosu na prethodni su naglašene):

- 1) da je punoletno i poslovno sposobno;
- 2) da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama;
- 3) da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje iz tačke 2) ovog člana;
- 4) da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća;
- 5) da poznaje oblast korporativnog upravljanja;
- 6) da ima radno iskustvo u organizovanju rada i vođenju poslova;
- 7) da nije član organa političke stranke, odnosno da mu je određeno mirovanje u vršenju funkcije u organu političke stranke;
- 8) da nije osuđivano na kaznu zatvora od najmanje šest meseci;

9) da mu nisu izrečene mere bezbednosti - obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi, obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi, obavezno lečenje narkomana i alkoholičara, zabrana vršenja poziva, delatnosti i dužnosti.

Statutom ili osnivačkim aktom mogu biti određeni i drugi uslovi koje lice mora da ispuni da bi bilo imenovano za direktora javnog preduzeća.

Aktuelni Zakon je doneo niz poboljšanja u odnosu na prethodni po pitanju izbora direktora, ali su u njemu ostali i ozbiljni nedostaci, naročito u prelaznim odredbama, na šta je TS ukazivala⁷ u postupku usvajanja Zakona.

Iako su uslovi za izbor direktora solidno postavljeni, istraživanja TS pokazuju da se oni ne poštuju.⁸ Kršenja uslova za izbor su naročito česta prilikom postavljanja vršilaca dužnosti direktora, koji bi, po slovu zakona, morali da ispunjavaju iste uslove kao i direktori koji se biraju na konkursu.

Pored toga, još veću povredu načela zakonitosti čini to što do danas nisu na valjan način zvanično okončani konkursi za direktore

republičkih javnih preduzeća koji su raspisani 2013. godine, da su u međuvremenu raspisani novi konkursi za ista mesta početkom 2017. godine, i da ni oni nisu dovedeni do kraja.

Kada je reč o kriterijumima za izbor direktora, Transparentnost Srbija se neposredno po isteku zakonskog roka za donošenje podzakonskog akta obratila Ministarstvu privrede⁹ i Generalnom sekretarijatu Vlade, ukazavši na zakonsku obavezu i podsetila na primedbe i sugestije koje je naša organizacija iznela prilikom usvajanja kriterijuma nakon usvajanja Zakona o JP iz 2012. godine. Vlada (u tehničkom mandatu) je Uredbu¹⁰ usvojila krajem jula 2016. Uredba, međutim, nije donela gotovo ništa novo u odnosu na prethodnu. Jedina nesumnjiva korist jeste to što se ova pravila od 2016. primenjuju takođe na pokrajinski i lokalni nivo, gde je, prema nalazima istraživanja TS iz 2014, vladala velika šarolikost a neretko i potpuni voluntarizam pri određivanju kriterijuma za izbor.

⁷ <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/pod-lupom/8182-komentar-i-primedbe-ts-na-nacrt-zakona-o-javnim-preduzecima>

⁸ http://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Politicki_uticaj_na_javna_preduzeca_i_medije.pdf

⁹ http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/dopis_Ministarstvo_privrede_kabinet_u_redba.docx

¹⁰ http://www.srbija.gov.rs/extfile/sr/270180/uredba_direktori_javnih_preduzeca233_lat.zip

Nadzorni odbor

Aktuelni Zakon o javnim preduzećima propisao je¹¹ da član NO mora da ima visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama i da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva ovo visoko obrazovanje. U odnosu na prethodni Zakon precizirani uslovi u vezi sa obrazovanjem i dodat uslov iskustva u poslovima za koje se zahteva to obrazovanje. Takođe, mora da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća (umesto odredbe da je „stručnjak u jednoj ili više oblasti iz koje je delatnost JP“) i da poznaje oblast korporativnog upravljanja ili oblast finansija (izbačena oblast prava kao jedna od mogućnosti).

Nezavisan član nadzornog odbora, pored opštih uslova, mora da ispunjava i sledeće: da nije bio angažovan u vršenju revizije finansijskih izveštaja preduzeća u poslednjih pet godina; da nije član političke stranke; da nije postavljeno, imenovano ili izabrano lice i da nije zaposlen ni angažovan po drugom osnovu u javnom preduzeću ili društvu kapitala čiji je osnivač to javno preduzeće.

U odnosu na prethodna zakonska rešenja (iz 2012. godine) sada ne postoji uslov od tri godine iskustva na rukovodećem položaju, ali su ostali uslovi uglavnom precizirani ili pooštreni. Ostale su, međutim, pojedine nejasnoće. Jedna od njih je šta znači odredba da član nadzornog odbora mora da „ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća“. Postavlja se, naime, pitanje šta su poslovi javnog preduzeća. Da li je to delatnost JP samo njena pretežna delatnost ili u obzir dolaze i druge, kojima se preduzeće takođe bavi u određenoj meri? Na primer, u slučaju Pošte, zakonom koji uređuje poštansku delatnost je propisano da „Javni poštanski operator, pored poštanskih usluga, može obavljati i druge delatnosti, i to: 1) zastupanje u osiguranju, u skladu sa propisima kojima se uređuju poslovi osiguranja; 2) menjačke poslove, u skladu sa propisima kojima se uređuje devizno poslovanje; 3) poslove u vezi sa međunarodnim uputnicama u dinarima i efektivnom stranom novcu, u skladu sa propisima kojima se uređuje devizno poslovanje; 4) druge delatnosti u skladu sa osnivačkim aktom i statutom“.

Osnivačkim aktom je dalje propisano da je pretežna delatnost Javnog preduzeća Pošta Srbije „Poštanske aktivnosti javnog servisa“ i da je „Delatnost Javnog preduzeća od opšteg interesa univerzalna poštanska usluga“, a da JP obavlja i razne druge delatnosti, među kojim su

¹¹ Kao i u prethodno važećem Zakonu, postoji i „opšti“ uslovi - da je punoletno i poslovno sposobno lice, da nije osuđivano na kaznu zatvora od najmanje šest meseci i da mu nisu izrečene određene mere bezbednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuju krivična dela.

pored poštanske aktivnosti i prodaja maraka u filatelističke svrhe, monetarno posredovanje, posredovanje u osiguranju, telekomunikacije, popravke računara, usluge menjačnica, štampanje i izdavanje, drumski prevoz tereta, skladištenje, iznajmljivanje nekretnina, istraživanje i razvoj u prirodnim i tehničko-tehnološkim naukama, muzeji, galerije i zbirke, druge delatnosti koje su utvrđene statutom, u skladu sa zakonom“. Statutom je određeno još sijaset delatnosti, među kojima je, na primer, i trgovina. Šta je u takvom slučaju odgovarajuća stručnost člana NO kada je reč o ovom slučajno odabranom preduzeću? Na osnovu opisanog, pored stručnjaka za poštanski saobraćaj, jednako bi bili kvalifikovani i istoričari umetnosti, trgovci nekretnina, serviseri kompjutera i mikrobiolozi.

Transparentnost Srbija je pokušala da razreši ovu dilemu. U dopisu Ministarstvu privrede, upućenom u novembru 2016. godine, TS je ukazala da je 4. septembra te godine istekao rok do kada je trebalo razrešiti članove nadzornih odbora koji ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove, ali je ukazala i na problem utvrđivanja šta je odgovarajuća stručnost, kao i još jedan problem – kako će biti utvrđivano da li članovi NO poznaju oblast korporativnog upravljanja ili oblast finansija.

S obzirom na to da nijednim drugim aktom nije propisano na koji način se utvrđuje „poznavanje oblasti“, zatražili smo tumačenje šta se imalo u vidu prilikom pripreme zakona i informaciju na koji način se to radilo u praksi sa republičkim javnim preduzećima tokom šest meseci

propisanih prelaznom odredbom kao rok za razrešenje članova koji taj uslov ne ispunjavaju. Zatražili smo i tumačenje da li se pod „poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća“ podrazumeva osnovna odnosno pretežna delatnost javnog preduzeća ili tu spadaju i „druge delatnosti“ propisane osnivačkim aktom i/ili statutom. U dopisu smo ukazali da bi bilo dobro da se ove odredbe preciziraju, ili da se propiše obaveza da se, kao i u slučaju izbora direktora, propiše podzakonski akt, odnosno merila za utvrđivanje stručnosti članova NO. Ministarstvo na ovaj dopis nije odgovorilo, a oblast je ostala neuređena. TS je u okviru ovog istraživanja ponovo pokrenula [inicijativu](#) da se ova odredba Zakona izmeni, odnosno da se precizira, ali ni ovog puta nije bilo odgovora iz Ministarstva privrede.

Obaveza izveštavanja i objavljivanja informacija o javnim preduzećima¹²

Obaveze objavljivanja po starom i novom zakonu

Zakon o javnim preduzećima iz 2012. godine propisivao je da se javnost u radu „obezbeđuje redovnim izveštavanjem javnosti o programu rada preduzeća i realizaciji programa, kao i o drugim činjenicama koje mogu biti od interesa za javnost, a naročito: o revidiranim finansijskim godišnjim izveštajima, kao i o mišljenju ovlašćenog revizora na taj izveštaj, izveštaj o posebnim ili vanrednim revizijama, o sastavu nadzornog odbora, o imenima direktora i izvršnih direktora; o organizacionoj strukturi preduzeća, odnosno društva kapitala, kao i načinu komunikacije sa javnošću“.

Javna preduzeća bila su dužna da usvojeni **godišnji program** poslovanja i **tromesečne izveštaje** o realizaciji godišnjeg programa poslovanja, revidirane **finansijske godišnje izveštaje**, kao i **mišljenje** ovlašćenog revizora na te izveštaje, **sastav i kontakte nadzornog odbora i direktora**, kao i druga pitanja značajna za javnost objavljuju na svojoj internet stranici.

Novi zakon, iz 2016, propisao je neke dodatne elemente. Transparentnost Srbija tokom izrade ukazivala da bi obaveze u vezi sa transparentnošću mogle i dodatno da se

prošire. To se, u prvom redu, odnosilo na dokumente u vezi sa postupkom izbora direktora (zapisnici sa sednica komisija za izbor direktora, programi koje su podneli kandidati i sl.). Ovi predlozi nisu uvaženi od strane resornog ministarstva, niti tokom skupštinske procedure.

Aktuelni Zakon, u članu 71, („Javnost u radu“) propisuje da je javno preduzeće dužno da na svojoj internet stranici objavi: **radne biografije** članova nadzornog odbora, direktora i izvršnih direktora; **organizacionu strukturu**; godišnji, odnosno trogodišnji program poslovanja, kao i sve njegove izmene i dopune, odnosno izvod iz tog programa ako javno preduzeće ima konkurenciju na tržištu; tromesečne **izveštaje o realizaciji** godišnjeg, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja; **godišnji finansijski izveštaj sa mišljenjem ovlašćenog revizora**; druge informacije od značaja za javnost.

Vlada može utvrditi i druge elemente poslovanja javnog preduzeća koji će se objavljivati, a koji su od naročitog značaja za javnost. Za neispunjavanje ove obaveze predviđena je **novčana kazna od 50.000 do**

¹² Delovi ovog poglavlja preuzeti su iz analize koju je TS uradio u okviru istraživanja PETRA 2019

150.000 dinara za odgovorno lice u javnom preduzeću.

Novina u odnosu na Zakon iz 2012. jeste to što se sada moraju objaviti biografije i organizaciona struktura preduzeća. S druge strane, ublažene su obaveze vezi sa objavljivanjem godišnjeg programa poslovanja (GPP), na taj način što je **ostavljenja mogućnost** da JP koja imaju konkurenciju na tržištu objavljuju „izvod iz GPP”. Budući da nije precizirano **šta mora da obuhvati izvod**, u mnogim situacijama nisu dostupni pojedini značajni podaci, poput onih koji se odnose na sponzorstva i donacije.

Iako je Zakon ostavio i mogućnost da se ide u drugom pravcu – da se transparentnost poveća, time što će Vlada utvrditi druge elemente poslovanja koji će se obavezno objavljivati, to se do sada nije desilo. Međutim, i pored toga što nije donet poseban akt o javnosti rada javnih preduzeća, na obezbeđivanje transparentnosti javnih preduzeća veliki uticaj ima drugi Vladin akt, kojim se utvrđuje sadržina godišnjeg programa poslovanja.¹³ Elementi godišnjeg i trogodišnjeg programa poslovanja su razrađeni u Smernicama.¹⁴

Smernice za programe rada

Javna preduzeća moraju pri izradi ovih akata da pođu od ciljeva i smernica ekonomske i fiskalne politike Vlade, i da se pridržavaju strateških akata i propisa, da „izvrše sveobuhvatnu analizu poslovanja” za prethodnu godinu, kako bi planirali na realnim osnovama. Program poslovanja se dostavlja osnivaču.

Iako po svom nazivu uredba i smernice upućuju javna preduzeća samo na to koje informacije bi trebalo da se nađu u njihovim programima rada, ovi podzakonski akti u stvari postavljaju i ograničenja za planiranje u pojedinim segmentima (zapošljavanje, pojedine vrste troškova). Ipak, samo od volje Vlade i drugih osnivača javnih preduzeća zavisi hoće li eventualna odstupanja od smernica imati za posledicu neodobravanje programa rada.

U programu se prvo predstavljaju opšti podaci (forma i delatnost preduzeća, dugoročne strategije, organizaciona šema, imena rukovodilaca i datumi imenovanja direktora i članova NO i skupštine).

U analizi poslovanja za tekuću godinu, javna preduzeća prikazuju procenjeni fizički obim aktivnosti, bilans stanja, bilans uspeha i izveštaj o tokovima gotovine, analizu ostvarenih indikatora poslovanja, razloge odstupanja u

¹³ Uredba o utvrđivanju elemenata godišnjeg programa poslovanja za 2021. godinu, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja za period 2021-2023. godine javnih preduzeća i drugih oblika organizovanja koji obavljaju delatnost od opšteg interesa ("Sl. glasnik RS", br. 124/2020

¹⁴ <https://privreda.gov.rs/wp-content/uploads/2020/10/UREDBA-Smernice-2021.pdf>

odnosu na planirane indikatore, sprovedene aktivnosti za unapređenje procesa poslovanja, sprovedene aktivnosti u oblasti korporativnog upravljanja.

Kada je reč o planovima, treba pokazati ciljeve (koji treba da budu merljivi, vremenski uokvireni, realni, određeni i dostizni), ključne aktivnosti potrebne za dostizanje ciljeva, analizu tržišta, rizike u poslovanju, plan/mapu upravljanja rizicima, planirane indikatore na osnovu kojih će se utvrditi napredak u poslovanju javnog preduzeća kao i aktivnosti koje javno preduzeće planira da sprovede u cilju unapređenja korporativnog upravljanja.

Posebno se ističe da javna preduzeća treba da navedu planirane izvore prihoda i pozicije rashoda po namenama. Tu je potrebno, između ostalog, detaljno obrazložiti strukturu planiranih prihoda i rashoda, navesti elemente za celovito sagledavanje cena proizvoda i usluga, kao i važeći cenovnik po kome su obračunati poslovni prihodi, prikazati iznos i dinamiku prihoda iz budžeta i detaljno prikazati namenu korišćenja sredstava iz budžeta.

Javna preduzeća moraju da prikažu sredstva koja su planirala da potroše za službena putovanja, naknade po ugovoru o delu, po autorskim honorarima, po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima i naknade fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora, kao i sredstva predviđena za stručna usavršavanja i slične namene. Iznos za te pozicije ne sme da bude veći od onog iz iz tekuće godine, "uz prethodno sagledavanje mogućnosti za racionalizaciju".

Preduzeća treba da prikažu i planirani način raspodele dobiti, odnosno planirani način pokrića gubitka, gde je potrebno da se pridržavaju zakona i odluka o budžetu i da prikažu na koji način je utrošena dobit u prethodnih pet godina.

Preduzeća su takođe u obavezi da prikažu broj zaposlenih po sektorima/organizacionim jedinicama, njihovu kvalifikacionu, starosnu i polnu strukturu, strukturu radnog iskustva zaposlenih, kao i kvalifikacionu i polnu strukturu rukovodilaca, dinamiku zapošljavanja (koja mora da bude u skladu sa zakonskim ograničenjima), sredstva za zarade, iznos koji će se uplatiti u budžet, raspon isplaćenih i planiranih zarada, naknade za rukovodioce, naknade članovima komisije za reviziju, kreditnu zaduženost, i detaljno obrazložene planirane nabavke dobara, radova i usluga.

Posebno, u okviru nabavki, javna preduzeća moraju "racionalno planirati nabavku službenih vozila, uz navođenje vrste, osnovnih karakteristika vozila, procenjene vrednosti nabavke, kao i obrazložiti zbog čega je nabavka neophodna". Iako nabavke automobila sigurno ne predstavljaju najveću rashodnu stavku javnih preduzeća, pa možda ni vrstu nabavki kod koje najčešće dolazi do zloupotreba, nema sumnje da su donosioci odluka u Vladi prepoznali upravo ovu tačku kao najranjiviju u očima javnosti, jer se tu zloupotrebe najlakše može uočiti. I obrnuto, promocija akta kojim Vlada ograničava ovaj vid potrošnje javnih preduzeća, nesumnjivo donosi poene kod birača.

Javna preduzeća moraju da prikažu plan i dinamiku investicionih ulaganja, kao i da detaljno obrazlože započete, odnosno planirane a nerealizovane investicije iz prethodnog perioda.

Bitan segment plana čini i „korišćenje sredstava za posebne namene“, gde je potrebno navesti i detaljno obrazložiti planirana sredstva za sponzorstva, donacije, humanitarne aktivnosti, sportske aktivnosti, reprezentaciju, reklamu i propagandu i ostala sredstva)“. I ovi troškovi se smeju planirati najviše do nivoa planiranih sredstava za prethodnu godinu, „uz prethodno sagledavanje mogućnosti za dodatnu racionalizaciju“. Javna preduzeća koja koriste sredstva iz budžeta za finansiranje tekućeg poslovanja (zarade, materijalni troškovi i sl.),

Donošenje podzakonskih akata

Prelaznim odredbama Zakona o javnim preduzećima iz 2016. godine propisani su rokovi od 60 dana do šest meseci za usvajanje šest podzakonskih akata i za propisivanje obrazaca. Između ostalog, Vlada Srbije je trebalo da donese Program za **dodatno stručno usavršavanje** predsednika i članova nadzornih odbora u oblasti korporativnog upravljanja. (član 18. stav 3. Zakona, rok šest meseci od stupanja Zakona na snagu - do 4. septembra 2016.), kao i podzakonski akta kojim se određuju **uslovi i kriterijumi za utvrđivanje i**

visinu stimulacije za direktora i izvršnog direktora JP (član 29. stav 2. Zakona, rok šest meseci od stupanja Zakona na snagu - do 4. septembra 2016.)

U julu 2017. godine, 10 meseci po isteku roka za usvajanje ova dva podzakonska akta, od Ministarstva privrede TS je dobila odgovor da je „uvođenje korporativnog upravljanja u javna preduzeća veoma složen proces“ te da je u toku „izrada Nacrta studije korporativnog upravljanja, koja će biti rezultat sprovođenja merenja nivoa korporativnog upravljanja u 25 javnih preduzeća i društva kapitala koja obavljaju delatnost od opšteg interesa, a koje Ministarstvo privrede sprovodi u saradnji sa Međunarodnom finansijskom korporacijom u okviru projekta uvođenja korporativnog upravljanja u javna preduzeća“. Dalje se u odgovoru navodi da je ta studija osnov za izradu smernica za dalje unapređenje i jačanje korporativnog upravljanja u javnim preduzećima, koje će pružiti najbolje pokazatelje za donošenje podzakonskih akata iz člana 18. stav 3. i člana 29. Stav 2. Zakona“.

Treba napomenuti da je Ministarstvo privrede bilo zaduženo za izradu Zakona o javnim preduzećima, da je samo propisalo rokove za izradu podzakonskih akata, te je nejasno kako u trenutku izrade Zakona nije moglo da se zaključi da je uvođenje korporativnog upravljanja složen posao. Posebno kada se ima u vidu da podzakonski akt kojim bi se regulisale stimulacije za menadžment u situaciji kada javno preduzeće posluje pozitivno nije usvojen tokom primene prethodnog Zakona o JP (iz

2012.godine), iako je i tada bilo predviđeno donošenje takvog akta.

Ministarstvo privrede nije odgovorilo na zahtev poslat u okviru istraživanja PETRA 2019, u kome je TS podsetila na dopis iz 2017. godine i tražila Smernice za unapređenje i jačanje korporativnog upravljanja u javnim preduzećima i Studiju korporativnog upravljanja, koja je izrađena na osnovu merenja nivoa korporativnog upravljanja u 25 javnih preduzeća, u okviru projekta uvođenja korporativnog upravljanja u JP, u saradnji sa IFC.

Takođe, ni Ministarstvo ni Vlada nisu odgovorili ni na zahtev da dostave Podzakonski akt kojim se uređuju uslovi i kriterijumi za utvrđivanje i visinu stimulacije za direktora i izvršnog direktora JP, što je takođe trebalo usvojiti u roku od šest meseci od stupanja na snagu Zakona iz 2016. godine.

U januaru 2021. TS je ponovo uputila dopis Ministratsvu privrede. To je treći ministar kome smo se obratili u vezi sa ovom temom, ali odgovora nije bilo.

U [dopisu](#) se, pored ostalog, navodi:

“...želimo da Vašu pažnju skrenemo na činjenicu da pet godina po usvajanju ovog važnog zakona još nisu doneti pojedini podzakonski akti koji su od izuzetnog značaja za ostvarivanje javno proklamovane namere profesionalizacije upravljanja u javnim preduzećima.

Između ostalog, Vlada Srbije je trebalo da donese Program za dodatno stručno usavršavanje predsednika i članova nadzornih

odбора u oblasti korporativnog upravljanja. (član 18. stav 3. Zakona, rok šest meseci od stupanja Zakona na snagu - do 4.septembra 2016.), kao i podzakonski akt kojim se određuju uslovi i kriterijumi za utvrđivanje i visinu stimulacije za direktora i izvršnog direktora JP (član 29. stav 2. Zakona, rok šest meseci od stupanja Zakona na snagu - do 4. septembra 2016.).

U julu 2017. godine, 10 meseci po isteku roka za usvajanje ova dva podzakonska akta, od Ministarstva privrede dobili smo odgovor da je „uvođenje korporativnog upravljanja u javna preduzeća veoma složen proces“ te da je u toku „izrada Nacrta studije korporativnog upravljanja, koja će biti rezultat sprovođenja merenja nivoa korporativnog upravljanja u 25 javnih preduzeća i društva kapitala koja obavljaju delatnost od opšteg interesa, a koje Ministarstvo privrede sprovodi u saradnji sa Međunarodnom finansijskom korporacijom u okviru projekta uvođenja korporativnog upravljanja u javna preduzeća“. Dalje se u odgovoru navodi da je ta studija osnov za izradu smernica za dalje unapređenje i jačanje korporativnog upravljanja u javnim preduzećima, koje će pružiti najbolje pokazatelje za donošenje podzakonskih akata iz člana 18. stav 3. i člana 29. Stav 2. Zakona“. Od Ministarstva smo u aprilu 2019. godine zatražili informaciju u vezi sa dva podzakonska akta i pomenute smernice i studiju, ali nismo dobili odgovor na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja. Ove akte nismo uspeli da pronađemo u Službenom glasniku Republike Srbije, niti u bazi propisa "Paragraf".

Treba napomenuti da je Ministarstvo privrede bilo zaduženo za izradu Zakona o javnim preduzećima, da je na taj način uticalo na propisivanje rokova za izradu podzakonskih akata, tako da verujemo da su rokovi za donošenje ovih podzakonskih akata mogli da se pravilno procene i u doba izrade zakona. Posebno kada se ima u vidu da podzakonski akt kojim bi se regulisale stimulacije za menadžment u situaciji kada javno preduzeće posluje pozitivno nije usvojen ni tokom primene prethodnog Zakona o JP (iz 2012. godine), iako je i tada bilo predviđeno njegovo donošenje.

Stoga apelujemo na Vas da inicirate da se ovi akti što pre usvoje. Naime, na "obrazovnom tržištu" se pojavila bogata ponuda kurseva iz oblasti korporativnog upravljanja u javnim preduzećima, što kandidati za direktore i za članove nadzornih odbora koriste kao dokaz da ispunjavaju uslove konkurse, odnosno uslove propisane Zakonom o JP. U odsustvu podzakonskog akta – Programa Vlade – nema nikakvih garancija da ovi kursevi ispunjavaju standarde korporativnog upravljanja koji bi obezbedili pravilnu primenu odredaba Zakona o javnim preduzećima i profesionalno upravljanje tim preduzećima.

Ukoliko su Ministarstvo i Vlada istinski opredeljeni za profesionalizaciju upravljanja, regulisanje pitanje stimulacije za menadžment važan je uslov kako bi se profesionalci sa iskustvom u privredi privukli da konkurišu za rukovodeće pozicije u JP, što bi omogućilo bolje upravljanje javnim sredstvima i ostvarivanje opšteg interesa u oblastima rada tih preduzeća”.

Podzakonski akt kojim se određuju **kriterijumi i merila za utvrđivanje naknade** za predsednika i članove nadzornog odbora za rad u nadzornom odboru (član 23. stav 2. Zakona, rok 90 dana od stupanja Zakona na snagu - do 4. juna 2016.) je usvojen sa šest meseci zakašnjenja, 15. decembra 2016. godine. Tom odlukom Vlade propisano je da neto naknada članova nadzornih odbora JP ne može biti veća od prosečne neto zarade u septembru godine koja prethodi godini za koju se utvrđuje visina naknade. Naknada predsednika može se uvećati za 20%. U okviru ovog ograničenja, naknada se određuje na osnovu ispunjenosti zadataka i poslova NO i finansijskog stanja javnog preduzeća.

Podzakonski akt kojim se propisuju **Merila za ocenjivanje stručne osposobljenosti**, znanja i veština, na osnovu kojih se utvrđuje rezultat kandidata za imenovanje direktora javnog preduzeća. (član 40. stav 4. Zakona, rok 90 dana od stupanja Zakona na snagu - do 4. juna 2016.) Vlada Srbije je donela 27. jula 2016. godine.

Prelaznim odredbama je bilo propisano da će ministar privrede doneti **obrasce na kojima JP dostavljaju tromesečne izveštaje** o realizaciji godišnjeg, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja (član 63. stav 4. Zakona) u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona. (do 4. maja 2016. godine). Ministar je propisao obrasce 1. aprila 2016. godine i to je jedan od retkih podzakonskih propisa koji ne samo što je usvojen, već je i donet u propisanom roku.

Transparentnost preduzeća - istraživanje, ocenjivanje i rangiranje- PETRA 2021

Uvodne napomene

Indeks transparentnosti javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu (PETRA - Public Enterprises Transparency Index - 2021) za 2021. godinu predstavlja ocenjivanje i rangiranje 33 preduzeća na republičkom (17) i lokalnom (16) nivou, na osnovu 30 indikatora.

Istraživanje je realizovano po metodologiji koja je razvijena 2019. godini, u saradnji sa Transparency International Češke Republike. Tada je sprovedeno ocenjivanje i rangiranje u obe zemlje, po istovetnim indikatorima. I u ovom istraživanju zadržana je većina indikatora iz PETRA 2019, pa je moguće poređenje sa rezultatima od pre dve godine, kako pojedinačnih preduzeća, tako i proseka za pojedine gradove u kojima je u uzorku veći broj JP odnosno JKP. Pored toga, moguća su poređenja JP i preduzeća u državnom vlasništvu međusobno ili preduzeća iz istih sektora, u raznim gradovima u Srbiji, međusobno.

Indikatori, njih 30, podeljeni su u četiri kategorije - Položaj preduzeća, Poslovanje, Procedure i Dostupnost podataka. Podaci su prikupljeni sa sajtova preduzeća. Za sve indikatore moguće je dobiti o (nula) poena

(informacije ili tražene procedure ili prakse nema, nije javno dostupna; 1 poen - postoji ili je dostupna delimično, odnosno 2 poena - kada je pronađena ili dobijena informacija, u potpunosti).

Nakon prikupljanja podataka, rezultati su verifikovani, sva preduzeća su dobila priliku da ukažu ukoliko je neki od traženih podataka dostupan, ali ga istraživači nisu pronašli, a potom je sačinjena konačna tabela.

Na dopise u vezi sa verifikacijom odgovorilo je 13 preduzeća 15 - 8 (od 17) republičkih i 5 (od 16) lokalnih.

U okviru istraživanja, utvrđeno je i stanje u vezi sa stvaranjem normativnih okvira za profesionalizaciju upravljanja javnim preduzećima, kao jednog od ključnih pitanja koja je trebalo da reše oba Zakona o JP, iz 2012. i 2016. godine. Ustanovljeno je da za osam godina, od uspostavljanja zakonske obaveze nisu usvojeni akti koji bi regulisali nagrađivanje profesionalnog menadžmenta za ostvarene rezultate i akt koji bi regulisao edukaciju

članova nadzornog odbora u oblasti korporativnog upravljanja.¹⁵

JP NP Kopaonik, Srbijavode, Toplana Niš, Toplana Subotica, Vodovod Kragujevac, Beogradski vodovod i kanalizacija, Emisiona tehnika i veze, Državna lutrija Srbije, Toplana Šabac, Putevi Srbije, Transnafta, Pošta Srbije i Srbija kargo. Pri tome, Srbija kargo ad odgovorilo je, ali nije dostavilo bilo kakve informacije, jer se u odgovoru navodi da zbog malog nroja zaposlenih ne mogu da se bave anketom, te da su svi podaci na njihovom sajtu.

kao i javna preduzeća koja su poslovala sa gubitkom prema poslednjem objavljenom finansijskom izveštaju, „ne mogu planirati sredstva za sponzorstvo i donacije“.

Vlada podseća da se pri izmeni godišnjih programa poslovanja javna preduzeća moraju pridržavati člana 60. st. 2. Zakona i da se sve izmene i dopune moraju objaviti na internet stranici javnog preduzeća.

Takođe se ukazuje da pored ovih smernica, koje su obavezne za sva javna preduzeća, autonomna pokrajina i lokalna samouprava mogu predložiti svojim javnim preduzećima i druge smernice koje su od značaja za njihovo poslovanje.

¹⁵ JP NP Kopaonik, Srbijavode, Toplana Niš, Toplana Subotica, Vodovod Kragujevac, Beogradski vodovod i kanalizacija, Emisiona tehnika i veze, Državna lutrija Srbije, Toplana Šabac, Putevi Srbije, Transnafta, Pošta Srbije i Srbija kargo. Pri tome, Srbija kargo ad odgovorilo je, ali nije dostavilo bilo kakve informacije, jer se u odgovoru navodi da zbog malog nroja zaposlenih ne mogu da se bave anketom, te da su svi podaci na njihovom sajtu.

O projektu i o metodologiji

O projektu

Istraživanje "Indeks transparentnosti javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu PETRA 2021" deo je projekta „Razrešenje v.d. stanja u javnim preduzećima“, koji Transparentnost Srbija realizuje uz podršku Fondacije za otvoreno društvo Srbija.

Cilj projekta je iniciranje primene Zakona o javnim preduzećima, posebno u delu koji se odnosi na profesionalizaciju upravljanja i povećanje transparentnosti. Istraživanje PETRA, kao deo tog projekta, meri i ocenjuje transparentnost javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu, te ukazujući na nesprovođenje zakona ili na dobre prakse koji bi valjalo uvesti i primeniti, pokušava da utiče na povećanje transparentnosti.

Javna preduzeća u Srbiji su identifikovana kao jedno od najproblematičnijih područja u borbi protiv korupcije. Sistem partijske kontrole i podele upravljanja preduzećima između partija ili drugih neformalnih centara moći, koji funkcionišu decenijama, nisu prestali ni usvajanjem dva nova Zakona o javnim preduzećima u proteklih sedam godina. Zakon iz 2012. godine, koji je "proglasio" depolitizaciju i veću transparentnost i odgovornost, nije u praksi doneo primetan pomak i predstavljao je značajno razočaranje, što je pokazalo i [istraživanje Transparentnosti Srbija](#) iz 2014. Zakon je ostavio prostora za netransparentno ponašanje i, posledično, za korupciju. Loše

formulisane odredbe ili rupe u zakonu nisu bile toliko problem koliko nedostatak (političke) volje za njegovo sprovođenje. Problemi su samo delimično (normativno) rešeni novim Zakonom o javnim preduzećima iz 2016. godine. Neke od sugestija koje je davala TS su uključene u odredbe novog zakona, ali mnogi su problemi ostali, a neki novi problemi pojavili su se zbog neprecizno ili zamagljeno formulisanih odredbi. Loše stanje u ovoj oblasti potvrđeni su [istraživanjima koje je TS sprovela](#) 2017. godine (zabeležen minimalni napredak u oblasti transparentnosti, na šta je u velikoj meri uticalo samo istraživanje - na početku istraživanja samo je jedno od 30 JP objavilo sve dokumente i informacije propisane Zakonom, a nakon što je TS uputila brojne dopise JP i njihovim osnivačima, ove obaveze je na kraju monitoringa u potpunosti ispunilo osam preduzeća, dok je još deset uspostavilo sistem redovnog objavljivanja, iako je objavljivanje određenih dokumenata kasnilo), kao i u okviru rangiranja na osnovu [Indeksa transparentnosti lokalne samouprave LTI](#). U tim studijama, sprovedenim 2015, 2017, 2019 i 2020. godine indikatori koji se odnose na JP su imali najnižu prosečnu ocenu.

Istraživanje PETRA, međutim, izlazi iz okvira onoga što je propisano Zakonom o JP. Naime, čak i ako su ispunjene obaveze koje se odnose na transparentnost iz zakona, to ne znači da će transparentnost JP i preduzeća u državnom vlasništvu biti na zadovoljavajućem nivou. Razlog za to je sam zakon: nedostaju mu neka rešenja (poput potpune transparentnosti imenovanja rukovodilaca i članova nadzornih

odbora, centralizovane publikacije zbirnih podataka za sva javna preduzeća, podataka o analizi izveštaja o radu, objavljivanje narativnog izveštaja o radu i ispunjenju radnih planova JP umesto samo finansijskih podataka, objavljivanje dokaza o ispunjavanju uslova za članstvo u nadzornom odboru itd.) dok su u pogledu nekih pitanja Zakonom iz 2016 sniženi standardi uspostavljeni prethodnim zakonom (imenovanje vršioca dužnosti direktora).

Pored istraživanja PETRA, projekat "[Razrešenje v.d. stanja u javnim preduzećima](#)" bavi se položajem organa upravljanja u JP i preduzećima u državnom vlasništvu.

TS je sačinila pregled izbora na konkursima odnosno postavljenja vršioca dužnosti direktora u svim preduzećima u državnom vlasništvu za koja se, prema [podacima Ministarstva privrede](#), primenjuje Zakona o JP u toj oblasti. U slučajevima u kojima su na čelu JP vršioci dužnosti i nakon isteka roka, TS je [inicirala postupke](#) kod nadležnih organa, istovremeno skrećući pažnju javnosti na ovaj problem.

Metodologija

Indeks transparentnosti PETRA je oruđe za merenje i ocenjivanje transparentnosti i rangiranje javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu koje su zajednički osmislili organizacije Transparentnost Srbija i Transparency International Češke Republike. Prvi put je primenjeno u istraživanju 2019. godine. U istraživanju PETRA 2021 transparentnost je ocenjivanja na osnovu 30 indikatora (indikatorskih pitanja), koji su podeljeni u četiri kategorije - Položaj preduzeća, Poslovanje, Procedure i Dostupnost podataka. Odgovori na indikatorska pitanja su traženi na sajtovima preduzeća. Ukoliko informacije nisu nađene ocena je 0 (nula), u slučajevima kada je informacija bila parcijalna, ocena je bila 1, a za informacije dostupne u celosti, dodeljivana je ocena 2.

Ovo su indikatori, po kategorijama:

A-Položaj (preduzeća)

1. Da li je na sajtu dostupan dokument koji jasno opisuje nadležnost (delatnost) preduzeća?
2. Da li je na sajtu dostupna jasna strategija preduzeća koja opisuje njegov cilj poslovanja/osnivanja i načine ostvarivanja strategije?
3. Da li je sproveden javni konkurs za izbor direktora?
4. Da li je na sajtu dostupan broj zaposlenih u preduzeću?
5. Da li su na sajtu dostupne osnovne informacije (imena, funkcije, kontakti) o

menadžmentu (struktura menadžmenta zavisi od pravnog okvira)?

6. Da li su na sajtu dostupni profesionalni CV-jevi menadžmenta (struktura menadžmenta zavisi od pravnog okvira)?

7. Da li su javno dostupni zapisnici sa sednica upravnih nadzornih i revizorskih tela preduzeća u proteklih 12 meseci?

8. Da li je na sajtu objavljen popis imovine (ili informacija o najvažnijim/najvrednijim delovima imovine - nekretnine, vozila i sl) preduzeća?

B - Poslovanje

9. Da li je na sajtu objavljen finansijski plan/budžet preduzeća?

10. Da li je na sajtu objavljen godišnji plan/program rada preduzeća?

11. Da li je na sajtu objavljen godišnji izveštaj o radu preduzeća?

12. Da li je na sajtu objavljen cenovnik usluga koje pruža preduzeće?

13. Da li je na sajtu objavljen izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja za prethodnih 3-5 godina?

14. Da li su na sajtu objavljeni podaci o dugovima i kreditima preduzeća?

15. Da li su na sajtu objavljeni podaci o novčanim potraživanjima preduzeća?

16. Da li je na sajtu objavljena informacija o politici naplate potraživanja preduzeća?

17. Da li je na sajtu objavljen plan javnih nabavki za tekuću godinu?

18. Da li su pozivi za javne nabavke objavljeni na sajtu?

19. Da li su obrazložene odluke o dodeli ugovora za JN objavljene na sajtu?

C - Procedure

20. Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa troškovima reprezentacije? (zahtev nakon uvida, u okviru verifikacije)

21. Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa korišćenjem službenih automobila? (zahtev nakon uvida, u okviru verifikacije)

22. Da li je na sajtu objavljen pravilnik/vodič za uzbunjivanje/uzbunjivače?

23. Da li su na sajtu objavljeni podaci (kontakt) o osobi zaduženoj za postupanje sa prijavama uzbunjivača?

D - Dostupnost podataka

24. Da li je na sajtu objavljen akt kojim se utvrđuje interna struktura preduzeća, broj zaposlenih i opis njihovih radnih mesta (sistematizacija)?

25. Da li je na sajtu objavljena obrazložena odluka o izboru/postavljenju direktora preduzeća?

26. Da li postoji posebna stranica (podstranica) na sajtu preduzeća, posvećena javnim nabavkama?

27. Da li su podaci o troškovima sponzorstava objavljeni na sajtu?

28. Da li su podaci o troškovima reklamiranja, konsultantskim uslugama i marketinga objavljeni na sajtu?

29. Da li su ugovori za reklamiranje, konsultantske usluge i marketing objavljeni na sajtu?

30. Da li su ugovori za pravne usluge (namena, iznos i sl) objavljeni na sajtu?

Ocene su sabrane i podeljene sa teoretski maksimalnim brojem i na taj način je dobijen indeks koji zapravo predstavlja procenat od maksimalne moguće ocene.

Tokom prikupljanja podataka izvršena je i verifikacija - sva preduzeća su dopisom obavještena o istraživanju, ukazano im je koje informacije nisu pronađene i pozvana su da dostave odgovor gde se informacije mogu pronaći u slučaju da su istraživači načinili previd (ili u slučaju da su u međuvremenu postavljene).

Uzorak obuhvaćenih javnih preduzeća načinjen je tako da se u njemu nađu državna preduzeća na nivou republike iz što većeg broja raznovrsnih delatnosti (jedno železničko, jedan nacionalni park, jedno preduzeće iz sektora namenske industrije i sl) kao i više preduzeća iz nekoliko najvećih gradova, što omogućava poređenje republičkih, odnosno lokalnih preduzeća jednih sa drugima, ali i poređenja preduzeća iz istog grada između sebe ili gradova između sebe.

Ovo su preduzeća obuhvaćena uzorkom:

Republička:

JP Elektroprivreda Srbije, JP Srbijagas, JP Srbijašume, JVP Srbijavode, Srbija kargo ad,

JP Pošta Srbije, MB namenska ad, Aerodromi Srbija, Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije ad, Transnafta ad, JP Službeni glasnik, JP Putevi Srbija, JP za podzemnu eksploataciju uglja Resavica, JP

Nacionalni park Kopaonik, JP Emisiona tehnika i veze, Koridori doo i Državna lutrija doo.

Lokalna:

JKP Gradska čistoća Beograd, JKP Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd, JKP Beogradski vodovod i kanalizacija Beograd, JKP Beogradske elektrane Beograd,

JKP Mediana Niš, JKP Naissus Niš, JKP Gradska toplana Niš, JKP Čistoća Novi Sad, JKP Vodovod i kanalizacija Novi Sad, JKP Novosadska toplana Novi Sad, JKP Vodovod i kanalizacija Subotica, JKP Subotička toplana, JKP Vodovod i kanalizacija Kragujevac, JKP Šumadija Kragujevac, JKP Vodovod Šabac, JKP Toplana Šabac.

NALAZI ISTRAŽIVANJA

Preduzeća¹⁶ su rangirana po procentima od maksimalnog broja poena (0-100%), ali su svrstana i u pet kategorija:

- potpuno transparentna (81-100%)
- uglavnom transparentna (61-80,9%)
- delimično transparentna (41-60,9%)
- uglavnom netransparentna (21-40,9%)
- netransparentna (0-20,9%)

U prvoj kategoriji se nalazi samo jedno preduzeće, što je ipak napredak u odnosu na 2019. godinu kada u ovoj kategoriji nije bilo nijedno od 40 preduzeća obuhvaćenih uzorkom. Najbolje rangirano preduzeće je Toplana Šabac.

Tabela broj 2: Opšte ocene transparentnosti

Ocena	Ukupno	Od toga republička	Od toga lokalna
Potpuno transparentna	1	0	1
Uglavnom transparentna	8	4	4
Delimično transparentna	17	8	9
Uglavnom netransparentna	6	4	2
Netransparentna	1	1	0

U kategoriji "Uglavnom transparentna" nalaze se Putevi Srbija, Vodovod i kanalizacija Novi Sad, Srbijavode, Emisiona tehnika i veze, Beogradski vodovod i kanalizacija, Vodovod i kanalizacija Kragujevac, Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd i Pošta Srbije.

Najlošije je rangirano, kao jedino u kategoriji "Netransparentni", preduzeće MB Namenska koja ima ocenu 0% (preduzeće i dalje nema funkcionalnu stranicu sajta na srpskom, nije odgovorilo na

¹⁶ U daljem tekstu pojam "preduzeća" odnosi se, ako nije posebno naglašeno i na JP, JKP i preduzeća u državnom vlasništvu koja su pravno organizovana na drugi način (AD i sl).

zahteve dopis za verifikaciju rezultata). Pre dve godine u ovoj kategoriji je bilo još osam preduzeća, ali od toga šest sada nije obuhvaćeno istraživanjem, dok su dva popravila svoj plasman.

Tabela broj 3: Transparentnost preduzeća po gradovima

JLS	Preduzeća	Ocene	Prosek
Beograd	Gradska čistoća Beograd	60.00%	61.70%
	Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd	63.30%	
	Beogradski vodovod i kanalizacija Beograd	66.70%	
	Beogradske elektrane Beograd	56.70%	
Niš	Mediana Niš	55.00%	51.10%
	Naissus Niš	40.00%	
	Gradska toplana Niš	58.30%	
Novi Sad	Čistoća Novi Sad	38.30%	53.90%
	Vodovod i kanalizacija Novi Sad	71.70%	
	Novosadska toplana Novi Sad	51.70%	
Subotica	Vodovod i kanalizacija Subotica	53.30%	55.80%
	Subotička toplana	58.30%	
Kragujevac	Vodovod i kanalizacija Kragujevac	65.50%	62.80%
	JKP Šumadija Kragujevac	60.00%	
Šabac	Vodovod Šabac	48.30%	65.00%
	Toplana Šabac	81.70%	

Rangiranje (sa svim indikatorima) se nalazi u eksel tabeli [dostupnoj na sajtu TS](#), a ovde je predstavljen izvod sa rangom i ocenom (procentom od maksimuma):

Tabela broj 5. Pojednačne ocene preduzeća

Red.broj	Preduzeće	Ocena
1.	Toplana Šabac	81.7%
2.	Putevi Srbija	73.3%
3.	Vodovod i kanalizacija Novi Sad	71.7%
4.	Srbijavode	68.3%
5.	Emisiona tehnika i veze	68.3%
6.	Beogradski vodovod i kanalizacija Beograd	66.7%
7.	Vodovod i kanalizacija Kragujevac	65.5%
8.	Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd	63.3%
9.	Pošta Srbije	61.7%
10.	Gradska čistoća Beograd	60.0%
11.	JKP Šumadija Kragujevac	60.0%
12.	Elektroprivreda Srbije	58.3%
13.	Transnafta	58.3%
14.	Službeni glasnik	58.3%
15.	Gradska toplana Niš	58.3%
16.	Subotička toplana	58.3%
17.	Beogradske elektrane Beograd	56.7%
18.	Mediana Niš	55.0%
19.	Koridori doo	53.3%
20.	Vodovod i kanalizacija Subotica	53.3%
21.	Državna lutrija doo	51.7%
22.	Novosadska toplana Novi Sad	51.7%
23.	Srbija kargo ad	50.0%
24.	Vodovod Šabac	48.3%
25.	Srbijašume	46.7%
26.	JP NP Kopaonik	45.0%
27.	Naissus Niš	40.0%
28.	Aerodromi Srbije	38.3%
29.	Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije ad	38.3%
30.	Čistoća Novi Sad	38.3%
31.	JP PEU Resavica	33.3%
32.	Srbijagas	25.0%
33.	MB namenska ad	0.0%

Legenda:

(Žutim su osenčeni redni brojevi preduzeća koja su odgovorila na dopis u vezi sa verifikacijom rezultata) Ocene su osenčene bojom u skladu sa kategorijama transparentnosti:

Potpuno transparentna (81-100%)

Uglavnom transparentna (61-80,9%)

Delimično transparentna (41-60,9%)

Uglavnom netransparentna (21-40,9%)

Netransparentna (0-20,9%)

U tabeli broj 6. prikazano je poređenje indikatora u istraživanju 2019. i 2021. godine.

U koloni „Ocena PETRA 2021“ bojama su, kao u prethodnoj tabeli označene kategorije u kojima su preduzeća na osnovu ovogodišnje ocene, dok su u tabeli „Realni rast ocene“ označeni ras (zelenom), stagnacija (žutom) i pad (crvenom) u odnosu na istraživanje pre dve godine.

Vidi se da su najveći rast imala dva preduzeća sa izuzetnom niskom polaznom ocenom (iz 2019. godine), te da su zapravo najznačajniji napredak ostvarili Toplana Šabac i Vodovod i kanalizacija Novi Sad koji su već imali solidnu ocenu pre dve godine.

Tabela broj 6: Promene u transparentnosti preduzeća 2021/2019

Preduzeće	Ocene PETRA 2021	Ocene PETRA 2019 sa postojećim indikatorima	Ocene PETRA 2019 sa tadašnjim indikatorima	Realni rast ocene	Nominalni rast ocene
Aerodromi Srbije	38.3%	10.0%	13.5%	283.3%	183.7%
JP NP Kopaonik	45.0%	15.0%	16.2%	200.0%	177.5%
Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije ad	38.3%	28.3%	25.7%	35.3%	49.3%
Toplana Šabac	81.7%	68.3%	69.4%	19.5%	17.6%
Vodovod i kanalizacija Novi Sad	71.7%	65.0%	60.8%	10.3%	17.9%
Beogradske elektrane Beograd	56.7%	51.7%	50.0%	9.7%	13.3%
Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd	63.3%	58.3%	56.8%	8.6%	11.6%
Putevi Srbija	73.3%	68.3%	63.5%	7.3%	15.5%
Mediana Niš	55.0%	51.7%	51.4%	6.5%	7.1%
Pošta Srbije	61.7%	58.3%	55.4%	5.7%	11.3%
Emisiona tehnika i veze	68.3%	65.0%	64.9%	5.1%	5.3%
Vodovod Šabac	48.3%	46.7%	44.6%	3.6%	8.4%

Beogradski vodovod i kanalizacija Beograd	66.7%	65.0%	62.5%	2.6%	6.7%
Vodovod i kanalizacija Kragujevac	65.5%	65.0%	65.7%	0.8%	-0.3%
Gradska čistoća Beograd	60.0%	61.7%	56.8%	-2.7%	5.7%
Subotička toplana	58.3%	60.0%	54.1%	-2.8%	7.9%
Čistoća Novi Sad	38.3%	40.0%	35.1%	-4.2%	9.1%
Elektroprivreda Srbije	58.3%	61.7%	62.2%	-5.4%	-6.2%
Srbijavode	68.3%	73.3%	69.4%	-6.8%	-1.6%
JKP Šumadija Kragujevac	60.0%	65.0%	62.2%	-7.7%	-3.5%
Gradska toplana Niš	58.3%	63.3%	60.8%	-7.9%	-4.1%
Novosadska toplana Novi Sad	51.7%	58.3%	55.4%	-11.4%	-6.7%
Službeni glasnik	58.3%	66.7%	59.5%	-12.5%	-1.9%
Srbijašume	46.7%	55.0%	47.3%	-15.2%	-1.3%
Transnafta	58.3%	71.7%	63.5%	-18.6%	-8.2%
Srbijagas	25.0%	31.7%	29.7%	-21.1%	-15.9%
Srbija kargo ad	50.0%	63.3%	66.2%	-21.1%	-24.5%
Naissus Niš	40.0%	51.7%	47.3%	-22.6%	-15.4%
Vodovod i kanalizacija Subotica	53.3%	70.0%	66.2%	-23.8%	-19.5%
JP PEU Resavica	33.3%	45.0%	40.5%	-25.9%	-17.8%
MB namenska ad	0.0%	0.0%	0.0%		
Koridori doo	53.3%	NA	NA		
Državna lutrija doo	51.7%	NA	NA		

Kada se posmatraju indikatori, postoje značajne promene u odnosu na istraživanje PETRA 2019. Tada su najbolje ocene bile u oblasti javnih nabavki. Sada je, od svih indikatora u toj oblasti, na vrhu tabele ostao samo onaj koji boduje postojanje stranice posvećene javnim nabavkama (negativnu ocenu ima samo preduzeće koje de facto nema sajt na srpskom jeziku).

Međutim, novi Zakon o javnim nabavkama ne obavezuje više preduzeća da na svom sajtu objavljuju pozive za javne nabavke i odluke o dodeli ugovora (obavezna su da objavljuju na Portalu javnih nabavki). Stoga su ocene za ove indikatore na ovogodišnjem rangiranju značajno niže, a o rešenjima koja su uočena više detalja se može naći u analizama sajtova svih pojedinačnih preduzeća. Pored postojanja stranice posvećene javnim nabavkama, visoke su ocene za objavljivanje cenovnika preduzeća, podatka o broju zaposlenih (koji je deo planova rada i tromesečnih izveštaja), finansijskih planova, programa rada.

Najlošije je stanje u oblastima objavljivanja ugovora za pravne usluge (0%), pravilnika o troškovima reprezentacije i zapisnika sa sednica nadzornih odbora.

Tabela broj 7: Prosečne ocene po indikatorima

Broj indikatora	Indikator	Prosečna ocena
12	Da li je na sajtu objavljen cenovnik usluga koje pruža preduzeće?	97.0%
26	Da li postoji posebna stranica (podstranica) na sajtu preduzeća, posvećena javnim nabavkama?	97.0%
4	Da li je na sajtu dostupan broj zaposlenih u preduzeću?	95.5%
9	Da li je na sajtu objavljen finansijski plan/budžet preduzeća?	93.9%
10	Da li je na sajtu objavljen godišnji plan/program rada preduzeća?	89.4%
14	Da li su na sajtu objavljeni podaci o dugovima i kreditima preduzeća?	89.4%
1	Da li je na sajtu dostupan dokument koji jasno opisuje nadležnost (delatnost) preduzeća? (osnivački akt i/ili statut)	83.3%
28	Da li su podaci o troškovima reklamiranja, konsultantskim uslugama i marketinga objavljeni na sajtu? (ili je dostupna informacija da preduzeće nema ove troškove)	83.3%
5	Da li su na sajtu dostupne osnovne informacije (imena, funkcije, kontakti) o menadžmentu (struktura menadžmenta zavisi od pravnog okvira)?	81.8%
27	Da li su podaci o troškovima sponzorstava objavljeni na sajtu? (ili je dostupna informacija da preduzeće ne dodeljuje sponzorstva)	81.8%
11	Da li je na sajtu objavljen godišnji izveštaj o radu preduzeća?	74.2%
17	Da li je na sajtu objavljen plan javnih nabavki za tekuću godinu?	72.7%
2	Da li je na sajtu dostupna jasna strategija preduzeća koja opisuje njegov cilj poslovanja/osnivanja i načine ostvarivanja strategije? (osnivački akt, strategija, višegodišnji program poslovanja)	63.6%
13	Da li je na sajtu objavljen izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja za prethodnih 3-5 godina?	62.1%
6	Da li su na sajtu dostupni profesionalni CV-jevi menadžmenta (struktura Menadžmenta zavisi od pravnog okvira)?	57.6%

18	Da li su pozivi za javne nabavke objavljeni na sajtu?	54.5%
19	Da li su obrazložene odluke o dodeli ugovora za javne nabavke objavljene na sajtu?	54.5%
3	Da li je sproveden javni konkurs za izbor direktora?	51.5%
22	Da li je na sajtu objavljen pravilnik/vodič zauzbunjivanje/uzbunjivače?	45.5%
15	Da li su na sajtu objavljeni podaci o novčanim potraživanjima preduzeća?	34.8%
24	Da li je na sajtu objavljen akt kojim se utvrđuje interna struktura preduzeća, broj zaposlenih i opis njihovih radnih mesta (sistematizacija)?	31.8%
23	Da li su na sajtu objavljeni podaci (kontakt) o osobi zaduženoj za postupanje sa prijavama uzbunjivača?	24.2%
21	Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa korišćenjem službenih automobila? (zahtevnakon uvida, u okviru verifikacije)	18.2%
8	Da li je na sajtu objavljen popis imovine (ili informacija o najvažnijim/najvrednijim delovima imovine - nekretnine, vozila i sl) preduzeća?	16.7%
16	Da li je na sajtu objavljena informacija o politici naplate potraživanja preduzeća?	12.1%
25	Da li je na sajtu objavljena obrazložena odluka o izboru/postavljenju direktora preduzeća?	10.6%
29	Da li su ugovori za reklamiranje, konsultantske usluge i marketing objavljeni na sajtu? (ili je dostupna informacija da preduzeće nema ove troškove)	9.1%
7	Da li su javno dostupni zapisnici sa sednica upravnih nadzornih i revizorskih tela preduzeća u proteklih 12 meseci?	4.5%
20	Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa troškovima reprezentacije?	4.5%
30	Da li su ugovori za pravne usluge (namena, iznos i sl) objavljeni na sajtu?	0.0%

Nalazi po preduzećima

1. JP Elektroprivreda Srbije

Statut se nalazi na sajtu, uređuje pitanja poslovanja, upravljanja i organizaciju rada i definiše delatnost. Za indikator koji se tiče cilja poslovanja i načina ostvarivanja ciljeva bilo bi potrebno pronaći osnivački akt, iako se deo podataka nalazi u trogodišnjem programu poslovanja. Statut predviđa, u skladu sa Zakonom o JP, da preduzeće donosi dugoročni i srednjoročni plan poslovne strategije. Ovi dokumenti nisu objavljeni na sajtu.

Na sajtu su nađeni sledeći dokumenti: Zakon o energetici, Odluka o usklađivanju poslovanja sa Zakonom o JP za JP EPS, Objava Pravilnika o uređivanju postupka javne nabavke u JP EPS, Pravilnik o uređivanju postupka javne nabavke u JP EPS, Pravilnik o izmenama pravilnika o uređivanju postupka javne nabavke u JP EPS, Pravilnik o uređivanju postupka javne nabavke u JP EPS, Interni plan za sprečavanje korupcije u javnim nabavkama, Sporazum o raskidu Sporazuma o centralizaciji javnih nabavki u Elektroprivredi Srbije, Odluka o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja, Rešenje o određivanju lica za prijem informacije i vođenja postupka u vezi sa uzbunjivanjem, Pravila o radu distributivnog sistema i tehničke preporuke.

Na sajtu postoji stranica posvećena javnim nabavkama, ali se na njoj objavljuju samo pozivi. Navodi se da se "za javne nabavke koje se sprovode po Zakonu o javnim nabavkama važećem od 01.07.2020. godine, naručilac JP

EPS će na svojoj internet stranici objavljivati Javni poziv / obaveštenje o sprovođenju pregovaračkog postupka bez objavljivanja javnog poziva. Konkursnu dokumentaciju i ostala dokumenta objavljivaće u skladu sa Zakonom na Portalu javnih nabavki. Molimo zainteresovana lica da javne nabavke po objavljenim Javnim pozivima prate na Portalu javnih nabavki". Za sada se na sajtu EPS-a još uvek mogu naći odluke o dodeli ugovora za nabavke koje su okončane u međuvremenu.

Na stranici "Javnost rada" nalazi se i sledeće obaveštenje: "Obaveštavamo Vas da je Sektor za nabavke i komercijalne poslove otvorio nalog eps.nabavke.zapazanja@eps.rs čija je svrha unapređenje sistema nabavki, kroz ostvarivanje bolje i kvalitetnije komunikacije svih zainteresovanih lica u vezi sa svim pitanjima od značaja za sprovođenje postupaka nabavki. Ukoliko imate pitanja, zapažanja, komentare ili primedbe, obavestite nas o tome. Naš cilj je transparentno, efikasno i kvalitetno sprovođenje postupaka nabavki u skladu sa zakonima Republike Srbije. Podelite sa nama Vaše mišljenje a naš stručni tim će odgovoriti na Vaša pitanja".

Nije sproveden konkurs za izbor direktora. Direktor je u v.d. stanju od 15. marta 2016. godine, mandat mu je istekao u martu 2017. godine, kada je raspisan novi konkurs koji nije okončan do završetka rada na ovom izveštaju (maj 2021).

Podatak o broju zaposlenih dostupan je u programu poslovanja i u tromesečnim izveštajima o radu (tačan broj).

Na sajtu su imena i biografije članova Nadzornog odbora na stranici "Nadzorni odbor". Ime i biografija vršioca dužnosti direktora i izvršnih direktora nalaze se na stranici "Kontakt". Biografije nisu profesionalne po formi - nabrajaju se pojedine funkcije, radovi, ali u formi promotivnog teksta, a ne kao profesionalna biografija.

EPS je iskoristio odredbu iz Zakona o JP koja mu omogućava da ne objavi godišnji odnosno trogodišnji program poslovanja, već izvod iz izveštaja. Taj izuzetak se odnosi na preduzeća koja imaju konkurenciju na tržištu.¹⁷ Objavljeni su samo izvodi iz trogodišnjih planova, ali ne i godišnjih. Izveštaji i programi su slike pretvorene u pdf format i nepretraživi su. Podaci o dugovima su zbirni u programu i izveštajima o poslovanju. Objavljena su i zbirna potraživanja i potraživanja od najvećih dužnika. Nema informacije o politici naplate (utuženja i sl).

Na sajtu postoji Rešenje o određivanju lica za prijem informacije i vođenja postupka u vezi sa

uzbunjivanjem (u svim ograncima). Nije objavljena sistematizacija radnih mesta.

Podaci o sponzorstvima objavljeni su u izveštajima samo zbirno. Isti je slučaj sa reklamom i propagandom, dok se konsultanske usluge ne pominju. Na sajtu nisu nađeni pravilnici o korišćenju sredstava za reprezentaciju i službenih automobila. Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

2. JP Srbijagas

Na sajtu postoji posebna stranica "Strateški ciljevi". Kratko je predstavljeno čime se JP bavi, koje su mu obaveze i na čemu se temelji poslovna politika. Ima predstavljene misiju, viziju i strateške ciljeve, vrlo kratko. Nije objavljen statut niti osnivački akt.

Podaci o broju zaposlenih na sajtu su iz 2016. godine, u programu je plan za kraj 2018, nema svežih izveštaja niti podataka

Mandat direktora je istekao 2016. godine, u martu 2017. godine je raspisan konkurs koji nije okončan. Na sajtu nema biografija članova NO, postoje biografije predsednika NO, direktora i

¹⁷Javna preduzeća su dužna da na svojoj internet stranici objave:

- 1) radne biografije članova nadzornog odbora, direktora i izvršnih direktora;
- 2) organizacionu strukturu;
- 3) godišnji, odnosno trogodišnji program poslovanja, kao i sve njegove izmene i dopune, odnosno izvod iz tog programa ako javno preduzeće ima konkurenciju na tržištu;
- 4) tromesečne izveštaje o realizaciji godišnjeg, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja;
- 5) godišnji finansijski izveštaj sa mišljenjem ovlašćenog revizora;
- 6) druge informacije od značaja za javnost.

Vlada može utvrditi i druge elemente poslovanja javnog preduzeća koji će se objavljivati, a koji su od naročitog značaja za javnost.

izvršnih direktora. U okviru biografija su i kontakt podaci.

Kao i u slučaju EPS-a, objavljen je samo izvod iz programa poslovanja, poslednji je za 2018. godinu. Poslednji finansijski izveštaj je za 2017. Poslednji izveštaj revizora za 2015. godinu.

Na sajtu su JN iz 2020. godine, nema JN iz 2021. niti informacije da se mogu naći samo na Portalu JN.

Objavljeni su podaci, kroz tabelarni prikaz, o najvećim dužnicima, odnosno o potraživanjima.

Postoji detaljan cenovnik u informatoru, a cene gasa na sajtu posebno. U informatoru su osnovni podaci o prihodima i rashodima za 2019. godinu i za prvih devet meseci 2020. godine. Plan javnih nabavki (samo za 2020. godinu) nalazi se na stranici "Pravilnici i zakoni".

O imovini - postoji samo zbirno vrednost, knjigovodstveno, u okviru informatora o radu. Nema sistematizacije.

Troškovi reprezentacije vidljivi su kroz program rada (objavljeni i kriterijumi), ali je reč o programu starom tri godine, a nema ni izveštaja o realizaciji jer nema objavljenih poslednjih finansijskih izveštaja.

Postoje kriterijumi za sponzorstva, ali ne i podaci o planovima i realizaciji. Nema ni podataka o realizaciji sredstava za marketing (reklamiranje). Ovi nedostaci proizilaze iz toga što nisu objavljeni izveštaji o realizaciji programa poslovanja.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

3. JP Srbijašume

Vršilac dužnosti direktora je u v.d. stanju od decembra 2017. godine. U martu 2017. raspisan je konkurs. Preduzeće godinama nije imalo direktora već je zamenik bio zastupnik sa svim pravima i obavezama, izuzev obaveza u vezi sa antikorupcijskim mehanizmima propisanim (tadašnjim) Zakonom o Agenciji za borbu protiv korupcije.

Na stranici "Javne nabavke" poslednji unos je iz avgusta 2020. godine. Posle toga se dokumenti mogu naći samo na Portalu javnih nabavki. Ne postoji, međutim, obaveštenje da se pozivi i drugi dokumenti sada objavljuju samo na Portalu JN.

Javni podaci su dostupni preko banera na naslovnoj strani, nema pristupa preko glavnog menija. Tu se nalaze svi relevantni dokumenti: Dugoročni i srednjoročni plan poslovne strategije i razvoja 2017 - 2026, poslovna politika, programi poslovanja, godišnji i kvartalni izveštaji o poslovanju (u januaru 2021. poslednji je bio drugi kvartalni za 2020), plan JN, finansijski izveštaji, informator o radu.

Poslednji izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja je za 2018. godinu.

Podaci o dugovima i potraživanjima prikazani su zbirno kroz finansijske bilanse i program poslovanja. U programu poslovanja je prikazan broj zaposlenih, po organizacionim jedinicama i planirana dinamika zapošljavanja.

Sredstva za sponzorstva i marketing prikazana su u programu i izveštajima. Nema pojedinačnih ugovora, ali je, u skladu sa

zakonom, tabelarno u kvartalnim izveštajima prikazano svako pojedinačno izdvajanje za sponzorstva, donacije i humanitarne aktivnosti.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

4. JVP Srbijavode

Statut je dostupan na sajtu. Nisu nađeni planovi poslovne strategije ili izvodi iz tog dokumenta.

Postoji Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja. Stranica (odnosno PDF dokument) na kojoj bi trebalo da budu podaci o ovlašćenom licu za prijem informacija u vezi sa uzbunjivanjem se ne otvara

Profesionalne biografije menadžmenta su u tableranom obrascu. Postoji i rešenje o imenovanju direktora. Akti nadzornog odbora (spisak sednica i usvojenih akata, bez dokumenata ili više podataka o sadržaju) su iz 2019. godine.

Na sajtu pregledno postavljene stranice sa finansijskim izveštajima, programima poslovanja i izveštajima revizora.

Iz tabele sa JN nije moguće otvoriti nijedan dokument.

Preduzeće nema proizvode niti usluge u komercijalnom poslovanju, a u godišnjem programu poslovanja dati su veoma detaljni cenovnici – granične cene za ugovaranje sa izvođačima radova. Preduzeće ne koristi novac za sponzorstva, donacije, marketing, reklame

U tromesečnim izveštajima su potraživanja predstavljena zbirno, knjigovodstveno. Svi

dokumenti su nepretraživi, reč je o skeniranim slikama.

U informatoru, koji je ažuriran, postoji spisak građevinskih objekata u vlasništvu preduzeća. Postoji i tabelarni pregled zbirne vrednosti službenih vozila, polovnih objekata, kancelarijskog nameštaja itd.

Direktor je imenovan na konkursu, raspisanom u martu 2017, u decembru 2017. godine. Dotadašnji v.d. izabran između šest kandidata.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju. Za pojedina tražena dokumenta i informacije navedeno je da se ne objavljuju jer ne postoji zakonska obaveza (zapisnici sa sednica NO, politika naplate potraživanja, pozivi i odluke o dodeli ugovora za JN, pravilnik o korišćenju službenih vozila, sistematizacija, ugovori za pravne usluge). Odgovoreno je i da ne postoji zakonska obaveza usvajanja pravlnika o korišćenju sredstava za reprezentaciju. Na istovetan način je odgovoreno i na dopis za verifikaciju u istraživanju PETRA 2019.

5. Srbija Kargo ad

Konkurs za izbor direktora raspisan u maju 2017. i još nije okončan. Na sajtu nije dostupna biografija direktora niti drugih članova odbora direktora. Biografije članova skupštine netipizirane, variraju u kvalitetu, odnosno informativnosti o stručnosti.

Na sajtu postoji Dugoročni i srednjoročni plan poslovne strategije i razvoja „Srbija Kargo“ a.d. 2017-2027, takođe i Odluka o osnivanju i Statut. U informatoru stoji broj zaposlenih po

organizacionim delovima i tabela sa brojem zaposlenih po organizacionim jedinicama, po mesecima 2019. godine.

Na sajtu nema pravilnika o korišćenju sredstava reprezentacije niti službenih automobila, a u Kodeksu poslovne etiek se ti akti pominju: „Neophodno je da se upoznate sa odgovarajućim procedurama ili pravilnicima koji regulišu korišćenje sredstava Društva, kao što su: službeni automobili, mobilni telefoni, računari i slično, da bi se znalo da li se koriste na predviđeni način“. U Informatoru o radu se navodi da je 2016. godine usvojen Pravilnik o načinu i korišćenju vozila Akcionarskog društva za železnički prevoz robe „Srbija Kargo“, Beograd, a 2017. godine Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja vozila.

Postoji stranica „Dokumenta koja se objavljuju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima“.

Posle 1. septembra 2020. javne nabavke se ne oglašavaju na sajtu preduzeća, a ne postoji ni obaveštenje da se podaci mogu naći na Portalu JN.

Objavljeni su program poslovanja i tromesečni izveštaji u nepretraživom formatu - slike u pdf-formatu.

Na sajtu su, kao i u prethodnom istraživanju 2019. Godine, dostupni Akcioni plan za sprovođenje antikorupcijskih mera za 2016. godinu, Odluka o određivanju lica ovlašćenog za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, Pravilnik o poklonima zaposlenih u “Srbija Kargo” a.d, Pravilnik o sponzorstvu i donacijama, Pravilnik o uzbunjivanju, kao i izmene tog pravilnika,

Priručnik za edukaciju zaposlenih u “Srbija Kargo” a.d. o ostvarivanju nulte tolerancije na korupciju u Republici Srbiji.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

6. Pošta Srbije

U biografiji v.d. direktora nema konkretnih podataka o vremenu obavljanja određenih poslova i funkcija, o radovima i iskustvu. Sve je u formi uopštene priče. Veoma oskudne i biografije članova NO. Konkurs za direktora je raspisan 10. marta 2017. i nije okončan.

Postoji publikacija "Profil preduzeća", gde se navode i strateški pravci za ostvarivanje vizije i misije preduzeća. Potraživanja i kreditna

zaduženja predstavljena su zbirno u bilansima. Na sajtu su dostupni Statut, programi poslovanja i izveštaji o realizaciji i izveštaji revizora. U tromesečnim izveštajima nema propisanih tabela, te su tako nedostupni podaci o realizovanim sponzorstvima i donacijama. Podaci o potraživanjima (zbirno po kategorijama) mogu se naći samo u izveštaju revizora (poslednji za 2019. godinu).

Dostupan je pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova u JP Pošta Srbije

Posle 1. septembra 2020. javne nabavke se ne oglašavaju na sajtu preduzeća, odnosno postoje podaci o JN raspisanim od kraja 2020, ali umesto dokumenata stoji obaveštenje da su oni dostupni na Portalu JN. Plan javnih nabavki se može naći u programu poslovanja, ali reč je o prvobitnom planu, bez naknadnih izmena.

Preduzeće je odgovorilo na dopis u vezi sa verifikacijom. Za pojedine indikatore je potvrđeno da nisu dostupni jer ne postoji zakonska obaveza, pored ostalog i pravilnik o korišćenju sredstava reprezentacije i o korišćenju vozila za službene potrebe (objavljeni u Službenom PTT glasniku).

7. MB namenska ad

Situacija nije promenjena u odnosu na 2019. godinu - stranica sajta na srpskom ne funkcioniše ili ne postoji.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza

8. Aerodromi Srbija

U istraživanju PETRA 2019 konstatovano je da sajt ima samo dve stranice - javni oglasi i javne nabavke. Sajt je sada dovršen.

Biografija direktora sadrži dosta podataka, ali malo onih koji govore o stručnosti i iskustvu u vezi sa radom preduzeća. Iz podataka na sajtu nije jasno da li je skupština društva imenovala direktora po sprovedenom javnom konkursu. Podatak o članovima skupštine društva (jedan predstavnik osnivača) može se naći samo u programu poslovanja. Nema biografije niti kontakt podataka. Na sajtu nema godišnjih izveštaja, poslednji kvartalni je za poslednje tromesečje 2019. godine.

Nije nađena sistematizacija, ali je u programu poslovanja za 2020. godinu dat tabelarni prikaz broja sistematizovanih radnih mesta po sektorima i broja izvršilaca.

Osnovni, vrlo kratki podaci o nadležnosti, viziji i misiji mogu se naći u programu poslovanja. U tom dokumentu (program za 2020. godinu) se navodi da se tek planira usvajanje srednjoročnog i dugoročnog plana poslovne strategije i razvoja.

Na sajtu nema podataka o JN posle 1. septembra 2020. godine, kao ni plana JN za 2021. godinu.

Nema ni obaveštenja da se JN sada oglašavaju samo na Portalu JN..

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

9. Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije ad

Na sajtu nekoliko osnovnih podataka o nadležnosti i ciljevima poslovanja. U programu poslovanja detaljnije o načinu ostvarivanja ciljeva. U programu, takođe, ceo spisak zaposlenih.

Ne može se naći biografija direktora, niti članova UO i izvršnog odbora.

Poslednji izveštaj o poslovanju je za 2018. godinu.

U izveštaju o poslovanju navode se detalji o sednicama UO. Postoje finansijski izveštaji i izveštaji revizora, poslednji za 2019. godinu i u njemu se mogu naći podaci o tadašnjem zaduženju kao i zbirni, knjigovodstveni podaci o potraživanjima.

Plan JN nalazi se na sajtu, ali ne i pojedinačne javne nabavke. Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

10. Transnafta ad

Biografije su u odgovarajućem obliku, u okviru svake pojedinačne postoje podaci o kontaktu. Detaljniji kontakti su u informatoru. U informatoru su i podaci o broju zaposlenih, u okviru dela posvećenom organizaciji preduzeća. Direktor je u statusu vršioca dužnosti od novembra 2019. godine.

Podaci o imovini zbirno, knjigovodstveno. Program poslovanja izuzetno detaljan i pregledan, za primer, jedina primedba što se ne navode procenjeni vrednosti investicija odnosno javnih nabavki, što je takođe podatak koji nedostaje i u planu javnih nabavki. Nisu objavljeni iznosi planirani za pojedine investicije. Ni u planu JN nigde se ne navodi procenjena vrednost. Poslednji kvartalni izveštaj za treće tromesečje 2020. godine.

Za javne nabavke iz 2020. godine iz tabele se linkom prelazilo na stranicu na Portalu JN gde su bili svi povezani dokumenti. Takva praksa je nastavljena i sada za (dve) nabavke male vrednosti u 2021. Za ostale nabavke iz 2021. godine nema podataka (mogu se naći na Portalu), a na stranici stoji obaveštenje da se dokumentacija može preuzeti sa Portala JN. Za nabavke za koje se ne primenjuje ZoJN i dalje se sva dokumenta objavljuju na sajtu preduzeća.

U programu poslovanja za 2020. godinu dat tabelarni prikaz broja sistematizovanih radnih mesta po sektorima i broja izvršilaca.

Iz Informatora se vidi da postoji Odluka o reprezentaciji i Odluka o korišćenju službenih vozila, ali nisu objavljene na sajtu. Na sajtu

nema akta o uzbunjivanju. U odgovoru na dopis je navedeno da su obe odluke i akt o ozbunjivanju objavljeni na internom portalu preduzeća.

Preduzeće je u odgovoru na dopis za verifikaciju navelo da zapisnici sa sednica odbora direktora i skupština preduzeća nisu javno dostupni jer sve u vezi sa skladištenjem derivata nafte u rezervoarima korisnika Ministarstva odbrane ima oznaku poverljivosti. Navodi se da se izveštaji o reviziji ne objavljuju na sajtu preduzeća, već su javno dostupni na sajtu APR-a. U vezi sa podacima o potraživanjima, preduzeće je odgovorilo da „sa zadovoljstvom“ može da istakne da ti podaci nisu objavljeni jer se sve naplaćuje u roku, odnosno kupci obaveze izvršavaju blagovremeno. U finansijskim izveštajima postoje, međutim, podaci (zbirni) o potraživanjima. U odgovoru navedeno i da se ugovori o marketingu, konsultantskim i pravnim ugovorima ne objavljuju i da to nije zakonska obaveza.

11. JP Službeni glasnik

Na sajtu se mogu naći Statut, dugoročni i srednjoročni plan poslovne strategije i razvoja.

Statut je u obliku nepretraživih slika postavljenih u pdf dokument, strategija takođe pdf dokument, ali pretraživ.

Biografije su prilično sažete, uglavnom nabranje funkcija. Postoji pravilnik o sistematizaciji na sajtu. Postoje i pravilnik o kodeksu ponašanja zaposlenih kao i pravilnik o merilima za izbor poslovnih banaka. Nije nađen

pravilnik u vezi sa troškovima reprezentacije niti pravnik u vezi sa korišćenjem službenih vozila. Nije nađen pravilnik o unutrašnjem uzbunjivanju. Nije nađen informator o radu niti kontakt podaci za nadzorni odbor.

Nije objavljen plan JN za 2021, ali se nabavke i dalje oglašavaju na sajtu i objavljuju se odluke o dodeli ugovora.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

13. JP Putevi Srbije

Preduzeće ima vršioca dužnosti već gotovo celu deceniju - nakon što je razrešen sa mesta direktora Zoran Drobnjak je na mestu v.d. direktora od 27. decembra 2011. godine. Konkur za direktora raspisan u julu 2013. i nije okončan, po donošenju novog zakona samo je raspisan novi konkurs, u u februaru 2017. Nije okončan. Mandat vršioca dužnosti istekao je u maju 2014. godine.

Veoma pregledne stranice NO. Postoje podaci o sednicama, ali ne i zapisnici. Biografije na sajtu nejednakog kvaliteta.

Javno nabavke pregledno uređene. Nije nađen plan JN, ni na Portalu JN. Nema nabavki u 2021. godini, a na Portalu JN je u 2021. nađen samo izveštaj o dodeli ugovora za JN raspisanu u 2020. godini, koja se može naći i na sajtu JP.

U informatoru, koji se inače redovno ažurira, i dalje se navodi broj zaposlenih i struktura iz decembra 2016. godine. U izveštajima o realizaciji programa poslovanja nalaze se podaci o broju zaposlenih. U informatoru su

rešenja o imenovanju članova NO. U informatoru su podaci o imovini preduzeća po popisu iz 2014. godine.

Veoma dobra stranica sa regulativom - zakoni, uredbe, opšti akti, pravilnici, standardi, tehnička uputstva, politika i evropska dokumenta. Među njima sistematizacija, kao i pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja (i još nekoliko akata povezanih sa sprečavanjem korupcije). U informatoru se navodi da postoji pravilnik o korišćenju službenih vozila iz 2009. godine, ali ga nema na stranici sa regulativom. Pravilnik je postavljen u postupku verifikacije.

Vrlo pregledan broj zaposlenih u programu poslovanja. Pregledno o zaduženosti preduzeća u programu poslovanja. O potraživanjima zbirno, knjigovodstveno.

Preduzeće je dostavilo na dopis za verifikaciju, navodeći da zapisnika sa sednica NO nema na sajtu jer Zakonom o JP nije propisana obaveza da se ti podaci objavljuju, kao i da su podaci o stanju imovine objavljeni kroz finansijske i kvartalne izveštaje, što je zakonska obaveza (u okviru istraživanja traži se detaljni popis vrednije imovine, a ne knjigovodstveno stanje). Isti odgovori (nije zakonska obaveza) dati su na upit da li postoji i da li je objavljena politika naplate potraživanja, da li su objavljeni ugovori za konsultantske usluge i ugovori za pravne usluge.

13. JP za podzemnu eksploataciju uglja Resavica

Vršilac dužnosti od maja 2017. godine, mandat mu je istekao u maju 2018. Konkurs,

raspisan u martu 2017. godine, nije okončan. Na sajtu postoje biografije 5 članova NO i dva izvršna direktora, ali ne i v.d. direktora. Biografije su u profesionalnom formatu.

Na sajtu cenovnik uglja iz 2013. godine. U rubrici „Aktuelno“ je vest iz 2017. godine u kojoj se pominje da cena uglja nije menjana od 2013. godine. Nije utvrđeno da li je menjana od 2017. do danas.

Informator o radu poslednji put ažuriran u septembru 2016. godine. Poslednji program poslovanja je za 2018. godinu. Postoji pregled (sistematizacija) radnih mesta i uporedni pregled popunjenosti, sa stanjem iz 2017. godine, kao prilog Programu poslovanja za 2018. godinu. Na sajtu postoji i tabela sa podacima o broju zaposlenih za koju se ne navodi na koji mesec se odnosi, ali se u naslovu pominje Službeni glasnik iz 2020. godine (PODACI O BROJU ZAPOSLENIH I RADNO ANGAŽOVANIH LICA

U JP PEU RESAVICA na osnovu čl. 8. Uredbe o postupku za pribavljanje saglasnosti za novo zapošljavanje i dodatno radno angažovanje kod korisnika javnih sredstava ("Službeni glasnik RS broj 159/20)).

Stranica sa javnim nabavkama je jedina potpuno ažurna – sa pozivima, odlukama, planovima. Postoji detaljan popis imovine na sajtu. Ne vidi se kada je popis načinjen, ali u

njemu nema imovine nabavljene (zavedene) posle 2015. godine.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

14. JP Nacionalni park Kopaonik

Na sajtu se navodi da je internet prezentacija u izradi i da trenutno neki delovi sajta nisu u funkciji. U istraživanju pre dve godine je utvrđeno da su postojale stranice Zakoni, Ostala akta, Javne nabavke, Informatori, Programi, Finansijski izveštaji, Planovi, Propisi ali su sve bile prazne, bez ijednog akta.

Na sajtu postoji osnovni podaci, vrlo sažeto, o delatnostima preduzeća. Postoji i program upravljanja nacionalnim parkom za 2020. godinu, gde se navode ciljevi. Na sajtu je i statut JP. Nema dugoročnih, strateških akata ili osnivačkih dokumenata koji regulišu delatnost ili strategiju i cilj poslovanja.

Postoji stranica sa javnim nabavkama, ali bez plana za 2021. godinu, i bez nabavki iz te godine. Ovi dokumenti su objavljeni samo na Portalu javnih nabavki.

Postoje biografije članova nadzornog odbora, za dvojicu nije vidljivo kako ispunjavaju iskustvo u oblasti rada javnog preduzeća. Četvorici je pre više godina isekao mandat i u programu poslovanja za 2020. se navodi da je preduzeće o tome obavestilo osnivača (Vladu Srbije). I članovi kojima je istekao mandat primaju redovno naknade i usvajaju akte. Mogu se naći imena i zaduženja direktora i drugih rukovodilaca, bez biografija ili kontakt

podataka. Konkursi za direktora su raspisani u julu 2013. godine (nije okončan) i potom u martu 2017. godine. Ni taj konkurs nije okončan. Prema podatku na sajtu, aktuelni direktor je imenovan decembra 2008. godine, što bi značilo da mu je mandat istekao pre više od osam godina.

Postoji program poslovanja za 2020. godinu u kome se navodi zadaci iz srednjoročnog i dugoročnog plana poslovne strategije, predviđeni za tu godinu. Poslednji finansijski izveštaj, i izveštaj revizora, jeste za 2019. godinu. U Informatoru o radu postoje podaci o vlasništvu nad nekretninama.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju, ukazalo na pojedine informacije, ali i potvrdilo da većina traženih nisu dostupne. Ukazano je i da više ne postoji zakonska obaveza za objavljivanje poziva za JN i odluka o dodeli na sajtu JP. Pored ostalog se navodi i da je sajt u restrukturiranju i da još nije u potpunosti funkcionalan, ali da će u što skorijem roku objaviti pojedine nedostajuće dokumente.

15. JP Emisiona tehnika i veze

Konkurs za direktora raspisan u februaru 2017. Preduzeće ima vršioca dužnosti direktora od novembra 2014. godine. Na sajtu postoje podaci o imenovanju - broj rešenja, a biografije se sastoje od po jedne rečenice. Za tri člana NO se ne vidi na koji način ispunjavaju zakonski uslov za članstvo u NO - najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Na sajtu se mogu naći sistematizacija, odluka o osnivanju, statut, pravilnik o unutrašnjem uzbuđivanju, odluka o imenovanju osobe za prijem i vođenje postupaka u vezi sa uzbuđivanjem, kodeks poslovnog ponašanja, pravilnik o poklonima zaposlenih, katalog poklona (samo prazan obrazac) itd.

U finansijskom izveštaju knjigovodstveni zbirni podaci o potraživanjima, ali i podaci o najvećem dužniku. Pominje se (bez detalja) i sporazum koji je zaključen radi regulisanja potraživanja. Postoje i podaci o utuženjima u finansijskom izveštaju, kao potencijalni prihod preduzeća.

Redak primer - popis imovine: Finansijski izveštaji i akta. Popisani su: Oprema, Sitan inventar, Zemljište, Građevinski objekti, Nematerijalna imovina.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju, potvrdilo nađene navode u većini slučajeva. U odgovoru se navodi da postoji praksa dnevnog internog izveštavanja o stanju potraživanja i naplaćenim potraživanjima, ali dokument nije dostupan na sajtu. Potvrđeno je i da postoji politika naplate potraživanja, ali i da taj dokument nije dostupan na sajtu. Isti je slučaj i sa Pravilnikom o troškovima reprezentacije i Pravilnikom o korišćenju službenih vozila. Navedeno je i da je u 2020. zaključen jedan ugovor o pružanju usluga makrketinga, ali da ne postoji obaveza objavljivanja podataka o zaključenim ugovorima za nabavke na koje se zakon (o javnim nabavkama) ne primenjuje, a da je ugovor dostupan po zahtevu za pristup informacijama. Isti odgovor dat je i za ugovor o pravnim uslugama.

16. Koridori doo

Gotovo svi dokumenti postavljeni na stranici „Katalog informacija“, bez razvrstavanja po kategoriji ili godini. Tu se nalazi i plan poslovne strategije. Potraživanja predstavljena zbirno, knjigovodstveno.

Informator ažuriran u maju 2017. godine.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

17. Državna lutrija doo

Na sajtu godišnji planovi, godišnji izveštaji, kvartalni izveštaji, nedostaje samo godišnji za 2020. godinu, iako je poslednja provera bila 1. marta 2021. Izveštaj za 2019. skupština društva usvojila je tek u junu 2020. godine. Nedostajeći dokumenti naknadno postavljeni i nađeni u postupku verifikacije.

Na sajtu nema javnih nabavki kojima je rok za dostavljanje ponude u 2021. godini, a nalazi se nekoliko iz 2020. za koje je odluka o dodeli ugovora objavljena u januaru 2021. Nabavke iz 2021. mogu se naći na Portalu JN.

Među „Ostalim dokumentima“ su mesečni podaci o broju zaposlenih i plan JN za 2021. godinu, radne biografije članova skupštine i vršioca dužnosti direktora. Biografija v.d. direktora i dva biografije članova skupštine ne odgovaraju standardu profesionalnog CV-a. Ove dokumente je ujedno teško naći jer se u segmentu „Ostali dokumenti“ nalaze i mnogobrojne odluke o organizovanju pojedinih igara na sreću.

U informatoru ima podataka o imovini – automobili pobrojani, a nekretnine i pokretne stvari po kategorijama, navedene zbirne knjigovodstvene vrednosti. U kvartalnim izveštajima zbirni podaci o troškovima sponzorstava i marketinga.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju. U dopisu se navodi da pojedini dokumenti (osnivački akt, planovi poslovne strategije i razvoja, zapisnici sa sednica skupštine, procedura naplate potraživanja, pozivi za JN, odluke o dodeli ugovora za JN) nisu objavljeni jer ne potoji zakonska obaveza. Za neke podatke ili dokumente koji nisu nađeni u prvobitnom pregledu je ukazano gde se sada mogu naći.

18. JKP Gradska čistoća Beograd

Na sajtu osnovni podaci o nadležnostima i delovanju. Podaci se mogu naći i u programu poslovanja. Tu se nalaze i osnovni podaci o poslovnoj strategiji.

Na stranici „Poslovanje“ su kvartalni izveštaji, program poslovanja, finansijski izveštaji i izveštaji revizora (poslednji za 2019. godinu). Potraživanja zbirno, po kategorijama su u kvartalnim izveštajima.

Oskudni biografski podaci o direktoru i članovima nadzornog odbora - naziv fakulteta na kome su diplomirali, spisak zanimanja ili funkcija koje su obavljali. Za jednog člana NO ne može se utvrditi kako zadovoljava zakonski uslov – najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

19. JKP Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd

Ciljevi poslovanja i način ostvarivanja ciljeva obrađeni u programu poslovanja. U programu se pominju srednjoročni i dugoročni plan poslovne strategije i razvoja, ali se ovi dokumenti ne mogu naći na sajtu.

Na sajtu postoje statut i pravilnik o unutrašnjem uzbunjivanju. Nema osnivačkog akta. Nema detalja o izboru direktora i članova NO.

Na sajtu, program poslovanja, kvartalni izveštaji, finansijski izveštaj i mišljenje revizora (za 2019. godinu)

Nabavke su nabrojane na sajtu, sa napomenom da se dokumentacija može preuzeti na Portalu JN i uz direktan link za svaku pojedinačnu nabavku ka Portalu JN.

Postoje podaci o kreditnom zaduženju u tromesečnim izveštajima i programu poslovanja, a o potraživanjima samo zbirno, knjigovodstveno. Imovina, takođe, samo zbirno knjigovodstveno u programu rada.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

20. JKP Beogradski vodovod i kanalizacija Beograd

Preduzeće ima sopstveni [portal javnih nabavki](#).

Na sajt, u toku procesa verifikacije, postavljena nedostajeća biografija novoizabranog direktora (dotadašnjeg v.d. direktora). Na sajtu podaci o predsedniku i još jednom članu NO, nema podataka o trećem (i u programu poslovanja za 2021. godinu pominju se samo dva člana), postoji biografija samo predsednika NO.

Postoje razdvojeni i pregledni izveštaji - Redovni godišnji finansijski izveštaj za 2019. godinu, Izveštaj revizora i Izveštaj o poslovanju preduzeća za 2019. godinu. Takođe,

program poslovanja (za 2021. godinu) i kvartalni izveštaji o realizaciji programa (poslednji za treći kvartal 2020. godine). Izveštaj o poslovanju nepretraživ - slike u pdf-formatu.

U izveštaju o radu nalaze se poglavlja posvećena dugovanjima, naplati i utuženjima. Pominje se odluka osnivača o uslovima i načinu izmirenja dugovanja, ali odluka nije nađena na sajtu. Dat je i pregled najvećih dužnika.

U programu poslovanja se navodi da su dugoročni i srednjoročni plan poslovne strategije usvojeni 2017. godine, ali tih dokumenata nema na sajtu.

Postoji i posebna stranica "Zakoni i propisi". gde su Statut, Osnivački akt, Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja, kao i link na stranici gde su ažurni podaci o broju zaposlenih i strukturi zaposlenih.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju i navelo da su pojedini dokumenti objavljeni na sajtovima drugih organa, u službenom glasilu i na internoj mreži (intranetu) preduzeća.

Pojedini odgovori ne odnose se na konkretne informacije i dokumente koji su traženi u okviru istraživanja.

21. JKP Beogradske elektrane Beograd

Beoelektrane imaju [sopstveni portal javnih nabavki](#) i na njemu se oglašavaju JN i u 2021. godini i mogu se naći obaveštenja o dodeli ugovora za JN iz prethodnog perioda.

Postoji rešenje o imenovanju predsednika NO, ali bez obrazloženja i broj rešenja i datum imenovanja ostalih članova NO. Nema, međutim, biografija članova NO. Postoje kratke biografije izvršnih direktora (većine), ali ne i v.d. direktora.

Na sajtu se nalaze osnivački akt i staut preduzeća. Postoji akt koji definiše dugoročnu strategiju razvoja, pominje se u programu poslovanja, ali se ne nalazi na sajtu preduzeća: "...to je jedan od strateških ciljeva Preduzeća koji je definisan dugoročnim planom poslovne strategije i razvoja za period 2015-2025. godine sa projekcijom do 2035. godine, koji je usvojila Skupština grada Beograda Rešenjem broj 3-839/16-S 30.novembra 2016. godine".

U programu poslovanja se pominju odluke gradskog veća i samog preduzeća u vezi sa reprogramom dugovanja, ali ti dokumenti nisu dostupni na sajtu preduzeća. Navode se zbirni podaci o potraživanjima i tabelarno za potrošače koji se finansiraju preko budžeta grada Beograda.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

22. JKP Mediana Niš

Na sajtu je statut preduzeća. Postavljen je poseban dokument „Ciljevi poslovanja“. Reč je o izvodi iz programa poslovanja za 2018. godinu. Ciljevi se mogu naći i u programu poslovanja za 2021. godinu.

Postoji ažuran podatak o broju zaposlenih koji sadrži i podatak o broju sistematizovanih radnih mesta

Postoji stranica sa pojedinim odlukama nadzornog odbora, među kojima su Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivača i odluka o ovlaćenom licu za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem, ali odluke nisu sistematizovane po sednicama NO i ne može se zaključiti da li su sve odluke objavljene.

U programu poslovanja su brojevi rešenja i datumi imenovanja direktora i članova NO. Sama rešenja nisu nađena. Biografija direktora je u formi priče. Dve od tri biografije članova NO profesionalne.

Kvartalni finansijski - poslednji je za treći kvartal 2016. godine. Postoji izveštaj o poslovanju za 2019. godinu. U njemu samo zbirni podatak o utrošenim sredstvima za donacije. Izveštaj revizora poslednji za 2015. godinu.

Na sajtu JP nema plana JN za 2021. godinu (može se naći na portalu JN). Nabavke su oglašene na sajtu, a link vodi ka portalu JN.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

23. JKP Naissus Niš

U istraživanju pre dve godine, JKP je u odgovoru na dopis za verifikaciju podataka navelo da se trenutno radi na izradi novog dizajna internet stranice, da je reč o sukcesivnom procesu, te da će svi sadržaji biti dostupni do kraja 2019. godine. Tada je u izveštaju konstatovano da je stranica "Menadžment" u izradi, i da nema podataka te da je isti slučaj sa stranicom "Misija i vizija". Stanje je nepromenjeno i u martu 2021. godine.

Postoji eksel dokument sa brojem zaposlenih – ne vidi se datum na koji se broj odnosi, ali je postavljen pored plana poslovanja za 2021. godinu

Poslednji tromesečni izveštaj je za treći kvartal 2020. godine. U njemu nema

tabelarnog prikaza izdvojenih sredstava za sponzorstva i marketing. Ta praksa je nastavljena od istraživanja sprovedenog 2019, kada je takođe ovo notirano. Planirana i realizovana izdvajanja za prethodnu i za tekuću godinu mogu se naći u programu poslovanja. Poslednji finansijski izveštaj i izveštaj revizora je za 2018. godinu. U njemu potraživanja prikazano zbirno, po kategorijama.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

24. JKP Gradska toplana Niš

Javne nabavke se oglašavaju na sajtu JP i objavljuju se odluke o dodeli. Stranica sa JN veoma pregledna, sve predstavljeno u tabeli.

U segmentu „Regultiva“ dostupan je veliki broj odluka, propisa, dokumenata. Među njima su statut preduzeća, kao i programi poslovanja i finansijski izveštaji iz prethodnih godina, i strategije. Na stranici „Dokumenti“ stari izveštaji i planovi poslovanja, kao i plan JN za 2019. godinu. Plan za 2021. na stranici „Informacije ponuđačima“. Program poslovanja za 2021. nađen na stranici „Planovi i izveštaji“.

Postoji stranica sa podatkom o broju zaposlenih, ali se ne navodi na koji se datum odnosi podatak i nije istovetan sa podatkom iz programa poslovanja za 2021. i sa poslednjim tromesečnim izveštajem.

Jedno od malobrojnih JP na čijem sajtu je pronađen plan poslovne strategije i razvoja (i dugoročni i srednjoročni). Nema, međutim, pravnika o postupcima unutrašnjeg uzbunjivanja.

Sa biografijama je situacija istovetna kao u istraživanju pre dve godine - biografija predsednika NO je u formi priče sa mnoštvom irelevantnih podataka. Biografije druga dva člana i direktora profesionalne.

Pregledna tabela kreditne zaduženosti.

Kao i 2019. godine, Toplana Niš je jedno od malobrojnih JP u uzorku koje i dalje daje novac za sponzorstva (kao i za donacije), mada se mora istaći da je reč o nevelikim iznosima.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju, ukazavši na lokaciju nekoliko prethodno nedostajućih dokumenata. Potvrdilo je da neke informacije i dokumenti nisu dostupni, ali i najavilo da će pojedine postaviti (zapisnici sa

sednica NO, izveštaji o reviziji finansijskih izveštaja, podaci o potraživanjima, pravilnici o korišćenju službenih automobila i sredstava za reprezentaciju, informacije u vezi sa uzbunjivanjem, odluka o imenovanju direktora).

25. JKP Čistoća Novi Sad

Plan JN za 2021. objavljen na Portalu JN, ali ga nema na sajtu JP. Isti slučaj i sa nabavkama u 2021. godini.

Postoje biografije direktora i članova NO, sa pojedinim podacima o radnim mestima, ali se ne mogu označiti kao profesionalni CV.

Postoji stranica "Poslovanje" na kojoj je samo prvi kvartalni izveštaj iz 2020. godine, dva kvartalna iz 2019. i informator iz jula 2019. godine. Poslednji finansijski, sa izveštajem revizora je za 2018. godinu. Pojedini, uglavnom stariji, izveštaji i planovi i na stranici „Dokumenti“. Tu je i informator iz 2020. godine i statut preduzeća, kao i podatak o broju zaposlenih, stanje u januaru 2021. godine. U informatoru su kontakt podaci direktora i NO.

Nema pravih podataka o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja, kao ni strateških dokumenata. Postoje cenovnici.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

26. JKP Vodovod i kanalizacija Novi Sad

Postoji poseban dokument (u okviru rubrike organizaciona šema) sa brojem zaposlenih,

ažuran, u martu bilo predstavljeno stanje od 23. februara. Na sajtu nema odluke o osnivanju, statut nađen ili postavljen nakon dopisa za verifikaciju. U programu poslovanja navedeni najvažniji ciljevi iz srednjoročnih i dugoročnih strategija razvoja. U izveštaju i programu poslovanja se navode imena direktora i članova NO i broj rešenja i datum donošenja rešenja o imenovanju.

Postoji podatak o osobi zaduženoj za zaštitu podataka o ličnosti i o osobi zaduženoj za postupanje po zahtevima za slobodan pristup informacijama, ali ne i o osobi zaduženoj za postupanje sa prijavama uzbunjivača.

Na sajtu plan JN za 2021. i pozivi i odluke za JN u 2021. (i u prethodnoj) godini, sa svim pratećim dokumentima.

Poslednji tromesečni izveštaj za treći kvartal 2020. godine. Na sajtu godišnji izveštaj sa mišljenjem revizora za 2019. godinu. U izveštaju potraživanja prikazana po kategorijama dužnika. Navode se i najveća osporena potraživanja od pravnih lica, poimence.

Uočeni izuzetno veliki troškovi servisnih informacija o aktivnostima preduzeća (4,8 miliona dinara u 2019. godini, 5,9 miliona u 2020) iako je reč upravo o servisnim informacijama koje mediji prenose bez naknade jer su od interesa za njihove gledaoce, slušaoce i čitaoce. Stoga bi bilo značajno objavljivati ugovore po kojima su isplaćivana ova sredstva (indikator broj 29).

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju. Uz ukazivanje na nekoliko podataka koji se

(sada) mogu naći na sajtu preduzeća, najavljeno da će početi objavljivanje popisa najvrednije imovine, da će objaviti kontakt podatak osobe za postupanje po prijavama uzbunjivača, kao i da će doneti akt o politici naplate potraživanja koji će biti dostupan na sajtu. Sada se informacije o naplati mogu naći u rubrici „Najčešća pitanja“. Pravilnici o korišćenju prava na reprezentaciju i o korišćenju službenih vozila postoje, dostupni su interno i dostavljeni uz odgovor, ali nisu objavljeni na sajtu. I za ugovore o konsultantskim i pravnim uslugama je navedeno da nisu objavljeni na sajtu, ali da su dostupni na zahtev.

27. JKP Novosadska toplana Novi Sad

Objavljena dugoročna i srednjoročna strategija poslovanja. Na sajtu program poslovanja za 2021. godinu, svi kvartalni izveštaji za prethodnu i finansijski izveštaj sa mišljenjem revizora za 2019. godinu.

Izuzetno velika sredstva predviđena za reklamu i propagandu (13 miliona dinara) iako je reč informacijama koje mediji prenose bez naknade jer su od interesa za njihove gledaoce, slušaoce i čitaoce. Stoga bi bilo značajno objavljivati ugovore po kojima su isplaćivana ova sredstva (indikator broj 29).

Biografija v.d. direktora se sastoji od nabiranja radnih mesta na kojima je radio i funkcija koje je imao, za članove NO biografije bliže formatu profesionalnog CV-a.

Nema podataka o izboru direktora i članova NO niti podataka o sednicama NO. U izveštaju i

programu poslovanja se navode imena direktora i članova NO i broj rešenja i datum donošenja rešenja o imenovanju.

Na sajtu dostupni srednjoročni i drugoročno program poslovanja, odnosno strategija razvoja. Nema statuta, niti pravilnika o unutrašnjem uzbunjivanju.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

28. JKP Vodovod i kanalizacija Subotica

Na sajtu (u segmentu „Propisi“) statut, osnivački akt, informator o radu, Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja, kao i još nekoliko dokumenata povezanih sa sprečavanjem korupcije: Kodeks ponašanja zaposlenih, Etički kodeks interne revizije,

Pravilnik o poklonima zaposlenih u preduzeću, Pravilnik o sprečavanju sukoba interesa u preduzeću, kao i Pravilnik o načinu rešavanju prigovora i žalbi korisnika komunalnih usluga.

Na sajtu postoji informacija o postojanju dugoročne strategije sa kratkim navođenjem šta ona sadrži. Sam dokument nije nađen.

Imovina prikazana po kategorijama, sa zbirnim vrednostima (u informatoru).

Na sajtu informacije o JN do kraja avgusta 2020. godine. Posle toga mogu se naći samo na Portalu JN. Na Portalu je pretraga otežana jer JP unosi podatke samo kao „Javno komunalno preduzeće Vodovod i kanalizacija“, bez oznake mesta. Plan JN objavljen je i na sajtu JP.

Među planovima rada je i Godišnji plan rada interne revizije za 2021 i Strateški plan rada interne revizije za period 2021 - 2023.

Na sajtu nema akta o sistematizaciji radnih mesta. U okviru „Lične karte“ preduzeća su podaci o broju zaposlenih, biografije direktora i članova NO (dva profesionalna CV- a, dve biografije sa osnovnim podacima), kao i podaci o licu zaduženom za zaštitu podataka o ličnosti. Nema, međutim, podataka o licu zaduženom za postupanje sa prijavama uzbunjivača. Nije nađen ni pravilnik o postupanju sa prijavama.

U planu poslovanja su podaci o broju izvršilaca, u skladu sa sistematizacijom, po organizacionim jedinicama, ali pravilnik o sistematizaciji nije nađen na sajtu.

Kao obrazloženje za troškove reklame navode se ugovori sa medijima za objavljivanje "informacija od opštedruštvenog značaja".

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

29. JKP Subotička toplana

Pregledna stranica "Dokumenti". Među dokumentima je Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja. Nema odluke o imenovanju osobe zadužene za postupanje sa prijavama. U dokumentima su biografije direktora i članova NO.

U programu poslovanja su izvodi iz strategije razvoja. Sama strategija, kao ni statut ni osnivački akt nisu nađeni na sajtu. Postoji, međutim, Odluka o uslovima i načinu snabdevanja toplinom energijom, koja

propisuje nadležnost preduzeća. U programu poslovanja su i podaci o imenovanjima direktora i članova NO, ali sama rešenja nisu nađena na sajtu.

Objavljeni izveštaji revizora.

Na sajtu nije nađen plan JN za 2021. godinu, kao ni javnih nabavki raspisanih posle

1.1.2021. Plan nađen, ili postavljen na sajt, nakon dopisa za verifikaciju.

U informatoru postoji tabela sa imovinom preduzeća, zbirno, knjigovodstveno, po kategorijama.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju. I ovo JP je za pojedine nedostajeće podatke navelo da nisu objavljeni jer ne postoji zakonska obaveza (zapisnici sa sednica NO, popis imovine, potraživanja preduzeća, politika naplate potraživanja, pozivi za javne nabavke, odluke o dodeli ugovora za JN, podaci o osobi zaduženoj za postupanje po prijavama uzbunjivača, odluka o imenovanju direktora, ugovori za marketing i konsultantske usluge, ugovori za pravne usluge). Potvrđeno da ne postoji Pravilnik o troškovima reprezentacije, ali da postoji Pravilnik o korišćenju službenih automobila, koji je dostavljen uz odgovor, ali ne i postavljen na sajt.

30. JKP Vodovod i kanalizacija Kragujevac

Postoje podaci o direktorima, sa kontaktima, biografija sa osnovnim podacima o prethodnim zaposlenjima i funkcijama. Na stranici „Menadžment“ nema podataka o NO. Imena i

datumi imenovanja mogu se naći u programu poslovanja.

Pregledna stranica „Program poslovanja i finansijski izveštaji“ – program za 2021. program i svi kvartalni izveštaji za period 2017-2020. godina i finansijski izveštaji i izveštaji revizora za 2017-2019. godinu.

Na stranici „Javne nabavke“ je plan JN za 2021. godinu i nekoliko odluka iz 2021. godine o obustavljanju postupaka raspisanih u prethodnoj godini. Nisu nađene nabavke raspisane u 2021. godini, koje su objavljene na Portalu JN

Na sajtu su osnivački akt i statut. Tu je i rešenje o određivanju ovlašćenog lica za postupanje po zahtevu za slobodan pristup informacijama od javnog značaja, ali ne i akt koji uređuje postupak uzbunjivanja i akt o određivanju lica za prijem prijave uzbunjivača. U programu poslovanja je izvod iz srednjoročne strategije razvoja (sa osvrtom na realizaciju ciljeva).

Jedno od malobrojnih JP koje ima objavljen izvod (nejasno zbog čega nije objavljena cela odluka) iz akta “Odluka o uslovima i kriterijumima za zaključivanje Sporazuma o isplati duga na rate”.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju, potvrdivši većinu nalaza. Nakon verifikacije na sajtu su nađeni odluka o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja, odluka o imenovanju nadležnog lica, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ali ne i pravilnik o troškovima reprezentacije, iako je navedeno da je i taj dokument postavljen u rubrici „Zakoni i propisi“. Za ugovore o marketingu i

konsultantskim uslugama navedeno da nisu objavljeni jer nema zakonske obaveze i jer je reč o minimalnim izdacima, a za ugovore o pravnim uslugama da takvih troškova nije bilo. Za ovaj poslednji indikator je u tabeli uneto da je neprimenljiv (NA), čime je poboljšana ocena preduzeća.

31. JKP Šumadija Kragujevac

Na sajtu su svi strateški dokumenti i odluke o njihovom usvajanju, kao i izvodi iz ovih dokumenata. Strateški planovi se nalaze i na stranici sa programima poslovanja. Među „Ostalim dokumentima“ je i osnivački akt. Na stranici finansijski izveštaji svi izveštaji, po segmentima, do 2014. zaključno sa 2019. godinom, sa izveštajima revizora.

Na stranici JN samo jedna nabavka iz 2020. i u njoj je link ka Portalu JN. Ostale nabavke raspisane u 2021. mogu se naći samo na Portalu JN. Plan JN nađen na stranici Pravilnici. Postoji Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja ali ne i podaci o zaduženoj osobi (nađena je odluka o određivanju lica za zaštitu podataka o ličnosti).

Na stranici Pravilnici je pravilnik o reprogramu duga. Programom poslovanja predviđena su znatna izdvajanja za usluge izvršitelja (15,6 miliona) , a u prethodnoj je realizovano 3,3 miliona. Ne vidi se, međutim, kakvi su efekti angažovanja izvršitelja i kakva je realizacija reprograma dugova. U izveštajima se vidi da su potraživanja na osnovu prodaje gotovo 500 miliona dinara.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

32. JKP Vodovod Šabac

Na stranici „Aktuelno“ poslednja informacija je iz januara 2020. godine.

Na stranici „Poslovanje“ su posebne stavke Program poslovanja za 2021. godinu (i za prethodne) u okviru kojih su program i odluka o njegovom usvajanju, kao i stavka „Izveštaj o realizaciji programa poslovanja za 2020. godinu“ (kao i za nekoliko prethodnih), gde je izveštaj samo za prvi kvartal 2020. godine. Za 2019-. su objavljena samo prva tri kvartala.

Javne nabavke grupisane, plan JN nije na stranici JN, već među opštim aktima preduzeća. Tu se nalazi i stavka Pravilnik o sistematizaciji, ali bez linka, odnosno bez prikaoenog dokumenta.

Biografija predsednice NO nekoliko rečenica u formi priče, bez konkretnih podataka o radnom iskustvu – zaposlenima, radnim mestima, funkcijama. Biografija člana u formi izjave, bez konkretnih podataka o radnim mestima, a sa velikim brojem nepotrebnih ličnih podataka (u koji razred ide najmlađe dete i na kojima godinama fakulteta su starija deca). Za trećeg člana biografija ne može da se otvori. Biografija direktora u formi profesionalnog CV-a.

Na stranici "Nadzorni odbor i menadžment" su samo imena članova NO, bez kontakata i biografija i bez podataka o menadžmentu. Postoji godišnji programi rada i kvartalni

izveštaji o radu, na stranici "Poslovanje". Nema izveštaja revizora niti finansijskih izveštaja.

Na stranici "Zakonska i opšta akta" nalaze se nazivi četiri opšta akta, među kojima i pravilnik o sistematizaciji, ali nisu povezani sa dokumentima. Stranica "Cene usluga" koja se nudi u padajućem meniju nije aktivna. Cenovnik se može naći u programu poslovanja i kvartalnim izveštajima, što je dovoljno za ocenu delimično transparentno.

U programu poslovanja su predstavljeni ciljevi i operativni ciljevi sa načinima njihovog postizanja. Program poslovanja je nepretraživ pdf, sa slikama stranica.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

33. JKP Toplana Šabac

Podaci o članovima nadzornog odbora sadrže informaciju kada su imenovani (broj rešenja) i veoma oskudne biografske podatke – datum rođenja, završena škola i trenutno radno mesto. Profesionalna biografija direktora. Objavljena su rešenja o imenovanju direktora i članova NO. Na sajtu su izveštaji sa sednica NO u 2018. i 2019. godini. Dobra praka je potom prekinuta.

Na stranici „Opšta akta“ postoji sekcija Interni dokumenti, koja je „u pripremi“. Nakon verifikacije na ovoj stranici nađena gotovo sva tražena dokumenta.

Programi poslovanja, kvartalni izveštaji, godišnji finansijski izveštaji i izveštaji revizora pregledni, sortirani po godinama.

Na sajtu je plan JN za 2021. godinu i kao i obaveštenja o sprovođenju postupaka JN sa informacijom da se sva dokumentacija nalazi na portalu JN

Nisu predviđena sredstva za reklamu, iako je preduzeće iz iste delatnosti kao nekoliko drugih obuhvaćenih uzorkom, koja su predvidela značajne iznose za ugovore sa medijima kako bi im objavljivali servisne informacije.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju. Nakon verifikacije nađena (ili naknadno postavljena) pojedina dokumenta i informacije. Za pojedine nedostajeće najavljeno da će biti postavljene u narednom periodu (biografije

članova NO, popis imovine, informacija o politici naplate potraživanja preduzeća, pravilnik preduzeća u vezi sa troškovima reprezentacije.

Stručnost direktora i članova nadzornih odbora

Transparentnost Srbija je pratila postupke izbora odnosno imenovanja direktora i članova nadzornih odbora. U većini republičkih javnih preduzeća nije bilo značajnijih promena te je, s obzirom na to da se TS u prethodnim ciklusima sličnih istraživanja bavila stručnošću članova NO i direktora ovih preduzeća, odlučeno da sada u fokusu budu lokalna javna preduzeća u kojima su u prethodnom periodu postavljani novi organi upravljanja.

Načinjen je uzorak od 32 JP i JKP i poslali su im zahtevi da dostave podatke na osnovu kojih je utvrđeno da direktori članovi nadzornih odbora ispunjavaju zakonske uslove u vezi a stručnošću

i iskustvom. Istovetni zahtevi upućeni su i osnivačima lokalnih JP i JKP – skupštinama gradova i opština. U uzorak su, velikom većinom, uvrštena lokalna preduzeća u kojima su konkursi za direktore bili raspisani tokom 2020. godine. Tačnije, od 29. maja do 9. oktobra 2020. Konkursi nisu raspisani tokom trajanja vanrednog stanja.

TS je u zahtevima od preduzeća i njihovim osnivača tražila dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da tada kandidat, a sada direktor, odnosno vršilac dužnosti direktora, ukoliko direktor nije izabran, i tada kandidati, a

sada članovi nadzornog odbora, ispunjavaju sledeće uslove propisane zakonom:

“Za direktora:

- da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama;
- da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje iz prethodne tačke
- da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća;
- da poznaje oblast korporativnog upravljanja;
- da ima radno iskustvo u organizovanju rada i vođenju poslova;
- da nije član organa političke stranke, odnosno da mu je određeno mirovanje u vršenju funkcije u organu političke stranke;

Za članove nadzornog odbora:

- da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama;

- da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje iz prethodne tačke

- da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća;

- da poznaje oblast korporativnog upravljanja ili oblast finansija;”.

Istovremeno, utvrđeno je stanje na sajtovima JP i JKP – da li postoje biografije direktora i članova nadzornog odbora i da li su podaci takvi da se može zaključiti da li se te osobe ispunjavaju uslove iz zakona (postoji li podatak o datumu, odnosno godini sticanja odgovarajućeg stepena obrazovanja, podaci o godinama provedenim na određenim poslovima/funkcijama sa opisom posla, a na osnovu kojih se može zaključiti da imaju najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Od 32 preduzeća iz uzorka, devet ih uopšte nema internet sajtove (jedan je u procesu izrade), iako je još od 2012. godine zakonom propisana obaveza da JP objavljuju određene podatke na “svojoj internet stranici” (Zakon o javnim preduzećima S.g. 119/2012, član 62. i ZoJP S.g. 15/2016, član 71.). Deset preduzeća ima sajt, ali se na njemu ne mogu naći imena direktora i svih članova NO, na osam se nalaze samo imena, a na pet sajtova se nalaze biografije, ali nema svih podataka na osnovu kojih bi se moglo zaključiti da li

direktori i članovi NO ispunjavaju uslove
(najčešće nedostaju podaci o tome kada je završen fakultet).

Ukupn oJP i JKP	Nema sajt	Nema podatakao direktoru i članovima NO	Postoje podaci o direktoru i članovima NO aline i biografije	Postoje biografije ali nepotpune ili ne sve biografije	Postoje biografije za sve, koje pokazuju ispunjenje zakonskih uslova
32	9	10	8	5	0

Na osnovu podataka sa sajtova i podataka dobijenih iz odgovora javnih preduzeća i njihovih osnivača (opština i gradova) na zahteve za pristup informacijama od javnog značaja, Transparentnost Srbija je utvrdila zbirne podatke o ispunjavanju zakonskih uslova za direktore, odnosno vršioce dužnosti direktora i članove nadzornih odbora u 32 preduzeća iz uzorka.

Od 32 preduzeća, za četiri je moglo da se potvrdi da direktor i svi članovi nadzornog

odbora ispunjavaju zakonske uslove. To su JKP Beočin, Vodovod i kanalizacija Kragujevac Vodovod i kanalizacija Požarevac i JKP "Drina" Mali Zvornik (imenovana su dva od tri člana NO).

Kao što se vidi u narednoj tabeli, gotovo polovina osnivača nije odgovorilo na zahtev. Više od trećine javnih preduzeća je odgovaralo da nemaju podatke ili da nisu nadležni da ih dostave, i da zahtev treba uputiti njihovom osnivaču – skupštini grada, odnosno opštine.

Odgovori na zahteve za dostavljanje podataka:	Poslato zahteva	Nisu odgovorili na zahtev	Odgovorili da nemaju podatke ili nisu nadležni	Dostavili pojedine podatke	Dostavili sve podatke
Javna preduzeća	32	5	10	9	8
Opštine i gradovi, osnivači JP i JKP	32	15	0	8	9

TS je analizirala da li se na osnovu dostupnih podataka može potvrditi da direktor i/ili pojedini ili svi članovi NO ispunjavaju uslove. U narednoj tabeli vidi se za koje slučajeve je to bilo moguće

potvrditi. U poslednjoj koloni su zbirno dati slučajevi kada nije bilo moguće potvrditi da li su uslovi ispunjeni (nisu dostavljeni podaci) i oni slučajevi kada dostavljeni podaci potvrđuju da direktor i/ili članovi NO ne ispunjavaju zakonom propisane uslove za imenovanje na te funkcije. **Od 32 preduzeća, u 16 direktor i svi članovi NO ne ispunjavaju zakonom propisane uslove, ili zbog nedostupnosti podataka nije moguće utvrditi da li ispunjavaju uslove.**

Svi ispunjavaju uslove	Direktor i pojedini članovi NO	Samo direktor	Svi članovi NO, ali ne i direktor	Pojedini članovi NO	Ne može se potvrditi da bilo ko ispunjava
4	6	4	0	2	16

Specifični slučajevi

U odgovorima dobijenim od javnih preduzeća i njihovih osnivača TS je uočila nekoliko specifičnosti, koje vredi posebno istaći i predstaviti.

U dva slučaja (Javno preduzeće za komunalnu delatnost i putnu infrastrukturu „Vilin Lug” Crna Trava i JP za uređenje i održavanje objekata i javnih površina Žitorađa) u dostavljenim odgovorima je potvrđeno da član NO iz reda zaposlenih ne ispunjava zakonske uslove jer niko od zaposlenih, izuzev direktora, nema završen fakultet. Zakonodavac bi ovo trebalo da ima u vidu prilikom izmena zakona ili usvajanja novog zakona koji će regulisati ovu oblast.

Isto preduzeće iz Crne Trave obavestilo je TS da u postupku imenovanja članova NO za dva člana dokumenti nisu pribavljeni “jer Crna Trava ima mali broj stanovnika (oko 1.200),

pretežno staračkog i bez visokog obrazovanja, svi se međusobno poznaju, pa je članovima organa nadležnog za imenovanje – SO Crna Trava – lično poznato da dva kandidata ispunjavaju sve tražene uslove”.

Javno preduzeće „Vodovod i kanalizacija” Grocka je odgovorilo na zahtev za dostavljanje podataka [dopisom](#) koji je potpisao direktor Mirko Dobrijević, citirajući odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i Ustava Republike Srbije. U tom odgovoru je naglašeno da je ime podatak o ličnosti i ukazano na odredbe o zaštiti prava na privatnost i o zaštiti podataka o ličnosti. Direktor je praktično izveo zaključak da su imena rukovodećih ljudi podaci o ličnosti koji se ne mogu javno predočiti. Na kraju je TS upućena da izvrši uvid u informator o radu preduzeća na sajtu JP. Informator na sajtu nije nađen.

JP „Naš Stan“ Kovačica u odgovoru je navelo da jedan član NO “tvrđi da ne može da nađe

diplomu”, a u evidenciji JP nema kopije. U istom dogovoru je potvrđeno da v.d. direktora ne ispunjava zakonski uslov jer je na dan imenovanja imao stečeno trogodišnje visoko obrazovanje, (180 ESPB), i nije imao pet godina iskustva na poslovima. Istovremeno je, međutim, ukazano da v.d. direktora ima “dve godine radnog iskustva u poslovima prodaje i davanja u zakup nekretnina, što je, de facto, jedna od delatnosti preduzeća, iako to nije uneto u osnivački akt”.

Iz odgovora JP PRC „Relaks“ Kovačica TS je informisaan da, pored drugih znanja i veština, direktor ima završen stručni kurs “Lični stil i imidž” Ashok Murty.

Za jednog od članova JKP „Vodovod i kanalizacija” Kragujevac, koji inače ispunjava zakonske uslove, pored ostalih poslova na kojima je radio navodi se i radno iskustvo “od 2013. do 2016. Srpska napredna stranka Beograd, član IO i Glavnog odbora stranke.

Za Javno urbanističko preduzeće „Urbanizam” Stara Pazova ne samo da nije bilo moguće utvrditi da li direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove, već nije bilo moguće utvrditi ni njihov identitet. Ime direktora saznali smo iz odgovora na zahtev za pristup informacijama. Naime, preduzeće ima sajt, ali na njemu nisu nađene bilo kakve informacije o direktoru i članovima NO. U odgovoru koje je preduzeće dostavilo na zahtev TS i koji je potpisala direktorka Milica Jelenić, navodi se da JP nije nadležno da pruži tražene informacije i upućuje tražioca da se obrati osnivaču – opštini Stara Pazova u čijoj je nadležnosti imenovanje

direktora i članova NO u javnim preduzećima. Opština Stara Pazova u odgovoru na zahtev je navela brojeve rešenja i datume imenovanja, ali ne i imena direktora i članova NO, i navela je da je komisija za sprovođenje konkursa utvrdila da kandidat za direktora ispunjava zakonske uslove. Dokumente koji to potvrđuju nije dostavila. Za članove NO se takođe u odgovoru navodi da ispunjavaju uslove, ali dokumenti koji to potvrđuju nisu dostavljeni, a nije navedeno, za razliku od direktora, ni ko je utvrdio da su uslovi ispunjeni.

Podaci po pojedinačnim preduzećima

U nastavku su podaci o odgovorima i analiza stanja za sva preduzeća iz uzorka, u kojima je u periodu maj-oktobar 2020. raspisan konkurs za direktora:

Javno komunalno preduzeće Usluga Boljevac

Za ovo preduzeće su dostavljeni dokumenti koji potvrđuju da vršilac dužnosti direktora i dvoje članova NO ispunjavaju zakonske uslove, dok za trećeg člana nije moguće utvrditi jer je dostavljena samo fakultetska diploma, ali ne i drugi podaci i dokumenti.

Na sajtu preduzeća je rešenje o prestanku mandata direktora Silvestera Cerovanovića od 15. aprila 2019. Takođe, na sajtu je rešenje o razrešenju i imenovanju članova nadzornog odbora od 27. jula 2017. Imenovani su Neli Đorđević (predsednica), Slavica Roža (članica iz reda zaposlenih) i Žaklina Dobrić (članica). Umesto Slavice Rože, koja je postavljena za v.d.

direktora preduzeća, 15. aprila 2019. je imenovana Ana Vladulović

Na sajtu nema biografija.

Preduzeće je odgovorilo na zahtev, ali se u dopisu navodi se sva dokumenta u vezi sa sprovođenjem konkursa za direktora, imenovanjem vršioca dužnosti i postavljanjem članova NO se nalaze u lokalnoj samoupravi. “Molimo Vas da Vaš zahtev za pristup informacijama od javnog značaja uputite lokalnoj samoupravi – opštini Boljevac kako biste dobili sve potrebne informacije i dokumenta koji ste tražili”.

Opštini Boljevac je na zahtev TS dostavila sledeća dokumenta:

- Rešenje od 25. septembra 2020. godine o imenovanju Zorana Konića za vršioca dužnosti direktora (ovaj podatak, odnosno ime direktora ne nalazi se na sajtu JKP). U rešenju, koje je usvojila SO Boljevac, se navodi da Konić, diplomirani ekonomista, ispunjava uslove zaimenovanje na mesto vršioca dužnosti direktora.
- Dokument naslovljen “Obrazloženje” u kome su biografski podaci Konića iz kojih se vidi da ispunjava uslove
- Konićeva potpisana izjava da nije član organa političke stranke
- Potvrde o poslovima na kojima je radio (a koje potvrđuju da ispunjava uslove), kao i druge dokumente potrebne za izbor i imenovanje, a koji nisu relevantni za ovo istraživanje

- Kopija diplome Fakulteta za menadžment u Zaječaru

Nadzorni odbor:

- Dostavljeni su pojedini dokumenti o Ljubiši Čolakoviću, koji se ne pominje na sajtu JKP (u rešenju iz 2019. godine) kao član NO. S obzirom na to da nisu dostavljeni podaci o Žaklini Dobrić, može se pretpostaviti da je on u međuvremenu umesto nje izabran za člana NO. Dostavljena je diploma koja potvrđuje da je završio Ekonomski fakultet 1989. godine i da je 1993. godine izabran za predsednika Izvršnog odbora SO Boljevac na četverogodišnji mandat.
- Dostavljeni su diploma o završenom Pravnom fakultetu u Krajovi i rešenje o verifikaciji za Anu Vladulović, ali ne i drugi dokumenti koji pokazuju da ispunjava zakonske uslove
- Kopija diplome Neli Đorđević – završene studije industrijskog inženjerstva, potvrda da je bio v.d. direktora JKP Usluga od oktobra 2004. do februara 2005. i direktor od februara 2005. do decembra 2014. godine i rešenje o imenovanje na mesto direktora JP Direkcija zaplaniranje i izgradnju Boljevac iz novembra 2015. godine.

Javno komunalno preduzeće „Komunalac” Lebane

Na osnovu dostavljenih podataka ne može se zaključiti da v.d. direktora i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove, a za najmanje jednog člana NO bi se moglo zaključiti (s rezervom jer nisu dostavljeni dokumenti, već je samo saopšteno šta je njegovo zanimanje) da ne ispunjava uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Nije nađen sajt javnog preduzeća.

Preduzeće je dostavilo rešenje SO Lebane od 3. februara 2021. o imenovanju doktora medicine Dejana Bogdanovića za predsednika NO i diplomirane ekonomistkinje Snežane Jovanović za članicu NO. U rešenju se ne navodi bilo šta u vezi sa uslovima propisanim zakonom koje treba da ispune kandidati za članove NO. Takođe, dostavljeno je rešenje SO Lebane od 3. februara 2021. o imenovanju diplomiranog ekonomiste Novica Stojkovića za vršioca dužnosti direktora. U rešenju se ne navodi ništa u vezi sa uslovima propisanim zakonom koje treba da ispuni kandidat za direktora odnosno vršioca dužnosti direktora.

U pratećem dopisu iz JKP Komunalac navodi se da Stojković ima 35 godina radnog iskustva, prethodno u JKP Imovina (u kome je pokrenut likvidacioni postupak na dan kada je Stojković imenovan za v.d. direktora ovog JKP), te da je “više puta imenovan u društvenom sektoru”. Navodi se, takođe, da su članovi NO Dr Dejan Bogdanović, doktor opšte medicine, Snežana Jovanović, diplomirani ekonomista i Goran

Stanković, profesor naroden odbrane, koji je član NO iz reda zaposlenih. Nisu dostavljeni bilo kakvi dokumenti.

Opština Lebane na zahtev nije odgovorila.

Javno komunalno preduzeće „Imovina” Lebane

Nisu dobijeni dokumenti ili prikupljene informacije na osnovu kojih bi se moglo zaključiti da li su v.d. direktora i članovi NO, čiji su mandati okončani pokretanjem likvidacionog postupka u februaru 2021. godine, ispunjavali zakonske uslove.

Nije nađen sajt javnog preduzeća.

Na zahtev je stigao odgovor da je 3. februara 2021. godine SO Lebane donela Odluku o pokretanju likvidacionog postupka JKP "Imovina" Lebane. Istom Odlukom razrešen je dotadašnji v.d. direktora Bojan Jovanović a za likvidacionog upravnika imenovan Dušan Krstić. Nakon što se TS izjasnila da i pored toga želi da dobije podatke o (razrešenom) v.d. direktora i članovima Nadzornog odbora, likvidacioni upravnik je dostavio rešenje SO Lebane od 7. novembra 2020. o imenovanju v.d. direktora Bojana Jovanovića. U rešenju se ne navodi ništa u vezi sa uslovima propisanim zakonom koje treba da ispuni kandidat za direktora odnosno vršioca dužnosti direktora. Upravnik je dostavio i dokumente o zasnivanju radnog odnosa vršioca dužnosti direktora. Ništa od ovoga ne pokazuje da li v.d. direktora ispunjava uslove, dok za članove NO nema bilo kakvih podataka.

Opština Lebane na zahtev nije odgovorila.

JP „Naš Stan“ Kovačica

Iz dostavljenih dokumenata je utvrđeno da v.d. direktora ne ispunjava zakonske uslove, dok za članove NO nije bilo moguće utvrditi da li ispunjavaju uslove. Pored toga, v.d. direktora je mandat istekao pre tri i po godine.

Nije nađen sajt javnog preduzeća.

Preduzeće je u odgovoru na zahtev dostavilo dopis sa kopijama diploma vd direktora i jednog člana nadzornog odbora, rešenja o imenovanju v.d. direktora i članova NO. U dopisu, koji je potpisao v.d. direktora, navodi se da trenutno nije u mogućnosti da dostavi kopije diploma preostala dva člana NO. Jedna će biti dostavljena kada Armando Bukur izađe iz karantina, dok treći član NO "tvrdi da ne može da nađe diplomu", a u evidenciji JP nema kopije.

U dopisu se navodi: da je vd direktora na dan imenovanja imao stečeno trogodišnje visoko obrazovanje, (180 ESPB), da nije imao pet godina iskustva na poslovima koji za koje se zahteva visoko obrazovanje, te da poseduje dve godine radnog iskustva u poslovima prodaje i davanja u zakup nekretnina, što je, de facto, jedna od delatnosti preduzeća, iako to nije uneto u osnivački akt. V.d. direktora, stoji u dopisu, poznaje oblast korporativnog upravljanja, ima iskustva u organizovanju i vođenju poslova i "član je političke stranke-pasivan". Dostavljena je kopija diplome iz novembra 2012. godine, sa Beogradske poslovne škole, visoke škole

strukovnih studija – strukovni ekonomista (180 bodova ESPB).

Iz dostavljenog rešenja, vidi se da je Bjeljanin za vd direktora imenovan 15. 6. 2016. godine.

Dostavljena je i kopija diplome četvrog stepena Pavela Tomašika.

Za članove nadzornog odbora u dopisu se navodi : predesdnik NO, Đorđe Milosavljević, je diplomirani ekonomista, ima iskustvo od najmanje pet godina na poslovima koji zahtevaju visoko obrazovanje, i poznaje oblast korporativnog upravljanja i oblast finansija, jer je zaposlen u poreskoj upravi u Pančevu

Član NO, Armando Bukur, je diplomirani ekonomista, nema iskustvo od pet godina na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje, i ne poznaje oblast korporativnog upravljanja.

Član NO, Pavel Tomašik, ima četvrti stepen stručne spreme, saobraćajni tehničar, zaposlen je u JP od 2001. godine.

U odgovoru SO Kovačica navodi se da su dostavljeni dokumenti koje je komisija za kadrovska pitanja imala na raspolaganju prilikom izrade predloga rešenja za imenovanje vd direktora i članova nadzornog odbora. U rešenju o imenovanju Bjeljanina navodi se da je predlog rešenja Skupštini opštine Kovačica dostavila komisija za kadrovska i administrativna pitanja, radne odnose , društvena priznanja i odlikovanja SO, a da je komisija na sednici 8. juna 2016. taj predlog utvrdila nakon što je razmatrala predlog za imenovanje v.d. direktora koji je podnela

odbornička grupa “Aleksandar Vučić-Srbija pobeđuje”. SO Kovačica je dostavila kopije diploma vd direktora i članova NO koje je dostavilo i JP, kao i radnu biografiju Bjeljanina.

JP PRC „Relaks“ Kovačica

Iz dostavljenih dokumenata ne može se utvrditi da v.d. direktora i članovi NO ispunjavaju uslove. Pored toga, v.d. direktora je mandat istekao pre tri i po godine.

Nije nađen sajt javnog preduzeća.

Preduzeće nije odgovorilo na zahtev

U odgovoru SO Kovačica navodi se da su dostavljeni dokumenti koje je komisija za kadrovska pitanja imala na raspolaganju prilikom izrade predloga rešenja za imenovanje v.d. direktora i članova nadzornog odbora JP PRC “Relaks”, predlog rešenja i rešenja o imenovanju.

Mijodrag Lončar imenovan je za vd direktora 20. decembra 2016. U rešenju o imenovanju Lončara navodi se da je predlog rešenja Skupštini opštine Kovačica dostavila Komisija za kadrovska i administrativna pitanja, radne odnose, društvena priznanja i odlikovanja SO, a da je komisija na sednici 14. decembra 2016. taj predlog utvrdila nakon što je razmatrala predlog za imenovanje vd direktora koji je podnela odbornička grupa “Aleksandar Vučić-Srbija pobeđuje”.

Dostavljen je predlog pomenute odborničke grupe, izvod iz zapisnika sa sednice NO JP “Relaks”, od 2. decembra 2016. na kojoj je doneta odluka da se uputi predlog SO Kovačica

da produži ugovor o radu za vd direktora Lončara na godinu dana.

Dostavljena je i biografija vd direktora iz koje se vidi da je 2000. na Prirodno- matematičkom fakultetu u Novom Sadu stekao zvanje diplomirani turizmolog, i da ima završenu višu hotelijersku školu. Od radnog iskustva navodi se: šest godina konobaru restoranu “Ima dana”, šest godina vlasnik picerije “Rim”, sedam godina menadžer restorana “Ušće” i “Dušanov grad”, direktor preduzeća “Happy Zal”, od 2005. i iskustvo u periodu 2010-2011. u Ruskoj kompanij “ZST” u Libiji, na radnom mestu menadžer sa smeštaj i ishranu za 2000 zaposlenih. Takođe se navodi da ima završen seminar-trening “Veštine poslovnog ponašanja” Privredne komore Beograd, obuku za marketing Privredne komore Beograd, međunarodni sertifikat za barmene i stručni kurs “Lični stil i imidž” Ashok Murty.

Dostavljena su rešenja o imenovanjima članova Nadzornog odbora od 2016. do 2020. iz kojih se vidi da su trenutno članovi Nadzornog odbora Tatjana Beška i Radmila Mojnjin. predsednik NO Jozef Havjar podneo je ostavku 22.12.2016. a razrešen je na sednici SO 17.9.2020. Iz dostavljene dokumentacije ne vidi se da li je imenovan novi predsenik NO.

Javno komunalno stambeno preduzeće „Morava” Lapovo

Iz dostavljenih dokumenata vidi se da v.d. direktora i jedan član NO ne ispunjavaju zakonske uslove, dok preostala dva člana NO ispunjavaju uslove.

Na sajtu nema informacija o menadžmentu. Stranica „Organi upravljanja“ je prazna. U poslednjem objavljenom kvartalnom izveštaju (treće tromesečje 2019. godine) je potpis

v.d. direktora Milana Hršuma i predsednika NO Darka Ivkovića.

Odgovor na zahtev poslat preduzeću potpisala je v.d. direktora Marija Golubović i u njemu se navodi: „Obaveštavamo Vas da navedenu dokumentaciju o ispunjenosti uslova predlaganju i imenovanju kandidata za vršioca dužnosti direktora i članova nadzornog odbora nemamo jer se uslovi za imenovanje dokazuju organu koji imenuje navedena lica, odnosno u ovom slučaju Skupštini opštine Lapovo“

Opština Lapovo odgovorila je na zahtev i dostavila dokumente “koji se odnose na imenovanje v.d. direktora JKSP Morava Lapovo, Marije Golubović i članova NO JKSP Morava Milana Hršuma, Dragice Dmitrić i Dragoslava Ivkovića:

- uverenje da je Marija Golubović diplomirala (odnosno položila poslednji ispit) na Pravnom fakultetu Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu 28. januara 2016. godine
- dokument (ugovor o radu na određeno vreme) koji pokazuje da je od 11. septembra do 11. marta 2018. Marija Golubović radila u JKSP Morava kao službenik za opšte i pravne poslove, kao i ugovor o radu na neodređeno vreme, zaključen 15. avgusta 2018. godine; potvrdu da je Golubović radila po ugovoru na delu kao pravni savetnik od

29.septembra 2016. do 29. septembra 2017.

- potvrda o trogodišnjem volontiranju u Sportskom savezu opštine Lapovo, bez navođenja datuma kada je volontiranje počelo i okončano.

- potvrde o završenim jednodnevnim i trodnevnim obukama i učešćima u seminarima u vezi sa finansijskim poslovanjem, javnim nabavkama, radom JP

- izjava Marije Golubović da nije član organa političke stranke
Članovi Nadzornog odbora:

- kopija diplome Milana Hršuma sa Fakulteta za menadžment u Zaječaru Megatrend univerziteta – upisan 2005/2006 godine i završio studije 7. septembra 2007. godine

- biografija iz koje se vidi da je Hršum od marta 2018. bio direktor JKSP Morava Lapovo, 2017-2018 godine projekt menadžer opštine Lapovo u Regionalnoj agenciji za ekonomski razvoj Đumadije i Pomoravlja i od 2009. do 2017. godine kao menadžer logistike u firmi Kronospan SRB doo Lapovo.

- kopija diplome Dragice Dmitrić sa Visoke zdravstvene škole strukovnih studija "Visan" u Beogradu o završenom drugom stepenu studija 2010. godine i diplome sa Više medicinske škole u Beogradu iz 1982. godine o stečenom zvanju viši sanitarni tehničar.

- ugovor o radu sa JKSP Lapovo iz 2014. godine

- kopija diplome Dragoslava Ivkovića sa Visoke tehničke škole strukovnih studija u Beogradu iz 2010. godine o završenim osnovnim strukovnim studijama prvog stepena.

- ugovori o radu sa JŽTP Beograd i Srbijavoz ad Beograd

periodu od 1995. do 2004. godine radio je u Beogradskoj industriji piva, od 2001. kao rukovodilac prodaje za jug Srbije. Od 2004. do 2007. godine bio je direktor JP Pijaca Leskovac, potom do 2008. godine komercijalni direktor. Od 2008. do 2009. godine direktor JP Direkcija za urbanizam i izgradnju i u tom JP je ostao potom do 2014. godine. Od novembra 2014. do septembra 2015. direktor JKP Vodovod Leskovac, a od septembra 2015. zamenik direktora JKP Vodovod Leskovac.

Predsednik NO Slaviša Zdravković (navodi se da je predsednik NO od 2014. godine) završio je Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu (ne navodi se kada), dugogodišnji je generalni direktor građevinskog kombinata Graditelj iz Leskovca, bio je direktor Direkcije za urbanizam i izgradnju i predsednik Republičkog odbora građevinara Srbije.

Vojislav Stanković je član NO iz reda zaposlenih, diplomirao je na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Nišu (na navodi se kada) od 1993. zaposlen u JKP Vodovod Leskovac.

Na sajtu preduzeća navodi se da je treći član NO Nadica Arsić, a na sajtu APR-a da je to Milan Dimitrijević.

Javno preduzeće je odgovorilo na zahtev, i dostavilo sledeće dokumente : kopiju diplome v.d. direktora sa Ekonomskog fakulteta u Nišu iz 1995. godine, i potvrde iz JKP Vodovod, JP Urbanizam, JP Pijaca i BIP ad o radnom iskustvu, iz kojih se vidi da zadovoljava zakonske uslove. U odgovoru se navodi da v.d. direktora nije član nijedne političke organizacije, već je imenovan iz redova zaposlenih.

JKP Vodovod Leskovac

Na osnovu dostavljenih dokumenata vidi se da v.d. direktora i dva člana NO zadovoljavaju zakonske uslove, dok treći član NO ne zadovoljava.

[Na sajtu preduzeća](#) nađene su biografije vršioca dužnosti direktora i dva člana NO, kao i ime trećeg člana (koje se razlikuje u odnosu na podatak na sajtu APR-a).

Vršilac dužnosti direktora Staniša Ristić, kako se navodi, diplomirao je na Ekonomskom fakultetu, Univerziteta u Nišu 1995. godine. U

Dostavljeni su i dokumenti za članove nadzornog odbora, za prededsnika NO, Slavišu Zdravkovića kopija diplome sa Ekonomskog fakulteta u Prilepu iz 1981. godine, i rešenja o imenovanju za predsednika NO JKP Vodovod iz 2014. i 2018. godine, kao i potvrde o radnom iskustvu i obavljanju funkcija u preduzećima DGP Graditelj, AD Holding Graditelj i JP Urbanizam i izgradnja Leskovac, iz kojih se vidi da zadovoljava zakonske uslove.

Za člana NO Milana Dimitrijevića dostavljena je kopija diplome sa Građevinsko- arhitektonskog fakulteta u Nišu od 15. juna 2015. godine, potvrda da je u aprilu 2018. zasnovao javni odnos na određeno vreme, na 24 meseca, u JP Urbanizam i izgradnja Leskovac, te potom zaključio 2 ugovora na određeno vreme, a od septembra 2020. zaposlen na neodređeno vreme. Iz dostavljenih dokumenata se vidi da ne zadovoljava zakonski uslov o pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje.

Za trećeg člana NO, izabranog iz redova zaposlenih, Vojislava Stankovića, dostavljena je diploma Građevinskog fakulteta u Nišu iz 1992. godine, i potvrda JPP Vodovod da je od 1993. do danas zaposlen u tom preduzeću na poslovima koji su povezani sa poslovima JP za koje se zahteva visoko stručno obrazovanje i poznavanje oblasti korporativnog upravljanja.

Grad Leskovac nije odgovorio na zahtev TS.

JKP „Toplana” Leskovac.

Nisu dostupni dokumenti kojim bi se moglo potvrditi da direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Na [sajtu preduzeća](#) nema podataka o direktoru i članovima NO, a njihova imena su nađena u programu poslovanja (stanje u novembru 2020): v.d. direktora Novica Stojanović (imenovan u februaru 2020), članovi NO Zoran Novaković (predsednik), Časlav Lazarević i Vlastimir Randelović (iz reda zaposlenih).

Preduzeće i grad Leskovac nisu odgovorili na zahtev TS.

Javno preduzeće za građevinsko zemljište i puteve Majdanpek

Iz dostavljene dokumentaciji vidi se da direktor ne ispunjava uslov (pet godina iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje 240 ESPB bodova), dok za dva člana NO nisu dostavljeni dokumenti koji bi potvrdili da li ispunjavaju uslove. Treći član NO nije imenovan.

Na [sajtu preduzeća](#) su nađena imena i brojevi rešenja o imenovanju vršioca dužnosti direktora i članova NO: v.d. direktora Dejan Mladenović br. rešenja 06-74/7-1 od 28. novembra 2018, period imenovanja: do godinu dana; Nadzorni odbor: Nebojša Filipović br. rešenja 06-10/12-2, Nebojša Stojanović br. rešenja 06-10/12-2 od 12. marta 2020 i Ivan Nikolić br. rešenja 06-24/11-1 od 4. aprila 2019.

Preduzeće je u odgovoru na zahtev dostavilo:

Za direktora Ivana Nikolića uverenje Visoke tehničke mašinske škole strukovnih studija Trstenik da je 2010. završio studije prvog stepena (180 ESPB bodova), a 28. marta 2018. i studije drugog stepena (60 ESPB bodova), čime je stekao potrebno visoko obrazovanje, potvrdu da je od 1994. zaposlen u JP, pri čemu je od novembra 2014. do novembra 2018. bio v.d. direktora, izjavu Nikolića da nije član organa političke stranke.

Dostavljen je izvod iz APR-a iz kog se vidi da su članovi NO Nebojša Stojanović i Željko Mihajlović, kopija diplome Nebojše Stojanovića iz 1992. godine sa Tehničkog fakulteta u Boru i kopija diplome Željka Mihajlovića iz 2010. godine sa Tehničkog fakulteta u Boru.

U odgovoru opštine Majdanpek potvrđeno je da su imenovana samo dva člana NO i dostavljena ideklična dokumenta kao i iz JP, uz napomenu da drugu dokumentaciju opština ne posduje.

JP Komunalac Trgovište

Iz dostavljenih dokumenata se ne vidi da li direktor i članovi NO zadovoljavaju uslove. Nije nađen sajt javnog preduzeća.

U odgovoru na zahtev, preduzeće je u dopisu koji je potpisao vršilac dužnosti direktora Perun Stanojević, navelo da se sva dokumentacija nalazi kod Skupštine opštine, koja bira i imenuje direktora, v.d. direktora i članove NO. U dopisu se takođe navodi da “na zahtev DRI po potrebi im opština redovno dostavlja”, ali ne precizira šta, da li je reč o dokazima da su ispunjeni zakonski uslovi. Dodaje se da

“direktor i članovi NO ispunjavaju propisane uslove za organizovanje rada i vođenje poslova rukovođenja i poslovođenja preduzeća”.

Iz opštine Trgovište nije dostavljen odgovor.

JP "Trgovište IN" Trgovište

Iz dostavljenih dokumenata se vidi da direktor i dva člana NO ne zadovoljavaju uslove, dok za jednog nisu dostavljeni dokumenti na osnovu kojih bi se moglo potvrditi da je ispunio uslov da ima tri godine iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća

Nije nađen sajt javnog preduzeća.

Iz preduzeća je dostavljen odgovor i dokumentacija koja pokazuje da je 2013. godine Dragan Jovanović bio v.d. direktora JP Komunalac, a da je 2016. postao v.d. direktora Direkcije za izgradnju i razvoj opštine Trgovište, a 12. septembra 2020. godine je Jovanović imenovan za v.d. direktora JP Trgovište IN. Dostavljen je i dokument iz APR-a iz koga se vidi da su u februaru 2021. kao članovi NO u registar upisani Igor Stojmenović (predsednik), Dragan Nedeljković i Nataša Mitić.

Dostavljeno je uverenje da je Dragan Jovanović 15. oktobra 2020. diplomirao na Fakultetu za menadžment u Sremskim Karlovcima.

Dostavljena je kopija diplome iz koje se vidi da je u decembru 2014. Igor Stojmenović završio master studije na Fakultetu zaštite na radu u Nišu. Stojmenović je 2017. upisan u registar APR-a kao direktor Zemljoradničke zadruge

Tripošnica, a 2018. kao direktor preduzeća Trgoplastika doo.

Dostavljena je i diploma Nataše Mitić sa Visoke škole za poslovnu ekonomiju i preduzetništvo u Beogradu iz koje se vidi da je školske 2017/2018. upisala, a u julu 2018. završila osnovne akademske studije prvog stepena na studijskom programu finansije, bankarstvo i osiguranje obima 240 ESPB bodova i postala diplomirani ekonomista.

Dostavljena je i diploma Dragana Nedeljkovića sa Poslovnog i pravnog fakulteta Univerziteta Union – Nikola Tesla u Beogradu iz koje se vidi da je u junu 2017. postao master pravnik.

Iz opštine Trgovište nije dostavljen odgovor.

JP za uređenje i održavanje objekata i javnih površina Žitorađa

Na osnovu dostavljenih podataka ne vidi se da direktor ima trogodišnje iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća. Vidi se da je pre izbora na mesto direktora bio član NO, ali se ne vidi koliko je proveo na toj funkciji. Ako se samo taj period računa kao traženo iskustvo, postavlja se pitanje kako je ispunjavao uslov za imenovanje za predsednika NO. Član NO iz reda zaposlenih ne ispunjava zakonski uslov, a razlog je, kako se navodi u dostavljenom dopisu, što preduzeće nema radnika sa fakultetom. Za preostale članove NO dostavljeni su samo podaci o diplomama, ali ne i podaci o iskustvu u oblasti rada JP.

Nije nađen sajt javnog preduzeća.

Preduzeće je u odgovoru na zahtev, u dopisu navelo da direktor Vladimir Antanasković ima visoko obrazovanje (dostavljena kopija diplome Fakulteta za fizičku kulturu Univerziteta u Prištini izdata u Kosovskoj Mitrovici 2006. godine), da predsednica NO Jelena Glišić, rođena Stošić, ima visoko obrazovanje (dostavljena kopija diplome Ekonomskog fakulteta u Nišu iz 2007. godine) i radno iskustvo u trajanju od pet godina na poslovima koji zahtevaju visoko obrazovanje (nisu dostavljeni bilo kakvi dokumenti) te da poznaje oblast korporativnog upravljanja (dostavljeno uverenje o završenoj obuci iz 2017. godine), da član NO Dragoslav Stojković ima visoko obrazovanje i da radi kao profesor u školi (nisu dostavljeni dokumenti) i da je član NO iz reda zaposlenih Dragana Dimčić sa osmogodišnjom školom.

Opština Žitorađa je, uz odgovor na zahtev, dostavila sledeće dokumente: Za direktora:

- kopiju diplome Fakulteta za fizičku kulturu Univerziteta u Prištini izdata u Kosovskoj Mitrovici 2006. godine; potvrdu Ministarstva prosvete iz 2010. godine da je položio ispit za licencu za samostalno obavljanje i obrazovno-vaspitnog rada u struci; izvod iz Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja iz koga se vidi da j Antanasković radio u osnovnoj i srednjoj školi, u sportskom savezu opštine i JKP Žitorađa (jedan mesec tokom 2020. godine). Rešenje o

razrešenju sa mesta predsednika NO JP za uređenje i održavanje objekata i javnih površina Žitorađa iz novembra 2020.

Za članove NO:

- kopija diplome Dragoslava Stojkovića sa Poljoprivrednog fakulteta u Prištini iz 1999. godine.

- za Jelenu Glišić dostavljen je broj diplome sa Ekonomskog fakulteta u Nišu.

Javno komunalno preduzeće „Beočin”, Beočin

Direktorka i članovi NO preduzeća ispunjavaju uslove predviđene zakonom, utvrđeno je na osnovu dokumenata koje je dostavila opština Beočin

Na [sajtu preduzeća](#) nađeno je samo da je ime vršioca dužnosti direktora Srđan Stepanov.

Preduzeće je u odgovoru na zahtev navelo da ono nije organ koji učestvuje u postupku izbora i imenovanja lica na funkcije direktora i članova NO, te s toga ne poseduje dokumenta kojima je utvrđeno da kandidati ispunjavaju uslove propisane zakonom. Ova lica imenuje Skupština opštine Beočin koja je jedina i ovlašćena da utvrđuje ispunjenost propisanih uslova za imenovanje navedene funkcije.

Opština je u odgovoru na zahtev navela da je direktor preduzeća Gordana Rakić, da su članovi NO Sofija Poguberović (predsednica), Dušan Svirčević i Miroslav Todić (iz reda zapošlenih) i dostavila prateću dokumentaciju.

Iz dokumentacije se vidi da je direktorka 1997. godine završila Tehnološki fakultet u Novom Sadu, da je 19 godina bila šef laboratorije u JKP Beočine, potom koordinator laboratorije i da je od novembra 2018. radila na poslovima “diplomirani tehnolog”. Kandidatkinja je dala izjavu da nije član organa političke stranke i da joj nije dređeno mirovanje u vršenju funkcije u organu stranke.

Predsednica NO, master hemičar, je prema priloženoj dokumentaciji 2016. godine doktorirala na Prirodno matematičkom fakultetu u Novom Sadu (zaštita životne sredine), ima osam godina radnog iskustva u preduzeću Vodovod i kanalizacija Inđija.

Član NO Dušan Svirčević završio je Ekonomski fakultet u Subotici 1986. godine, od 1986. do 1992. bio je sekretar za društvene delatnosti u opštini Beočin i član Izvršnog veća SO Beočin. Član NO iz reda zaposlenih je od 2011. godine master inženjer zaštite životne sredine i od tada radi u JKP Beočin.

Javno komunalno preduzeće „Vodovod i kanalizacija“ Požarevac

Iz dostavljenih dokumenata potvrđeno je da direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Na sajtu preduzeća nisu nađeni podaci o direktoru i NO jer je sajt “u izradi”.

Preduzeće je odgovorilo na zahtev, i dostavilo obaveštenje da poseduje tražene informacije za jednog člana NO - onog koji se bira iz reda zaposlenih. Za ostala 2 člana dostavljeno je

rešenje o imenovanju, dok ostale tražene informacije preduzeće ne poseduje

Za direktora dostavljen je dokument koji, kako se navodi, sadrži traženu informaciju, ali delimično.

Dostavljena je diploma Tehnološko-metalurškog fakulteta u Beogradu za direktora preduzeća, Aleksandra Dimitrijevića, iz 1982. godine. Dostavljeni su ugovori iz 2006. i 2012. iz kojih se vidi da je Dimitrijević bio direktor fabrike mineralne vode "Neresnica". Dostavljena je i Dimitrijevićeva izjava da nije član političke stranke

Za člana NO iz reda zaposlenih, Dragana Kokića, dostavljena je diploma Fakulteta građevinskih znanosti u Osijeku, iz 1991. godine, kao i potvrde o radnom iskustvu u JKP, iz kojih se vidi da ispunjava zakonske uslove.

Grad Požarevac je takođe odgovorio na dopis i za Dimitrijevića i Kokića dostavio istovetna dokumenta kao i JKP.

Dostavljeni su međutim i dokumenti za preostala dva člana NO.

Za člana NO Dragana Miljkovića dostavljeno je uverenje Ekonomskog fakulteta u Nišu da je diplomirao 1986. godine i ugovor o radu iz koga se vidi da je od 2007. bio izvršni direktor u koncernu Bambi-Banat.

Za predsednika NO Zorana Nestorovića dostavljena je diploma Ekonomskog fakulteta u Kragujevcu iz 1999. godine, ugovor o radu sa koncernom Bambi- Banat iz 1999. godine o obavljanju posla "regionalni menadžer izvoza", ugovor o radu iz 2009. godine o obavljanju

poslova menadžer za mala preduzeća i preduzetnike u Meridian banci i ugovor o radu iz 2015. iz kojeg se vidi da je imenovan za direktora JP Direkcija za izgradnju opštine Malo Crniće.

Javno komunalno preduzeće „Vodovod i kanalizacija” Kragujevac

Iz dostavljenih dokumenata potvrđeno je da direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Na sajtu preduzeća nalaze se biografije, prema kojima direktor Nebojša Jakovljević i članovi NO (Dušan Petković, predsednik, Zoran Jovanović i Zoran Milovanović, član iz reda zaposlenih) ispunjavaju uslove.

Direktor je diplomirani ekonomista, od 2005. je radio u JKP Vodovod, bio član NO, vršilac dužnosti direktora (12 meseci), direktor 4 godine i 4 meseca), potom ponovo v.d. direktora, a od 23. oktobra 2020. je ponovo direktor.

Predsednik Nadzornog odbora Dušan Petković je pravnik, radio je, pored ostalog u Javnom preduzeću Elektroprivreda Srbije EPS obnovljivi izvori, (2013-2016, ne navodi se na kojim poslovima), kao radno iskustvo se navodi i "2013. do 2016. Srpska napredna stranka Beograd, član IO i Glavnog odbora stranke. Pravni, administrativni i tehničko-organizacioni poslovi", te funkcije generalnog direktora Šumadija sajam Kragujevac, DOO za turizam, ugostiteljstvo i sajamske manifestacije (2015-2016), JKP "Parking servis" Kragujevac -

Generalni direktor (2016-2019), i JKP Šumadija Kragujevac – Izvršni direktor opštih i administrativnih poslova (od 2019. godine).

Zoran Jovanović, član Nadzornog odbora, diplomirani je mašinski inženjer, u penziji, sa radnim iskustvom u više državnih, privatnih firmi, kao i u Gradskom veću, sa zaduženjem za komunalnu privredu (2008 -2016) i na mestu direktora JKP „Čistoća“ (2016-2018). Član NO iz reda zaposlenih Zoran Milovanović je završio građevinsko – arhitektonski fakultet u Prištini i od 2003. radi i JKP Vodovod i kanalizacija.

U odgovoru na zahtev, preduzeće je dostavilo dopis koji je potpisao direktor Nebojša Jakovljević, u kome se navodi da tražene informacije poseduje Skupština grada Kragujevca

Uz odgovor Skupštine grada dostavljeni su sledeći dokumenti : kopija diplome direktora Nebojše Jakovljevića iz 1982. godine, sa Ekonomskog fakuleta u Kragujevcu, potvrda da od 2005. godine u JKP Vodovod radi na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje, da je od 2016. na funkciji direktora, i da je 2018. učestvovao na seminaru “Korporativno upravljanje u javno-komunalnim preduzećima”. Među dokumentima je i potvrda Gradskog odbora Socijalističke partije Srbije u Kragujevcu da Jakovljević nije član organa stranke.

Dostavljena je diploma Dušana Petkovića iz koje se vidi da je školske godine 2010/2011. upisao, a trećeg septembra 2012. završio osnovne studije na Pravnom fakuletu za privredu i pravosuđe Univerziteta privredna akademija u Novom

Sadu, potvrdu da je “prošao sve obuke iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru” u drugoj polovini 2016. godine, tokom realizacije projekta uvođenja i implementacije adekvatnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole za JKP Parking servis Kragujevac. Priloženje su i potvrde o iskustvu u firmi “Šumadija sajam” (2015-2016.), advokatskoj kancelariji Živorada Lekića (2012-2014.) , i potvrda da je od 2016. u JKP Parking Servis, koje je potom pripojeno JKP Šumadija, bio vd direktora, direktor, i izvršni direktor.

Dostavljena je i kopija diplome člana NO (iz reda zaposlenih), Zorana Milovanovića, iz 1993. sa Građevinskog fakulteta u Prištini, potvrda da je od 2003. zaposlen u Vodovodu, i da je 2020. završio specijalistički seminar Insistuta za poslovna istraživanja “Korporativno upravljanje u JP, državnim društvima kapitala i privrednim društvima”.

Za trećeg člana NO, Zorana Jovanovića, dostavljena je kopija diplome iz 1991. sa Mašinskog fakulteta u Kragujevcu, potvrda da je od 2004. do 2008. bio direktor JKP “Čistoća”, i od 2016. do 2018. vd direktora JKP “Čistoća”. JKP “Čistoća” izdalo je Jovanoviću potvrdu da je, kao pomoćnik direktora obavljao najsloženije rukovodeće poslove iz oblasti korporativnog upravljanja.

Javno preduzeće za komunalnu delatnost i putnu infrastrukturu „Vilin Lug” Crna Trava

Iz dostavljene dokumentacije se vidi da direktor preduzeća zadovoljava zakonske uslove, za dva

člana NO u odgovoru se tvrdi da ispunjavaju ali dokumenti nisu dostavljeni (jer u postupku imenovanja nisu ni pribavljeni), dok treći član NO ne ispunjava uslove.

Nije nađen sajt javnog preduzeća. Preduzeće nije odgovorilo na zahtev. Opština Crna Trava dostavila je odgovor i prateću dokumentaciju iz koje se vidi:

- direktor JP Miča Savić završio je 2000. godine Građevinsko-arhitektonski fakultet u Nišu, radio je 23 godine u opštini Crna Trava, u odeljenju za urbanizam, bio je v.d. direktora JP u dva navrata u ukupnom trajanju oko dve godine i dao je izjavu da nije član organa stranke kao i da mu nije doređeno mirovanje u organu stranke.

Opština nije dostavila dokaze za preostale članove NO i to je u dopisu objasnila time da u postupku imenovanja članova NO **ovi dokumenti nisu pribavljani jer Crna Trava ima mali broj stanovnika (oko 1.200), pretežno staračkog i bez visokog obrazovanja, svi se međusobno poznaju pa je članovima organa nadležnog za imenovanje – SO Crna Trava**

- **lično poznato da dva kandidata ispunjavaju sve tražene uslove**, jer je jedan od njih (Violeta Ičić) dugogodišnji profesor na ekonomskim predmetima u Tehničkoj školi, a da je drugi (Vladan Ilić) diplomirani ekonomista sa dugogodišnjim stažom u Opštinskoj upravi opštine Crna trava.

Treći član NO, iz reda zaposlenih (Dalibor Miltenović), ne ispunjava uslov jer, sem direktora, niko od zaposlenih nema tražene kvalifikacije.

Javno preduzeće „Gold gondola Zlatibor”, Čajetina

Iz odgovora se vidi da direktorka ispunjava zakonske uslove. Za članove NO bi se na osnovu dostupnih podataka moglo zaključiti da ispunjavaju uslove, ali nisu dostavljeni dokumenti koji bi potvrdili navode. Takođe, postavlja se pitanje kakvo trogodišnje iskustvo “na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća” se zahteva za članove NO. U osnivačkom aktu preduzeća se kao pretežna delatnost navodi “ostali prevoz putnika u kopnenom saobraćaju”, a kao ostale delatnosti trgovina na malo, hoteli i sličan smeštaj, delatnost restorana, reklamnih agencija, medijsko predstavljanje, sportske delatnosti, delatnosti putničkih agencija, zabavne i rekreativne delatnosti. Ovde se ponovo otvara pitanje neprecizne zakonske definicije, odnosno da li se i za direktora i za članove NO zahteva iskustvo isključivo u pretežnoj delatnosti ili je dovoljno i u nekoj od ostalih.

Na [sajtu preduzeća](#) nema podataka o direktoru i članovima NO. Na zahtev je preduzeće odgovorilo prvim dopisom u kome je “zamolilo za strpljenje” zbog epidemiološke situacija. U drugom odgovoru su dostavljeni podaci – biografije direktora i članova NO, navodeći da je reč o informacijama koje preduzeće poseduje, s

obzirom na to da direktora i članove NO imenuje SO Čajetina.

U odgovoru su sledeći podaci:

Direktorka Bojana Božanić, po zanimanju profesor engleskog jezika i književnosti u periodu od 01. septembra 2006. godine do 22. decembra 2014. godine, bila je u radnom odnosu na neodređeno vreme u organima opštine Čajetina, i to:

- stručni saradnik za poslove informisanja - 1 godina i 10 meseci;
- pomoćnik predsednika opštine za poslove ekonomskog razvoja - 1 godina i 9 meseci;
- Rukovodilac Odseka za privredu i privredni razvoj Opštinske uprave Čajetina - 6 meseci;
- pomoćnik predsednika opštine za puteve, investicije, građevinsko zemljište i saradnju sa mesnim zajednicama - od 1. oktobra 2010. godine do 22. decembra 2014. godine
- pomoćnik predsednika opštine za puteve, investicije, građevinsko zemljište i saradnju sa mesnim zajednicama - od 5. januara 2015. godine do 05. januara 2016. godine imenovana je angažovana Ugovorom o dopunskom radu u trajanju od 13 sati i 20 minuta nedeljno.
- avgusta 2016. godine Bojana Božanić, imenovana je, rešenjem Skupštine opštine Čajetina za direktora javnog

preduzeća JP "Gold gondola Zlatibor" Zlatibor na mandatni period od četiri godine. Po isteku mandatnog perioda, rešenjem Skupštine opštine Čajetina 01. oktobra 2020. godine imenovana je za direktora JP "Gold gondola Zlatibor" Zlatibor na mandatni period od četiri godine. (ova rešenja dostavljena u prilogu)

Članovi Nadzornog odbora imenovani od strane Skupštine opštine Čajetina su:

1. Marko Kuzeljević - predsednik Nadzornog odbora, po zanimanju master inženjer građevinarstva, poslednjih godina radi kao direktor građevinske firme. Prethodno radno iskustvo: 4 godine rada u Opštinskoj upravi opštine Čajetina, 2 godine zaposlen kao tehnički direktor Javnog komunalnog preduzeća opštine Čajetina.
2. Kristina Milutinović - član Nadzornog odbora, po zanimanju diplomirani pravnik, radno iskustvo sticala radom u advokatskoj kancelariji, dugogodišnji rad u javnom preduzeću Javno komunalno preduzeće Zlatibor Čajetina, radno mesto Rukovodilac opšte, pravne i kadrovske službe, kao i Rukovodilac FUK-a,
3. Jelena Komazec, član Nadzornog odbora iz reda zaposlenih, po zanimanju diplomirani ekonomista, zaposlena na mestu Rukovodioca Sektora za opšte poslove u JP "Gold gondola Zlatibor", radno iskustvo sticala u periodu od 12 godina u AIK banci kao šef ekspoziture na Zlatiboru, a kasnije kao Savetnik za rad sa stanovništvom u filijali banke u Užicu.

Dostavljena su i tri dokumenta - odluka o mirovanju funkcije potpredsednika stranke I rešenja o imenovanju direktora iz 2016. i 2020. godine.

U odgovoru opštine Čajetina, pored ostalih, dostavljeni su sledeći dokumenti kojima se potvrđuje da direktorka ispunjava uslove iz konkursa:

- Odluka o sprovođenju konkursa od 28. jula 2020. (objavljena u Službenom glasniku 21. avgusta)

- Fotokopija diplome Bojane Božanić iz 2006. godine sa Filološkog fakulteta (grupa engleski jezik i književnost)

- Uverenje da je Božanić bila u radnom odnosu u organima opštine Čajetina od 2006. do 2014. godine

- Odluka (od 2. septembra 2020.) glavnog odbora stranke "Zdrava Srbija" o mirovanju funkcije potpredsednika stranke, Bojane Božanić, zbog konkursa za mesto direktora JP

- Rešenje SO Čajetina od 22. avgusta 2016. o imenovanju Bojane Božanić za direktora JP "Gold Gondola Zlatibor". (Rešenje o imenovanju iz 2020. godine nije dostavila opština Čajetina, ali ga je dostavilo preduzeće)

Članovi nadzornog odbora

- Rešenja o imenovanju predsednika i članova NO i o izmenama rešenja u periodu od 2015. do 2020. kojim se za članove nadzornog odbora imenuju :

Kristina Milutinović (6. oktobra 2016.)

Jelena Komazec (iz reda zaposlenih, 21. februara 2019.)

Marko Kuzeljević (predsednik NO, 1. oktobra 2020.)

U odgovoru su navedeni podaci o stručnoj spremi i radnom iskustvu članova nadzornog odbora, ali nisu dostavljeni dokumenti "zbog kompleksne procedure i same reorganizacije arhiva opštine Čajetina". U odgovoru se takođe navodi da tražilac može sam da proveri dostavljene podatke, obraćanjem navedenim nadležnim institucijama i pravnim licima.

Komunalno stambeno preduzeće „Stan” JP Despotovac

Iz dostavljenih dokumenata vidi se da direktor i jedan član NO ispunjavaju zakonske uslove, dok se za dva člana ne može utvrditi da li imaju trogodišnje iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Na [sajtu preduzeća](#) nisu nađeni podaci o direktoru i članovima NO.

Preduzeće je odgovorilo na zahtev i dostavilo podatke o vršiocu dužnosti direktora Vladanu Jovkoviću i članovima NO Radenku Cvijetiću (predsednik), Mirčetu Jevtiću i Ankici Jeremić (iz reda zaposlenih), uz napomenu da istovetne podatke dostavlja i opština Despotovac, kao osnivač, kojoj je dostavljen i istovetan zahtev.

Iz dostavljene dokumentacije se vidi da je direktor od oktobra 2015. u JP Stan obavljao poslove za koje se zahtevaju akademske studije, odnosno da je 12 meseci bio v.d. direktora, a od oktobra 2016. direktor preduzeća. Ima zvanje diplomiranog ekonomiste

– specijaliste, koje je stekao 2009. godine na Fakultetu za poslovne i finansijske studije

Banjaluka na Univerzitetu za poslovne studije. Na istom fakultetu je 2013. postao magistar ekonomije.

Predsednik NO diplomirao je na Rudarsko-geološkom fakultetu u Tuzli 1985. godine i od 1996. radi u JP PEU Resavica. Drugi član NO (Mirče Jevtić) diplomirao je 2004. na Pravnom fakultetu u Kragujevcu i od 2005. radi u Domu zdravlja u Despotovcu. Članica NO iz reda zaposlenih diplomirala je na Poljoprivrednom fakultetu u Zemunu 1998. godine a od 2005. radi u JP Stan.

Istovetnu dokumentaciju dostavila je i opština Despotovac.

Javno komunalno preduzeće „Parking servis Mladenovac”

Iz dostavljene dokumentacije vidi se da v.d. direktora zadovoljava zakonske uslove, dok nijedan član NO ne zadovoljava uslove.

Na [sajtu preduzeća](#) nađena su samo imena: vršilac dužnosti direktora Maja Jovanović, dipl.ekonomista, predsednik NO Vojica Avramović i članovi NO Dejan Vojinović i Dejan Ninković .

Preduzeće je u odgovoru na zahtev navelo da je Gradska opština Mladenovac osnivač javnog preduzeća, da je Skupština gradske opštine Mladenovac imenovala vršioca dužnosti

direktora i članove NO preduzeća, pa se sva tražena dokumentacija nalazi u Gradskoj opštini Mladenovac.

Opština je dostavila dokumente iz kojih se vidi:

V.d. direktora preduzeća je 3. jula 2019. imenovana na to mesto, na period od godinu dana. Dostavljena je potvrda preduzeća Metroparking doo da ima više od tri godine iskustva na poslovima povezanim sa parkiralištima (novembar 2011 – jul 2012 i oktobar 2013 – jun 2019), diploma Fakulteta za menadžment Zaječar Megatrend univerziteta iz koje se vidi da je fakultet upisala školske 2007/2008. a diplomirala u septembru 2009.

Predsednik NO bio je direktor JKP Pijace Mladenovac od 2004. do 2008. godine, diplomirao je 1999. godine na Pravnom fakultetu u Beogradu. Iz dostavljenih dokumenata ne vidi se da ima tri godine iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima ovog javnog preduzeća.

Član NO Dejan Vojinović diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Beogradu 1995. godine, bio je deset godina narukovodećim pozicijama u komercijalno – finansijskom sektoru preduzeća Elektro Šumadija. Iz dostavljene dokumentaciji ne vidi se da zadovoljava uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Član NO iz reda zaposlenih Dejan Ninković završio je u decembru 2019. godine Fakultet za menadžment u Sremskim Karlovcima, zaposlen je u JKP od 30. decembra 2019. na poslovima poslovođe, od 2013. do 2018. bio je poslovođa na gasnoj stanici Tigar petrol. Iz dostavljene dokumentaciji vidi se da ne zadovoljava uslove da ima najmanje pet godina radnog iskustva na

poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje i da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Javno komunalno preduzeće za proizvodnju, distribuciju vode, održavanje higijene, groblja i zelenila „Mladenovac”

Iz dostavljenih dokumenata potvrđeno je da direktor i dva člana NO zadovoljavaju uslove, dok se za trećeg ne može utvrditi da ima trogodišnje iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Na [sajtu preduzeća](#) postoji stavka “Biografije”, ali stranica na koju vodi link ne postoji (greška 404). Istovetna poruka se dobija kada se pokuša otvoriti stranica “Finansijski izveštaji”, pa tako ni iz tih dokumenata ne mogu da se ustanove imena direktora i članova NO.

Preduzeće je odgovorilo na zahtev i dostavilo uverenje da je vršilac dužnosti direktora Vladeta Lučić na visokoj školi strukovnih studija “Tehnikum Taurunum” 2013. godine stekao zvanje : specijalista strukovni inženjer mašinstva. Dostavljena je i potvrda JKP “Mladenovac” o poslovima i funkcijama koje je Lučić obavljao od 2004. godine do danas. Među dokumentima je i rešenje izvršnog odbora SNS kojim se Lučiću “potvrđuje mirovanje članstva”, kao i njegova izjava da nije član organa upravljanja nijedne političke stranke. Dostavljen je i sertifikat iz 2019. godine, da je uspešno odslušao seminar “Korporativno upravljanje u JP”.

Preduzeće je dostavilo i potvrde da član NO iz reda zaposlenih, Nikola Milošević, ima stečeno visoko obrazovanje, 7. jula 2015. završio je Fakultet za poslovno industrijski menadžment univerziteta “Union-Nikola Tesla”, i da od 16. septembra 2015. radi na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje i koji su povezani sa poslovima JP.

Odgovor je dostavila i Gradska opština Mladenovac.

Za direktora su dostavljeni uverenja o završenoj visokoj školi Tehnikum Taurunum (240 ESPB bodova) iz oktobra 2013. godine, potvrdu iz JKP iz koje se vidi da je od 2004. radio u tom preduzeću, da je od avgusta 2015. do septembra 2016. bio v.d. direktora, a da je od 13. septembra 2016. direktor preduzeća. To znači da u trenutku imenovanja nije imao pet godina iskustva na poslovima za koje se zahteva visoki stepen obrazovanja (240 ESPB bodova). Dostavljeni su istovetni sertifikat vezi sa poznavanjem korporativnog upravljanja, izjava i potvrda iz stranke, kao što je dostavilo i JKP.

Za člana NO iz reda zaposlenih, Nikolu Miloševića, dostavljena su istovetna dokumenta kao što je dostavilo JKP.

Za člana NO Milisava Tomčića dostavljeni su potvrda da je od 2005. godine direktor osnovne škole u Mladenovcu i da je u maju 2005. diplomirao na Tehničkom fakultetu u Čačku (koji je upisao školske 2003/2004. godine). Dostavljeno je i uverenje o penzionom osiguranju. Iz dostavljenih podataka ne vidi se da član NO ima tri godine iskustva na poslovima

koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Za člana NO Ljiljanu Novanović da je od 2009. do 2017. bila direktorka privatnog preduzeća za proizvodnju servis i prodaju alata za obradu kamena, da je 1988. diplomirala na Pravnom fakultetu u Beogradu.

Javno komunalno preduzeće „Parking servis” Loznica

Za direktora i dva člana NO ne vidi se, iz dostavljenih dokumenata da ispunjavaju uslov da imaju najmanje tri godine iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća. Član NO iz reda zaposlenih ispunjava zakonske uslove.

Na [sajtu preduzeća](#) nađene su biografije članova NO, a ime v.d. direktora je nađeno u potpisu programa poslovanja za 2021. (Željko Radović, u registru privrednih društava u APR-u se takođe navodi da je Radović direktor).

Predsednik NO Zoran Grujičić je 1982. godine završio Pravni fakultet u Novom Sadu. Ima 31 godinu radnog iskustva u Elektro distribuciji, više od 25 na rukovodećim pozicijama,

Član NO Goran Simić je završio Ekonomski fakultet u Beogradu (ne navodi se kada) i zaposlen je u trgovinskom preduzeću na poslovima uvoza-izvoza i komercijalnim poslovima.

Član NO Miroslav Tadić je diplomirao na Visokoj tehničkoj školi u Novom Sadu na specijalističkim studijama elektrotehnike i računarstva, zaposlen je u JKP „Parking servis“

Loznica na poslovima glavnog sistem operatora i član je NO predstavnik zaposlenih.

Preduzeće je dostavilo odgovor u kome su kopija diplome direktora sa Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu iz 1993. godine, potvrda da je do 2013. do 2016. radio u gradskoj upravi na poslovima u vezi sa unapređenjem agroindustrijskih kapaciteta, četiri meseca tokom 2016. godine kao v.d. direktora Fonda za razvoj i potom u odeljenju za privredu i podeljenju za komunalne poslove do decembra 2018. Ukupno im više od pet godina na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje. Od decembra 2018. do 16. oktobra 2020. bio je v.d. direktora Parking servisa Loznica. Dostavljena je i potvrda Srpske napredne stranke od 20. oktobra 2020. da mu je određeno mirovanje u gradskom odboru stranke radi prijave na konkurs za direktora.

Za predsednika NO dostavljena je kopija diplome Pravnog fakulteta u Novom Sadu iz 1982. godine, potvrda EPS-a o poslovima koje je obavljao od 1989. godine u Elektro distribuciji Loznica, među kojima su brojne rukovodeće pozicije. Ne vidi se, međutim, iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Za člana NO Gorana Simića dostavljena kopija diplome Ekonomskog fakulteta u Beogradu iz 2009. godine i potvrda da je od 2009. zaposlen u trgovinskom preduzeću Balkan komerc na poslovima uvoza-izvoza i komercijalnim poslovima. Ne vidi se, međutim, iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Za člana NO iz reda zaposlenih Miroslava Tadića dostavljena je kopija diplome sa Visoke tehničke škole u Novom Sadu, specijalističkih studija elektrotehnike i računarstva, iz 2014. godine i potvrda da je od 2010. zaposlen u JKP „Parking servis“ Loznica na poslovima glavnog sistem operatora.

Grad Loznica nije odgovorio na zahtev.

Javno urbanističko preduzeće „Urbanizam” Stara Pazova

U slučaju ovog preduzeća, ne samo da nije moguće utvrditi da li direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove, već nije moguće utvrditi ni njihov identitet. Ime direktora saznali smo iz odgovora na zahtev za pristup informacijama.

Naime, preduzeće ima sajt, ali na njemu nisu nađene bilo kakve informacije o direktoru i članovima NO.

U odgovoru koje je preduzeće dostavilo na zahtev TS i koji je potpisala direktorka Milica Jelenić, navodi se da JP nije nadležno da pruži tražene informacije i upućuje tražioca da se obrati osnivaču – opštini Stara Pazova u čijoj je nadležnosti imenovanje direktora i članova NO u javnim preduzećima.

Opština Stara Pazova u odgovoru na zahtev je navela brojeve rešenja i datume imenovanja, ali ne i imena direktora i članova NO, i navela je da je komisija za sprovođenje konkursa utvrdila da kandidat za direktora ispunjava zakonske uslove. Dokumente koji to potvrđuju nije dostavila. Za članove NO se navodi da

ispunjavaju uslove, ali dokumenti koji to potvrđuju nisu dostavljeni, a nije navedeno, za razliku od direktora, ni ko je utvrdio da su uslovi ispunjeni.

Javno preduzeće za uređivanje građevinskog zemljišta „Kuršumlija”

Na osnovu dostupnih dokumenata, direktor i dva člana NO ispunjavaju zakonske uslove, dok za trećeg se ne može potvrditi da ispunjava uslov trogodišnjeg iskustva na poslovima u vezi sa poslovima JP.

Na [sajtu preduzeća](#) su nađena samo imena direktora i članova NO: direktor Saša Stevanović, članovi NO Nenad Nikolić (predsednik), Nenad Simić i Ivana Đorđević

Preduzeće je u odgovoru na zahtev dostavilo kopiju diplome direktora Saše Stevanovića, koji je 1998. diplomirao na Mašinskom fakultetu u Nišu. Dostavljena je i potvrda da je od 2009. radio na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje, u direkciji za izgradnju, i koji su istovremeno povezani sa poslovima javnog preduzeća. Stevanović je dao izjavu da nije član niti funkcioner političke stranke.

Preduzeće je dostavilo i dokumente koji su dostupni JP u vezi sa članovima nadzornog odbora, uz napomenu da kompletnu dokumentaciju poseduje stručna služba SO Kuršumlija. Dostavljene su kopije diplome predsednika NO, Nenada Nikolića, koji je u martu 2012. diplomirao na Pravnom fakultetu za priverdu i pravosuđe univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu, i potvrda da od 2008.

godine radi kao pravni referent u preduzeću “Planinka Kuršumlja”, te da je angažovan u oblasti korporativno upravljanje, jer je “obavljao i obavlja poslove vezane za skupštinu akcionara sednice i odluke odbora direktora, kao i poslove vezane za centralni registar, depo, i kliring hartija od vrednosti, i agenciju za privatne registre.”

Dostavljena je kopija diplome člana NO, Nenada Simića, iz 1991. sa Mašinskog fakulteta u Nišu, i potvrda da je od 1997. do 2016. godine bio direktor “Metalne industrije bravar”, iz Kuršumlje. Dostavljena je kopija diplome člana NO iz reda zaposlenih, Ivane Đorđević (izabrana tajnim glasanjem na zboru zaposlenih), iz 2015. godine, sa Fakulteta za ekonomiju i inženjerski menadžment univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu. Đorđević je od 2009. zaposlena u direkciji.

Opština Kuršumlja nije odgovorila na zahtev.

Javno komunalno preduzeće „Drina” Mali Zvornik

Na osnovu dostavljenih dokumenata utvrđeno je da direktor i dva člana NO ispunjavaju uslove. Treći član NO nije imenovan.

Na [sajtu preduzeća](#) nisu nađene informacije o direktoru i članovima NO.

Preduzeće je u odgovoru na zahtev dostavilo dokumentaciju za direktora i dva člana NO i navelo da treći član NO nije imenovan.

Za direktora Dragana Čikarića dostavljeno je rešenje o imenovanju od 19. novembra 2020. godine, u kome se navodi da je komisija za izbor direktora u postupku imeonovanaj utvrdila da je Čikarić, kao jedini kandidat ispunjavao zakonske uslove. Dostavljena diploma Mašinskog fakulteta u Beogradu iz 1990. godine, potvrda da je od 1990. do 2016. radio u preduzeću Ravnaja ad Mali Zvornik (Društvo za proizvodnju građevinskog materijala) na poslovima diplomiranog mašinskog inženjera i da je ukupno 25 meseci bio predsednik UO i član NO tog preduzeća, kao i potvrda da je od juna 2016. direktor JKP Drina. Priložen je i sertifikat o završenom seminaru o korporativnom upravljanju u JP, kao i potvrda Srpske napredne stranke da mu je određeno mirovanje u vršenju funkcije u organu stranke.

Dostavljeno je rešenje od 28. aprila 2017. o imenovanju Zorana Cvijića za predsednika i Mirjane Ivanović za člana NO, iz reda zaposlenih (sa stupanjem na dužnost 20. maja 2017.). Iz rešenja se vidi da treći kandidat nije predložen jer je Statutom JKP Drian predviđeno da je treći član NO nezavisni kandidat iz reda korisnika usluga. U rešenju se navodi da dva predložena kandidata ispunjavaju uslove, a da trećeg skupštinska Komisija za izbor, imenovanja i društvena priznanja “nije u mogućnosti da predloži”.

Za Mirjanu Ivanović je priložena kopija diplome Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu i potvrde koje dokazuju da je ispunila uslove u vezi sa radnim iskustvom na poslovima za koje se

zahteva visoko obrazovanje i na poslovima u vezi sa poslovima JP, kao i i sertifikat iz 2016. godine o završenom seminaru o korporativnom upravljanju u JP.

Za predsednika NO su dostavljena dokumenta u oštećenom fajlu koji nije bilo moguće otvoriti, ali od preduzeća nije traženo da dokumente pošalje ponovo, s obzirom na to da je istovetne dokumente dostavila i opština Mali Zvornik.

Među dokumentima je rešenje iz juna 2017. o imenovanju Dragana Sikirića za predsednika NO (nakon što je Cvijić podneo ostavku), potvrda da je 29. septembra 2017. učestvovao na edukaciji, pored ostalog, o korporativnom upravljanju, potvrda da od 2004. radi u HE Zvornik kao diplomirani inženjer za razvoj mašinske struke ai to od 2007. na mestu Referent za bezbednos ti zdravlje na radu, protivpožarnu zaštitu i ekologiju, a da prethodno ima višegodišnje iskustvo na poslovima nadzora nad remontnim radovima. Priložena je i diploma Tehničkog fakulteta “Mihajlo Pupin” u Zrenjaninu iz 1997. godine.

Javno preduzeće „Poslovni centar – Rakovica”

Nisu dostupni dokumenti kojim bi se moglo potvrditi da direktor ili članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Na [sajtu preduzeća](#) nađene su biografije v.d. direktora i članova NO koje su neujednačene po pitanju obima, odnosno prikazanih podataka.

Vršilac dužnosti direktora Dušica Stojković je, prema navedenim podacima, diplomirana

politikološkinja za međunarodne poslove. i završila je specijalističke strukovne studije na Fakultetu političkih nauka u Beogradu na katedri za Političke partije i izbore. Ne navodi se kada je stekla visoko obrazovanje. Pominje se radno iskustvo u dve kompanije, bez trajanja i datuma, a potom da je od 2012. godine bila rukovodilac Odeljenja za informisanje i upravljanje administrativno-informacionim sistemom Gradske opštine Rakovica, da je 2014. godine izabrana za narodnu poslanicu i da je iste godine bila kandidat za gradsku odbornicu u Skupštini grada Beograda. Dalje se nabraja učešće na konferencijama i seminarima.

Predsednik NO Milosav Miličković je, prema podaciam sa sajta diplomirao na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu i stekao zvanje magistra industrijskog menadžmenta na fakultetu „Union“ u Beogradu (ne navode se datumi, odnosno godine). Navodi se da je tokom rada u struci u privredi Rakovice više puta nagrađivan i da je dobitnik niza priznanja i nagrada iz oblasti mašinstva, kao i da je biran za narodnog poslanika i gradskog odbornika u više navrata. Bio je član skupštinskih odboraza privredu, regionalni razvoj, turizam i energetiku, za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu, za prostorno planiranje, saobraćaj, infrastrukturu i telekomunikacije, kao i član više

parlamentarnih delegacija. U biografiji na sajtu preduzeća stoji i daje predsednik NO osnivač Srpske napredne stranke, član njenog predsedništva, član Glavnog odbora i potpredsednik Gradskog odbora Beograd. Na

izborima 2012. godine izabran je za predsednika Gradske opštine Rakovica.

Za člana NO Ninu Zečević navodi se samo da je diplomirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu (ne navodi se kada) i da je zaposlena u Gradskoj opštini Rakovica od 2019. godine.

Treći član NO, iz reda zaposlenih, Aleksandar Milanović, diplomirao je na pravnom fakultetu u Nišu 2011. godine i od 2012. zaposlen je u preduzeću.

Preduzeće, kao ni opština, nisu odgovorili na zahtev TS.

Javno preduzeće „Vodovod i kanalizacija” Grocka

Nisu dostupni dokumenti kojim bi se moglo potvrditi da direktor ili članovi NO ispunjavaju zakonske uslove

Na [sajtu preduzeća](#) nisu nađene informacije o direktoru i članovima nadzornog odbora.

Preduzeće je odgovorilo na zahtev dopisom koji je potpisao direktor Mirko Dobrijević, citirajući odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i Ustava Republike Srbije. Posebno je naglašeno da je ime podatak o ličnosti, odredbe o zaštiti prava na privatnost i o zaštiti podataka o ličnosti. Na osnovu ovoga bi se moglo zaključiti da je izveden zaključak da su imena rukovodećih ljudi podaci o ličnosti koji se ne mogu javno predočiti. Na kraju je tražilac upućen da izvrši uvid u informator o radu preduzeća n sajtu JP. Informator na sajtu nije nađen.

Opština Grocka nije odgovorila na zahtev TS.

Javno preduzeće za urbanističko i prostorno planiranje, građevinsko zemljište i puteve „Gradac”, Čačak

Nisu dostupni dokumenti kojim bi se moglo potvrditi da direktor ili članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Na [sajtu preduzeća](#) su nađeni samo imena direktora i članova NO: direktor Dragan Vukajlović, Dejan Rašić - dipl. inž. arhitekture - predstavnik osnivača, Tijana Tojaga - predstavnik osnivača, Denis Čojbašić - dipl. inž. građevine - predstavnik zaposlenih

Preduzeće je u odgovoru citiralo odredbe zakona i navelo da se tražena dokumenta nalaze u posedu grada Čačka, a da se preduzeću samo dostavljaju odluke o imenovanju.

Grad Čačak nije odgovorio na zahtev TS.

Javno komunalno preduzeće za grejanje „Čačak”

Iz dostavljenih dokumenata vidi se da direktor i jedan član NO (iz reda zaposlenih) zadovoljavaju uslove, dok za preostale članove NO nisu dostavljeni dokumenti na osnovu kojih bi se moglo zaključiti da li ispunjavaju uslove.

Na [sajtu preduzeća](#) je nađeno samo ime direktora preduzeća – Danko Čalović.

Preduzeće je u odgovoru na zahtev dostavilo dokumente za direktora i jednog člana NO, navodeći da će za preostala dva člana NO

dokumentaciju dostaviti “kad se steknu uslovi, s obzirom na to da su dva člana sprečena da dostave dokumentaciju zbog epidemije Covida”.

Za direktora Danka Čalovića dostavljena je izjava da nije člana stranke niti organa stranke, potvrda da je 2016. završio seminar o korporativnom upravljanju u JP, potvrda da je od 2000. zaposlen u JKP Čačak od toga više od 17 godina na rukovodećim položajima, a 22 godine na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje. Dostavljena je i kopija diplome Pravnog fakulteta u Beogradu iz 1997. godine.

Za člana NO Marinu Novaković dostavljena je potvrda da od 1998. radi u JKP na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje, da je 2002. položila pravosudni ispit, a 2016. završila seminar o korporativnom upravljanju u JP.

Grad Čačak nije odgovorio na zahtev.

JP „Hipodrom Beograd“, Beograd

Direktor preduzeća ispunjava zakonske uslove, dok se za članove NO, na osnovu dostupnih dokumenata, ne može utvrditi da li ispunjavaju uslove.

Na [sajtu preduzeća](#) nema informacija o direktoru i članovima NO.

Od grada Beograda 18. februara 2021. dobijen je odgovor da se zbog epidemiološke situacije rok za dostavljanje odgovora produžava bez navođenja novog roka. U novom odgovoru dostavljeni su brojni dokumenti iz postupka izbora direktora Veljka Rosića (pored ostalih i zapisnici sa sednica komisije), među kojima

izjava da kandidat nije član organa stranke i diploma i potvrda iz kojih se vidi da direktor ispunjava uslove, odnosno da je diplomirao 2000. godine, i da je od 2014. bio predsednik NO Hipodrom, a od 2017. v.d. direktora tog preduzeća.

Za predsednika NO Danila Dada Rakočevića dostavljena je potvrda da je od 2010. do 2020. godine od oktobra 2010. do novembra 2020. bio predsednik Upravnog odbora udruženja “Be responsabile”. Prema podacima u registru APR-a, oblast ostvarivanja ciljeva ovog udruženja je “promovisanje pozitivnih vrednosti u društvu, pre svega zaštiti životne sredine, sporta i kulture”. Dostavljena je i kopija diplome Pravnog fakulteta u Beogradu iz 2006. godine.

Za člana NO Vukana Jovanovića dostavljena je kopija diplome Pravnog fakulteta u Beogradu iz 2003. godine. Za trećeg člana NO Mileta Andrića nisu dostavljeni bilo kakvi podaci ili dokumenti.

Od preduzeća nije stigao odgovor na zahtev TS.

Javno komunalno preduzeće „Obrenovac“

Na osnovu dostupnih podataka, dva člana NO ne ispunjavaju zakonski uslov, dok se za trećeg člana i direktora ne može ustanoviti.

Na [sajtu preduzeća](#) se nalazi ime direktora, ali ne i biografija. Biografija predsednika NO detaljnija, ali se na osnovu nje može zaključiti da ne ispunjava zakonski uslov (stečeno visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od

najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama). Biografija člana NO iz reda zaposlenih oskudna, ali se iz nje takođe zaključuje da ne ispunjava isti uslov. I treća biografija bez potrebnih detalja, ne može se utvrditi da li član NO zadovoljava uslov.

U odgovoru na zahtev, preduzeće je u dopisu koji je potpisao direktor Milan Marošanić navelo da se sva dokumenta o ispunjavanju uslova za imenovanje direktora i članova NO nalaze u gradskoj opštini Obrenovac.

Opština Obrenovac nije odgovorila na zahtev TS.

Javno preduzeće za izgradnju Obrenovca „Obrenovac“

Iz dostavljenih dokumenata ne može se potvrditi da direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Na [sajtu preduzeća](#) su nađeni samo imena direktora i članova NO: direktor Slavko Berić i nadzorni odbor predsednik Miladin Tošić i članovi Ana Vesić i Damir Kočević.

Preduzeće je u odgovoru na zahtev dostavilo rešenje o imenovanju Slavka Berića za direktora, kopiju uverenja da je 2014. stekao zvanje diplomirani menadžer na Fakultetu za poslovno-industrijski menadžment u Beogradu, i uverenje iz 2019. da je na Fakultetu organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu, postao master menadžer. Nisu dostavljeni

dokumenti o radnom iskustvu, uključujući iskustvo na poslovima povezanim sa poslovima JP.

Iz JP je dostavljeno i rešenje SGO Obrenovac o imenovanju nadzornog odbora – Miladin Tošić za predsednika, Ana Vesić za člana, i Damir Kočević, za člana iz reda zaposlenih. U dopisu JP, koji je potpisao direktor, se navodi da je “nesporno” da su i ostali uslovi za imenovanje direktora ispunjeni, ali se dokumentacija nalazi “kod organa koji je direktora imenovao, kao i dokumentacija o ispunjeosti uslova za imenovanje članova NO”.

Opština nije odgovorila na zahtev TS.

Javno komunalno preduzeće „Vodovod i kanalizacija“ Obrenovac

Iz JP je dostavljena biografija na osnovu koje bi se moglo zaključiti da direktor ispunjava uslove u vezi godinama iskustva na poslovima za koje se zahteva visoka sprema i na poslovima u vezi sa poslovima JP, ali ne i dokumenti koji bi to potvrdili, kao ni dokument u vezi sa stranačkim statusom. Za članove NO nisu dostavljeni dokumenti koji bi potvrdili da ispunjavaju uslove

Na [sajtu preduzeća](#) nađena su imena direktora (Branko Matić) i članova nadzornog odbora (Milan Bugarski, maturant Gimnazije iz Obrenovca, predsednik nadzornog odbora Zdravko Radosavljević, mornarički podoficir u penziji iz Obrenovca i Katarina Hajdin, šef službe kontrole rada izvorišta).

U dogovoru preduzeća navodi se da ono ne poseduje podatke o članovima NO jer je nakon imenovanja primilo akt o imenovanju, ali ne i radne biografije i kriterijume na osnovu kojih su predloženi. U dopisu se navodi da je to u nadležnosti Skupštine gradske opštine Obrenovac i da je zahtev prosleđen Povereniku i Gradskoj opštini Obrenovac, radi dostavljanja informacija.

Uz odgovor su dostavljeni radna biografija direktora i rešenja o imenovanju direktora i članova NO. Navodi se da preduzeće ne može da dostavi ostale tražene dokumente u vezi sa imenovanjem direktora jer su oni priloženi osnivaču za potrebe sprovođenja izbornog postupka. Tražilac je upućen da se izjasni da li želi da mu se dokumenti dostave u dodatnom roku ili će ih pribaviti od gradske opštine Obrenovac.

U dostavljenoj radnoj biografiji navodi se da je direktor Branko Matić 2011. stekao zvanje diplomirani pravnik, da je od 2008. do 2012. bio zamenik predsednika opštine Obrenovac, a od 2012. do 2016. direktor JP za izgradnju Obrenovca. Od maja 2016. bio je direktor JKP Vodovod Obrenovac. Navodi se, pored ostalog, i da je pohađao specijalistički seminar iz oblasti korporativnog upravljanja u JP i državnim društvima kapitala.

Opština Obrenovac nije odgovorila na zahtev TS.

Neprecizna zakonska formulacija

U januaru 2021. TS je uputila dopis Ministarstvu privrede u kome je, pored ukazivanja na višegodišnje kašnjenje sa donošenjem podzakonskih akata koji treba da omoguće profesionalizaciju upravljanja u JP, ukazala i na nepreciznu zakonsku fomulaciju u vezi sa uslovom koji organi upravljanja treba da ispune.

Naime, propisano je da direktor i član nadzornog odbora moraju da „imaju najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća“. U vezi sa tim postavlja se pitanje šta su poslovi javnog preduzeća. Da li je to delatnost JP samo njena pretežna delatnost ili u obzir dolaze i druge, kojima se preduzeće takođe bavi u određenoj meri.

Inače, ova formulacija zamenila je još neprecizniju iz prethodnog Zakona o JP (2012) da direktor i član NO mora biti „stručnjak u jednoj ili više oblasti iz koje je delatnost JP“.

U dopisu Ministarstvu naveli smo primer JP Pošta Srbije, kojoj je osnivačkim aktom propisano da je pretežna delatnost „Poštanske aktivnosti javnog servisa“ i da je

„Delatnost Javnog preduzeća od opšteg interesa univerzalna poštanska usluga“, a da JP obavlja i razne druge delatnosti, među kojim su pored poštanske aktivnosti i prodaja maraka u filatelističke svrhe, monetarno posredovanje, posredovanje u osiguranju,

telekomunikacije, popravke računara, usluge menjačnica, štampanje i izdavanje, drumski

prevoz tereta, skladištenje, iznajmljivanje nekretnina, istraživanje i razvoj u prirodnim i tehničko-tehnološkim naukama, muzeji, galerije i zbirke, druge delatnosti koje su utvrđene statutom, u skladu sa zakonom“. Statutom je određeno još sijaset delatnosti, među kojima je, na primer, i trgovina.

Šta je u takvom slučaju odgovarajuća stručnost direktora ili člana NO kada je reč o ovom preduzeću? Na osnovu opisanog, pored stručnjaka za poštanski saobraćaj, jednako bi bili kvalifikovani i istoričar umetnosti, trgovci nekretnima, serviseri kompjutera i mikrobiolozi.

Sa sličnim slučajem sreli smo se i u ovoj analizi, na primeru JP „Gold gondola Zlatibor“, Čajetina. U osnivačkom aktu preduzeća se kao pretežna delatnost navodi “ostali prevoz putnika u kopnenom saobraćaju”, a kao ostale delatnosti trgovina na malo, hoteli i sličan smeštaj, delatnost restorana, reklamnih agencija, medijsko predstavljanje, sportske delatnosti, delatnosti putničkih agencija, zabavne i rekreativne delatnosti.

U dopisu smo pozvali Minisarstvo privrede da ovu dilemu reši, u prvi mah makar kroz izmenu podzakonskog akta koji reguliše kriterijume za izbor direktora JP (na svim nivoima), a trajno kroz izmenu i preciziranje u Zakonu o javnim preduzećima, tako da se neophodnim iskustvom smatra ono koje se odnosi na poslove u vezi sa pretežnom delatnošću javnog preduzeća.

Ministarstvo privrede nije odgovorilo ni na ovaj dopis.

Aktivnosti u vezi sa nezakonitim vršiocima dužnosti direktora

Transparentnost Srbija prikupila je podatke o stanju u vezi sa raspisanim konkursima, vd stanjima, izborom direktora za sva republička JP i preduzeća u državnom vlasništvu na koja se primenjuju odredbe Zakona o javnim preduzećima u vezi sa izborom direktora.

Podaci su prikupljeni sa sajtova preduzeća, iz Službenog glasnika, a TS je pokušala i da dobije ove informacije od Ministarstva privrede. Na dopis u kome je izražena nada da će Ministarstvo saradivati u sprovođenju projekta nije odgovoreno, TS je potom uputila zahtev za pristup informacijama od javnog značaja, a ministarstvo je zatražilo dodatni rok, po isteku kojeg odgovor nije stigao.

I pored ove opstrukcije, ili bar odsustva volje za saradnju, u najvećoj meri je formiran spisak sa svim podacima.

Pregled stanja u republičkim javnim preduzećima, AD i DOO na koja se po pitanju izbora direktora primenjuje Zakon o JP, od usvajanja Zakona o JP iz decembra 2012. godine¹⁸ do 21. maja 2021.

Aktuelni Zakon o JP stupio na snagu 4. marta 2016.¹⁹ Rok za imenovanje direktora u JP u kojima nisu bili izabrani na konkursu i konkursi nisu bili raspisani po odredbama prethodnog zakona bio je godinu dana. Rok za sprovođenje konkursa je, inače, predviđen samo u prelaznim odredbama, a ne i za redovne situacije po završetku prvog mandata.

Ranije raspisani konkursi trebalo je da se okončaju u skladu sa ranije važećim zakonom,

koji nije propisivao rok, ali je ograničavao trajanje vd stanja na šest meseci i dodatnih šest meseci u slučaju vanrednih okolnosti. Novi je propisao maksimalno trajnje vd stanja od 12 meseci.

Koliko je proklamovana profesionalizacija upravljanja realizovana govori naredna tabela: od 34 preduzeća, bilo da su organizovana kao javna ili u drugoj formi (ad, doo) na koja se primenjuje Zakon o JP, direktora izabranog na

¹⁸ Zakon o javnim preduzećima objavljen je 17. decembra 2012. godine ("Službeni glasnik RS", br. 119/2012), a stupio je na snagu 25. decembra 2012. godine

¹⁹ Zakon o javnim preduzećima objavljen je 25. februara 2016. godine ("Službeni glasnik RS", br. 15/2016), a stupio je na snagu 4. marta 2016. godine

javnom konkursu ima ih samo osam. U još tri su na čelu vršioći dužnosti kojima nije isteklo maksimalno trajanje v.d. stanja od 12 meseci. U 18 preduzeća dokumente potpisuju građani koji po zakonu više nisu direktori. U većini slučajeva mandat im je de iure okončane pre više od četiri godine.

Ukupno preduzeća	Direktor izabran na konkursu	V.d. direktora uzakonom mandatu	V.d. Direktora kome je istekao mandat	Direktori imenovani bez konkursa i nepoznat status
34	8	3	18	5

Broj u poslednjoj koloni (pet direktora imenovanih bez konkursa i onih kojima je nepoznat status) odnosi se na one koji su na funkcije postavljeni pre početka primene Zakona o JP iz 2012. godine i do danas su na tim funkcijama, na direktore koje je skupština društva izabrala bez konkursa, kao i na dva slučaja kada nije bilo moguće utvrditi status, ali gotovo sigurno nije reč o direktorima izabranim na konkursu.

Iako se u javnosti Putevi Srbije često ističu kao primer preduzeća u kome je najduže na čelu vršilac dužnosti direktora, postoji zapravo najmanje 16 preduzeća u državnom vlasništvu (od 34 posmatrana) koja ni dana od usvajanja Zakona o javnim preduzećima nisu imali na svom čelu direktora izabranog na javnom konkursu.

To su Srbijagas, Nuklearni objekti Srbije, Pošta Srbije, Srbijašume, Putevi Srbije, Stara planina, Emisiona tehnika i veze, JP NP Kopaonik, JP NP Đerdap, JP NP Šar planina, Železnice Srbija ad, Srbija voz ad, Srbija Kargo ad, Infrastruktura železnice Srbije ad, Koridori Srbije doo, Metohija doo, a za dva nema dostupnih podataka za određeni period pa se ne može tačno utvrditi da li su ikada raspisivani konkursi (Rezervat Uvac doo i Park Palić doo)

U pojedinim su sve vreme na čelu vršioći dužnosti (npr, u Putevima ista osoba, u drugim su se smenjivali razni vršioći dužnosti), u pojedinim su u nekim periodima to bili direktori postavljeni bez konkursa pre početka primene Zakona iz 2012. godine (nakon čega konkursi, mimo zakona, u nekim od njih nisu ni raspisani), u jednom (Srbijašume), na primer, dve godine je rukovodio zamenik direktora (koji nije bio funkcioner i na njega se nisu odnosile obaveze i ograničenja iz Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije), a potom vršioći dužnosti direktora.

Ako se sabere trajanje v.d. stanja, mandati direktora izabranih na konkursu i postavljenih bez konkursa, od 2012. godine (odnosno od osnivanja preduzeća) do danas, u svakom od ova 34 preduzeća u proseku je na čelu bio vršilac dužnosti četiri godine i tri meseca, direktor postavljen bez konkursa dve i po godine a direktor izabran na konkursu tačno godinu dana.

Pregled stanja po preduzećima:

JP Elektroprivreda Srbije

- 11. septembar 2012. razrešen direktor Dragomir Marković (imenovan 13. marta 2009)
- 11. septembar 2012. imenovan vd direktora Aleksandar Obradović
- 18. juna 2013. raspisan konkurs za direktora
- 10. septembra 2013. imenovan vd direktora Aleksandar Obradović
- 7. marta 2014. vlada konstatovala da Aleksandru Obradoviću mandat vd direktora prestaje 10. marta i imenovala ga za vd direktora od 11. marta 2014
- 2. oktobra 2014. imenovan direktor Aleksandar Obradović, izabran na konkursu
- 3. marta 2016. razrešen direktor Aleksandar Obradović, koji je izabran na javnom konkursu 2014. godine (odluka o razrešenju doneta dan pre stupanja na snagu novog Zakona o JP koji predviđa složeniju proceduru razrešenja)
- 23. marta 2016. raspisan konkurs za direktora
- 23. marta 2016. imenovan je vd direktora Milorad Grčić
- 24. marta 2017. objavljen novi konkurs za direktora

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

JP Srbijagas

- Dušan Bajatović imenovan je za direktora 2008. godine.
- 28. novembra 2012. Vlada je bez konkursa (pre usvajanja novog zakona) imenovala Dušana Bajatovića ponovo za direktora.²⁰
- Bajatoviću je 28. novembra 2016. godine istekao mandat.²¹
- 10. marta 2017. raspisan konkurs za direktora.

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

²⁰ Vlada je prekršila zakon iz 2012. godine odlučivši da uopšte ne raspisuje konkurse za nekoliko JP čiji su direktori postavljeni pre stupanja Zakona na snagu. Osnivački akt Srbijagasa koji je važio u tom trenutku predviđao je da se direktor postavlja na period od pet godina. U 2013. akt je usklađen sa Zakonom o JP i propisano je da je mandat direktora četiri godine. Osnivački akt usklađen je i sa najnovijim Zakonom (mandat i po novom zakonu traje četiri godine).

²¹ Nije nađeno rešenje o imenovanju direktora niti vršioca dužnosti direktora, na sajtu Srbijagasa stoji da je Bajatović generalni direktor, a da je imenovan 2008. godine. Isti podatak stoji i u registru Agencije za borbu protiv korupcije.

JP za podzemnu eksploataciju uglja Resavica

- 12. oktobra 2012. razrešen direktor Goran Bojić
- 12. oktobra 2012. imenovan je vd direktora Vladan Milošević
- 3. jula 2013. raspisan konkurs za direktora
- 3. oktobra 2013. imenovan je vd direktora Vladan Milošević
- 11. aprila 2014. vlada konstatovala da Vladanu Miloševiću mandat vd direktora prestaje
- 3. aprila i imenovala ga za vd direktora od 4. aprila 2014.
- 14. novembra 2014. imenovan direktor Vladan Milošević. (izabran na konkursu) Vladan Milošević je uhapšen pod sumnjom da je zloupotrebio službeni položaj
- 10. februara 2015. razrešen direktor Vladan Milošević
- 10. februara 2015. imenovan vd direktora Stevan Dželatović
- 13. avgusta 2015. imenovan vd direktora Stevan Dželatović
- 30. marta 2016. imenovan vd direktora Stevan Dželatović
- 30. marta 2016. raspisan konkurs za direktora
- 24. marta 2017. raspisan konkurs za direktora (bez obrazloženja šta se desilo sa prethodnim konkursom iz 2016. koji nije okončan niti poništen)
- Stevan Dželatović uhapšen
- 20. aprila 2017 razrešen vd direktora Stevan Dželatović
- 4. maja 2017. imenovan vd direktora Marko Vuković.

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

JVP Srbijavode

- 2. novembra 2012. Vlada je bez konkursa (pre usvajanja novog zakona) imenovala Gorana Puzovića za direktora.²²
- 10. marta 2017. objavljen konkurs za direktora
- 5. decembra 2017. razrešen direktor Goran Puzović
- 5. decembra 2017. imenovan direktor Goran Puzović

JP Nuklearni objekti Srbije

- 7. avgusta 2013. raspisan konkurs za direktora.

²² Vlada je prekršila zakon iz 2012. godine odlučivši da uopšte na raspisuje konkurse za nekoliko JP čiji su direktori postavljeni pre stupanja Zakona na snagu. Konkurs u JVP Srbijavode raspisan je šest meseci nakon što je direktoru istekao mandat (Zakon iz 2012. predviđao je da mandat traje četiri godine)

28. februara 2014. razrešen vd direktora Jagoš Raičević (podneo ostavku),
 28. februara 2014. imenovan v.d. direktora Dalibor Arbutina
 21. avgusta 2014. vlada konstatovala da Daliboru Arbutini prestaje mandat vršioca dužnosti 28. avgusta i imenovala ga za vršioca dužnosti od 29. avgusta 2014.
 V.d. stanje nije u međuvremenu produžavano.
 22. februara 2017. raspisan konkurs za direktora.
 Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

JP Transnafta (transformisano u Akcionarsko društvo za transport nafte naftovodima i transport derivata nafte produktovodima „Transnafta” Pančevo)

26. decembra 2008. imenovan direktor Srđan Mihajlović
 30. septembra 2013. imenovan vd direktora Tomislav Basta
 28. marta 2014. vlada konstatovala da Tomislavu Basti mandat vd direktora prestaje 30. marta i imenovala ga za vd direktora od 31. marta 2014.
 10. februara 2017. raspisan konkurs za direktora
 9. marta 2018. razrešen vd direktora Tomislav Basta
 9. marta 2018. imenovan direktor Tomislav Basta (izabran na konkursu)
 1. novembra 2019. razrešen vd²³ direktora Tomislav Basta (na lični zahtev)
 1. novembra 2019. imenovan vd direktora Bogdan Kuzmanović

JP Pošta Srbije

26. septembra 2012. Vlada je bez konkursa (pre usvajanja novog zakona) imenovala Milana Krkobabića za direktora.²⁴
 19. avgusta 2016. konstaovana ostavka Milana Krkobabića na mesto direktora
 14. septembra 2016. imenovana vd direktora Mira Petrović
 10. marta 2017. raspisan konkurs za direktora.
 4. marta 2021. razrešena v.d. direktora Mira Petrović
 4. marta 2021. imenovan v.d. direktora Zoran Đorđević

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

²³ JP Transnafta je u međuvremenu transformisano u Akcionarsko društvo za transport nafte naftovodima i transport derivata nafte produktovodima „Transnafta” Pančevo.

²⁴ Vlada je prekršila zakon iz 2012. godine odlučivši da uopšte na raspisuje konkurse za nekoliko JP čiji su direktori postavljeni pre stupanja Zakona na snagu. Konkurs u JP Pošta Srbije raspisan je šest meseci nakon što je direktoru istekao mandat (Zakon iz 2012. predviđao je da mandat traje četiri godine)

JP Srbijašume

Direktor je 2010. godine podneo ostavku i preduzećem je rukovodio zamenik direktora Igor Braunović²⁵

26. decembra 2014. imenovan vd direktora Predrag Aleksić

9. januara 2015. objavljen je konkurs za direktora

10. jula 2015. imenovan vd direktora Predrag Aleksić

24. marta 2017. objavljen konkurs za direktora (bez obrazloženja šta se desilo sa prethodnim konkursom iz 2015. koji nije okončan niti poništen)

5. decembra 2017. razrešen vd direktora Predrag Aleksić

5. decembra 2017. imenovan vd direktora Igor Braunović

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

JP Putevi Srbije

Zoran Drobnjak je na mesto direktora imenovan 2007. godine,

27. decembra 2011. razrešen direktor Zoran Drobnjak

27. decembra 2011. imenovan vd direktora Zoran Drobnjak

5. jula 2013. raspisan konkurs za direktora

28. novembra 2013. Vlada konstatovala da je mandat v.d. direktora Zorana Drobnjaka prestao i imenovala ponovo Zorana Drobnjaka za v.d. direktora od 29. novembra 2013. godine. Prema dostupnim podacima od tada vd stanje nije produžavano.

10. februara 2017. raspisan je konkurs za direktora (prethodni konkurs nije okončan).

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

JP Službeni glasnik

20. decembra 2012. imenovan vd direktora Radoš Ljušić

2. avgusta 2013. raspisan konkurs za direktora

9. decembra 2013. vlada konstatovala da Radošu Ljušiću prestaje mandat vršioca dužnosti 20. decembra i imenovala ga za vršioca dužnosti od 21. decembra 2013.

20. juna 2014. vlada konstatovala da Radošu Ljušiću prestaje mandat vršioca dužnosti

21. juna i imenovala ga za vršioca dužnosti od 22. juna 2014.

26. januara 2015. razrešen vd direktora Radoš Ljušić zbog odlaska u penziju.

²⁵ Braunović je bio zastupnik sa svim pravima i obavezama, izuzev obaveza po Zakonu o Agenciji za borbu protiv korupcije.

27. januar 2015. imenovan vd direktora Jelena Trivan
 4. avgusta 2015. imenovan vd direktora Jelena Trivan
 Konkurs za izbor direktora, koji je raspisan još 2012. godine, poništen je 2015. godine 13. novembra
 2015. raspisan konkurs za direktora
 25. decembra 2015. imenovan direktor Jelena Trivan (izabrana na konkursu)
 25. oktobra 2019. raspisan konkurs za direktora
 10. januara 2020 razrešen direktor Jelena Trivan
 10. januara 2020. imenovan vd direktora Jelena Trivan
 31. januara 2020. razrešen vd direktora Jelena Trivan
 31. januara 2020. imenovan direktor Jelena Trivan (na konkursu, bila jedina prijavljena)

JP Zavod za udžbenike

28. februara 2013. Vlada konstatovala da je Miloljubu Albijaniću prestao mandat direktora, zbog isteka perioda na koji je imenovan i postavila Dragoljuba Kojčića za vršioca dužnosti direktora
 12. jula 2013. raspisan konkurs za direktora
 12. marta 2015. imenovan direktor Dragoljub Kojčić (izabran na konkursu)
 30. avgusta 2019. Vlada konstatovala da Dragoljubu Kojčiću prestaje dužnost direktora
 30. avgusta 2019. imenovan vd direktora Milorad Marjanović Nije nađen novi konkurs. (zaključno sa 21. 5. 2021.)

JP Stara planina

Svetislav Popadić imenovan je za direktora 1. aprila 2011. godine
 25. jun 2013. raspisan konkurs za direktora
 12. juna 2015. konstatovano da je Svetislavu Popadiću prestao mandat direktora
 12. juna 2015. imenovan vd direktora Vladimir Simović
 20. oktobra 2016. razrešen vd direktora Vladimir Simović
 20. oktobra 2016. imenovan vd direktora Miloš Adamović
 2. marta 2017. raspisan konkurs za izbor direktora
 20. septembra 2018. imenovan vd direktora Biljana Đokić
 30. maja 2019. razrešen vd direktora Biljana Đokić
 30. maja 2019. imenovan vd direktora Stefan Krkobabić
 26. novembra 2020. razrešen dužnosti, na lični zahtev, vd direktora Stefan Krkobabić
 (izabran za potpredsednika Skupštine Srbije)

4. decembra 2020. imenovan v.d. direktora Goran Karadžić.

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

JP Mreža Most

5. novembra 2012. imenovan direktor Dejan Milenković (pre usvajanja novog zakona)

24. septembra 2015. razrešen direktor Dejan Milenković

24. septembra 2015. za vd direktora imenovana Slađana Ivančević

10. marta 2017. raspisan konkurs za izbor direktora

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

JP za skloništa

11. decembra 2008. za direktora je imenovan Vladan Skadrić

12. jul 2013. raspisan konkurs za direktora

22. februara 2017. raspisan konkurs za izbor direktora

29. avgusta 2018. Vlada konstatovala da je direktoru Vladanu Skadriću prestala dužnost direktora zbog podnošenja ostavke

29. avgusta 2018. imenovanje vd direktora Nebojše Stojanovića

6. februara 2019. raspisan konkurs za direktora

18. aprila 2019. razrešen vd direktora Nebojša Stojanović

18. aprila 2019. imenovan direktor Nebojšta Stojanović

JP Jugoimport SDPR

5. novembra 2012. za vd direktora imenovan Jugoslav Petković

15. jul 2013. raspisan konkurs za direktora

28. aprila 2017. raspisan konkurs za direktora

29. decembra 2017. razrešen vd direktora Jugoslav Petković

29. decembra 2017. imenovan direktor Jugoslav Petković

JP Emisiona tehnika i veze

7. marta 2013. imenovan vd direktora Dejan Šmigić

5. jula 2013. raspisan konkurs za direktora

19. septembra 2013. imenovan vd direktora Dejan Šmigić

5. novembra 2014. imenovan vd direktora Branko Gogić

22. februara 2017. objavljen konkurs za direktora

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

JP Skijališta Srbije

29. decembra 2011. za v.d. direktora postavljen Dejan Ljevnaić

28. juna 2013. raspisan konkurs za direktora

18. avgusta 2016. razrešen vd direktora Dejan Ljevnaić

18. avgusta 2016. imenovan vd direktora Dejan Ćika

10. marta 2017. raspisan konkurs za direktora.

28. decembra 2017. razrešen vd direktora Dejan Ćika

28. decembra 2017. imenovan direktor Dejan Ćika

JP Nacionalni park Kopaonik

Prema podatku na sajtu JP, direktor Bojan Milovanović je imenovan 2008. godine. U Službenom glasniku nisu nađena rešenja o razrešenju ili imenovanju direktora ili vd direktora ovog JP.

10. jula 2013. raspisan konkurs za izbor direktora

10. februara 2017. raspisan konkurs za izbor direktora

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

Nedostaje: podaci o imenovanju (ili produžetku v.d. mandata) vršioca dužnosti direktora ili direktora JP Nacionalni park Kopaonik od isteka mandata direktora Bojana Milovanovića 2012. godine, do danas;

JP Nacionalni park Tara

26. decembra 2008. imenovan direktor Boban Tomić

10. jula 2013. raspisan konkurs za izbor direktora

24. februara 2015. konstatuje se prestanak mandata direktora Bobana Tomića (podnošenje ostavke)

24. februara 2015. imenovan vd direktora Dragić Karaklić

10. februara 2017. raspisan konkurs

16. novembra 2018. razrešen vd direktora Dragić Karaklić

16. novembra 2018. imenovan direktor Dragić Karaklić

JP Nacionalni park Fruška gora

- 26. decembra 2008. imenovan direktor Radovan Nikolić
- 10. jula 2013. raspisan konkurs za direktora
- 20. februara 2014. razrešen direktor Dobrivoj Antonić (konstatovano - prestaje mandat)
- 20. februara 2014. imenovan v.d. direktora Radovan Durutović.
- 14. novembra 2014. imenovan vd direktora Radovan Durutović
- 15. juna 2016. Vlada konstatovala da je vd direktora Radovanu Durutoviću prestala dužnost
- 15. juna 2016. imenovan vd direktora Radoslav Krunić
- 10. februara 2017. raspisan konkurs za direktora

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.²⁶

JP Nacionalni park Đerdap

- 27. februar 2009. imenovan direktor Srđan Stefanović
- 10. jula 2013. raspisan konkurs za izbor direktora
- 25. februara 2015. konstatuje se prestanak mandata direktora Srđana Stefanovića
- 12. marta 2015. imenovan vd direktora Lazar Mitrović
- 10. februara 2017. raspisan konkurs

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

JP Nacionalni park Šar planina

- 27. februar 2009. imenovan direktor Violeta Stamenković
 - 10. jula 2013. raspisan konkurs za izbor direktora. Potom imenovana dva člana Komisij za izbor direktora. Nakon toga nisu nađeni bilo kakvi podaci.
- U Agenciji za privredne registre upisano da je Violeta Stamenković direktorka. Nema je u javnom dostupnom registru Agencije za borbu protiv korupcije.
- Nedostaje: podaci o direktorima i vršiocima dužnosti direktora JP Nacionalni park Šar planina, njihovim imenovanjima i razrešnjjima od 2012. godine do danas.

²⁶ Na sajtu preduzeća navodi se da je Radoslav Krunić direktor, a u informatoru da je vd direktora.

AD Elektromreže Srbije

21. decembra 2012. za direktora (u to vreme JP EMS) imenovan Nikola Petrović.²⁷ U novembru 2016. EMS je transformisan u akcionarsko društvo
29. decembra 2016. Vlada konstatuje da je Nikoli Petroviću prestao mandat generalnog direktora Akcionarskog društva „Elektromreža Srbije” Beograd, zbog isteka perioda na koji je imenovan.
29. decembra 2016. imenovana vd direktora Jelena Matejić
10. marta 2017. raspisan konkurs za direktora
6. decembra 2017. razrešena vd direktora Jelena Matejić
6. decembra 2017. imenovana direktor Jelena Matejić (izabrana na konkursu)

Železnice Srbije ad

17. januara 2015. imenovan direktor Miroslav Stojčić (izabrala ga Skupština društva na predlog Vlade)
20. februara 2019. direktor Miroslav Stojčić podneo je ostavku
4. aprila 2019. imenovan vd direktora Goran Adžić

Srbija Voz ad

- Preduzeće osnovano u julu 2015. Prvi vd direktora Jugoslav Jović
5. februara 2016. raspisan konkurs za direktora
19. maja 2017. raspisan konkurs za direktora (prethodni nije okončan)
31. avgusta 2017. imenovan (ponovo) vd direktora Jugoslav Jović
- Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

Srbija Kargo ad

- Preduzeće osnovano u julu 2015. Prvi vd direktora Miroljub Jevtić
5. februar 2016. raspisan konkurs
19. maj 2017. raspisan konkurs (prethodni nije okončan)
31. avgusta 2017. imenovan vd direktora Miroljub Jevtić
14. septembra 2017. razrešen vd direktora Miroljub Jevtić (Jevtić i Garibović "razmenili" funkcije)

²⁷ Petrović je imenovan četiri dana pre stupanja na snagu novog Zakona o JP. Vlada je potom prekršila Zakon odlučivši da uopšte ne raspisuje konkurse za nekoliko JP, čiji su direktori postavljeni pre stupanja Zakona na snagu, među kojima je bilo i JP EMS. Osnivački akt EMS koji je važio u tom trenutku predviđao je da se direktor postavlja na period od pet godina. U 2013. akt je usklađen sa Zakonom o JP i propisano je da je mandat direktora četiri godine. U novembru 2016. godine EMS je transformisan u akcionarsko društvo.

14. septembra 2017. imenovan vd direktora Dušan Garibović (Jevtić i Garibović "razmenili" funkcije)
Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

Infrastruktura železnice Srbije ad

Preduzeće osnovano u julu 2015. Prvi v.d. direktora Dušan Garibović

5. februar 2016. raspisan konkurs

19. maj 2017. raspisan konkurs (prethodni nije okončan)

14. septembra 2017. razrešen vd direktora Dušan Garibović (Jevtić i Garibović "razmenili" funkcije)

14. septembra 2017. imenovan vd direktora Miroljub Jevtić (Jevtić i Garibović "razmenili" funkcije)

20. januara 2020. razrešen vd direktora Miroljub Jevtić (uhapšen zbog sumnje da je primio mito)

29. maj 2020. imenovan vd direktora Nebojša Šurlan

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

Državna lutrija Srbije doo

22. januara 2014. raspisan konkurs

15. avgusta 2014. za vd direktora imenovan Aleksandar Vulović

20. marta 2015. imenovan direktor Aleksandar Vulović

14. avgusta 2015. razrešen direktor Aleksandar Vulović (na lični zahtev)

14. avgusta 2015. imenovan vd direktora Nenad Lazarević

10. februara 2017. raspisan konkurs

19. maja 2017. razrešen vd direktora Nenad Lazarević

19. maja 2017. imenovana vd direktora Simonida Kažić

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

Koridori Srbije doo

U oktobru 2012. Dmtar Đurović postavljen je za direktora Koridora Srbije. Mandat mu je istekao u oktobru 2016.

10. februara 2017. raspisan konkurs za izbor direktora

4. maja 2017. Vlada konstatovala da je direktoru Dmitru Đuroviću istekao mandat

4. maja 2017. imenovan vd direktora Zoran Babić

12. novembra 2020. razrešen vd direktora Zoran Babić

12. novembra 2020. imenovan vd direktora Aleksandar Antić

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize .

Tvrđava Golubački grad doo

Prema dostupnim podacima od 2016. godine na čelu preduzeća je Iskra Maksimović U 2019. akte potpisuje kao vd direktora

Prema registru acas.rs Iskra Maksimović direktor od 4. juna 2015. do 4. juna 2019. posle toga v.d. direktora

3. juna 2019. doneta odluka da se raspiše konkurs za direktora, objavljen je 28. februara 2020.

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

Park prirode Mokra gora doo

6. januar 2014. raspisan konkurs

U registru Acas.rs v.d. direktora Svetlana Đedović od 29. decembra 2014.

10. marta 2017. raspisan konkurs

18. januara 2018. imenovan direktor Radomir Stojić

Nedostaje: podaci o direktorima i vršiocima direktora preduzeća Park prirode Mokra gora doo, njihovim imenovanjima i razrešenjima od 2012. godine do 18. januara 2018. godine kada je imenovan direktor Radomir Stojić

Rezervat Uvac doo

Na sajtu Acas.rs, u registru, Branko Bjelić direktor od 13. maja 2013. do 20. jula 2016. Miljka Dučić v.d. direktora od 15. avgusta 2016

Na sajtu preduzeća je podatak da je vd direktora Miljka Dučić.

10. marta 2017. raspisan konkurs

Prema dostupnim podacima konkurs nije okončan u vreme izrade analize.

Nedostaje: Potvrda podataka o direktorima i vršiocima direktora preduzeća Rezervat Uvac doo, njihovim imenovanjima i razrešenjima od 2012. godine (ili od dana osnivanja JP ako je osnovano posle decembra 2012. godine) do danas

Park Palić doo

Na sajtu preduzeća je podatak da je odlukom Skupštine preduzeća od 22. januara 2018. za direktora imenovan Nebojša Daraboš.

Nedostaje: podaci o direktorima i vršiocima dužnosti direktora Park Palić doo, njihovim imenovanjima i razrešenjima od 2012. godine (ili od dana osnivanja JP ako je osnovano posle decembra 2012. godine) do 22. januara 2018. kada je za direktora imenovan Nebojša Daraboš.

Na zahtev preduzeće odgovorilo da nije organ javne vlasti :
https://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Park_Pali%C4%87_odgovor.pdf
https://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/zalba_ts_park_palic_doo_n_egiranje_statusa_organa_vlasti.pdf

Metohija doo (Privredno društvo s ograničenom odgovornošću za strateški otkup i distribuciju poljoprivrednih proizvoda "Metohija" Kosovska Mitrovica, u APR-u sada upisana adresa u Beogradu)

Od 28. maja 2013. (po osnivačkom aktu) v.d. direktora Aleksandar Vukčević, do izbora direktora 11. decembra 2013. za direktora imenovan Zoran Rakić

8. septembra 2015. razrešen Zoran Rakić, imenovan Dejan Radivojević

6. septembra 2019. za direktora, naperiod od četiri godine, ponovo imenovan Dejan Radivojević.

Nije sproveden javni konkurs jer po osnivačkom aktu direktora bira skupština društva, bez obaveze da sprovodi javni konkurs.

Rešavanje nezakonitog statusa

TS je prikupila informacije o aktima koje su donosili vršioci dužnosti direktora čiji je mandat istekao. Upućeni su dopisi nadležnima sa pozivom da preduzmu odgovarajuće korake u vezi sa statusom ovih osoba koje bez pravnog osnova upravljaju javnim preduzećima. Inicijative su upućene Kancelariji za javne nabavke, Agenciji za privredne registre i ministarstvu privrede. Na prvobitni dopis, APR je odgovorila da nisu nadležni, ali su nakon dodatnog tumačenja odgovorili da će preduzeti odgovarajuće korake.

Odgovor APR_a na sve dopise

- **TS prigovor APR-u**
- **Odgovor APR-a - prihvaćena inicijativa**

Ministarstvo privrede je ponovo ignorisalo dopis.

TS je koristila sve povode da ukaže na ovaj dugogodišnji problem.

Kada je Vlada Srbije razrešila Miru Petrović sa mesta vršioca dužnosti direktora (kako bi imenovala Zorana Đorđevića za vršioca dužnosti, iako je u tom trenutku bilo prošlo već četiri godine od raspisivanja javnog konkursa za izbor direktora), TS je uputila dopis predsednici Vlade i ukazala da je nemoguće razrešiti dužnosti nekoga kome je ta dužnost prestala pre tri godine: "Stoga je neophodno da se bez odlaganja prestane sa opisanim "ozakonjenjem" tj. stvaranjem privida da građani kojima

je istekao status vršioca dužnosti direktora javnih preduzeća prestao po sili i slovu zakona, i dalje donose odluke u skladu sa zakonom. Jednako je potrebno da Vlada i organi državne uprave prekinu praksu prećutnog "pokrivanja" propusta i kršenja zakona, koja je oličena u propuštanju vršenja dužnog nadzora i postupanja po službenoj dužnosti od strane Ministarstva privrede – Sektora za kontrolu i nadzor rada javnih preduzeća”.

[Inicijativa Vladi Srbije - rešenje o razrešenju - primena Zakona o JP](#)

Direktori u “v.d. stanju” su, kako je TS često ukazivala podložni političkim pritiscima i spremni da javni interes potčine interesu stranke ili drugog centra moći. Karakterističan primer je bio slučaj “Kukulovce”, kada su se JP Putevi Srbije i v.d. direktor (kome je pre sedam godina istekao mandat) angažovali da asfaltiraju put u selu čiji su meštani zapretili da neće izaći na izbore jer im SNS nije ispunila obećanja sa prethodnih ozbora:

- [Zahtev JP Putevi Srbije](#)
 - [Odgovor - Putevi](#)
- [Zahtev grad Leskovac](#)
- [Dopis VJT Niš Posebno odeljenje](#)
 - [VJT odbacilo krivičnu prijavu](#)
 - [Pritužba VJT u Nišu](#)
 - [Apelaciono tužilaštvo - Kukulovce](#)
- [Prijava Agenciji - Drobnjak](#)
 - [Odgovor Agencije](#)
 - [Prigovor i inicijativa TS Agenciji](#)
 - [Tužba Upravnom sudu](#)

Slučaj “Kukulovce” ali i geenralno tema nezakonitog položaja v.d. direktora pobudila je pažnju medija i tokom trajanja projekta objavljen je niz priloga, kako kroz prenošenje saopštenja TS i izjave predstavnika TS, tako i onih koji se baziraju na samostalnom istraživanju i analizama medija.

[Otkaz joj dao v.d. kom je, po zakonu, istekla funkcija](#)

[Da li su direktori kojima je istekao mandat potpisivali ugovore o javnim nabavkama](#)

[Logo puteva Srbije – cene i ovlašćenja](#)

[Direktori javnih preduzeća predmet otvorene političke trgovine](#)

[Direktori javnih preduzeća u v.d. stanju pod jakom kontrolom vlasti](#)
[Uticaj predsednika na stabilizaciju elektroenergetskog sistema](#)
[Odluka o odbacivanju krivične prijave u slučaju „Kukulovce“ je bila nepravilna](#)
[Niški tužilac nije ispitao da li je Drobnyak zloupotrebio položaj u Kukulovcima](#)
[Drobnyak prekršio zakon: Obećao put, pa rekao “sad glasajte”](#)
[Srbija u v.d. stanju: 20 direktora postavljeno bez konkursa](#)
[Ima li direktora u javnim preduzećima](#)

Svakako je od posebnog značaja što je ovu temu otvorila i Državna revizorska institucija.

DRI je, naime [u izveštaju o poslovanju JP Putevi Srbije](#) u vezi sa istekom mandata v.d. direktora preporučila Nadzornom odboru preduzeća da pokrene inicijativu za imenovanje direktora preduzeća u skladu sa zakonom.

Međutim, činjenica da je mandat istekao je morala biti dobro poznata članovima NO, kao i Vladi koja postavlja direktora i bez revizorskog upozorenja. Usled toga, **oni su solidarno odgovorni**, kako za nezakonitosti na koje je ukazala DRI, tako i za svaku štetu koje ovo preduzeće bude pretrpelo zbog zaključivanja ništavih ugovora i donošenja drugih akata od strane neovlašćenog lica.

Iz izveštaja DRI:

Javno preduzeće Putevi Srbije u 2018. i 2019. godini je nabavilo dobra, usluge i radove u iznosu od 51,38 milijardi dinara bez sprovedenog postupka javne nabavke, a da nisu postojali razlozi za izuzeće od primene Zakona o javnim nabavkama, utvrdila je Državna revizorska institucija (DRI). Navodi se da to preduzeće nije dokumentovalo da je procenjenu vrednost 51 javne nabavke, u iznosu od 7,18 milijardi dinara, utvrdjivalo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Državni revizori su utvrdili da je pokrenuto 30 postupaka javnih nabavki procenjene vrednosti oko šest milijardi dinara a da nisu bili ispunjeni uslovi za pokretanje postupaka, kao i da postupci i aktivnosti na dodeli ugovora nisu bili sprovedeni u skladu sa zakonom kod 22 javne nabavke procenjene vrednosti 4,63 milijarde dinara.

PREPORUKE

Direktori

- Vlada treba da **otkloni nelogičnosti iz uredbe na osnovu koje se biraju direktori**, tako da se proverava poznavanje svih oblasti rada javnog preduzeća, da negativna ocena iz poznavanja bitnih pitanja bude razlog za eliminaciju kandidata, da se precizira šta se smatra relevantnim iskustvom, da se provere znanja povežu sa programima rada javnih preduzeća, da se dodatno obrazovanje i godine iskustva vrednuju srazmerno značaju, da se pisane provere znanja postave kao pravilo;
- Pooštriti **uslove za izbor direktora** (u pogledu poštovanja antikorupcijskih propisa, bez mogućnosti za „zamrzavanje“ članstva u stranci);
- Povećati **javnost rada komisija** koje vrše izbor direktora, utvrditi mere **za sprečavanje sukoba interesa** kod članova komisija i propisati **zabranu da članovi komisije budu stražaki funkcioneri**;
- Vlada bi trebalo da **usvoji podzakonski akt na osnovu kojeg bi se utvrdile stimulacije za stručno i uspešno obavljanje poslova** direktora javnih preduzeća. Kriterijumi za dodelu stimulacija bi trebalo da se uključe ne samo ostvarivanje planiranih finansijskih rezultata, već i ostvarivanje uloge zbog koje je javno preduzeće osnovano (zadovoljavanje određenih potreba građana);
- Izmenama Zakona o javnim preduzećima bi trebalo **ograničiti trajanje „v. d. stanja“**, određivanjem maksimalnog vremena koje sme da protekne između razrešenja direktora i okončanja konkursa za izbor novog;
- Izmenama Zakona o javnim preduzećima treba predvideti obavezu da se **svi podaci koji su od značaja za** ocenu zakonitosti procesa izbora direktora i utemeljenosti odluke o izboru **učine javnim**, kako na sajtu javnog preduzeća, tako i na sajtu osnivača. I pre promene Zakona, treba uspostaviti ovu praksu;
- Vlada Srbije bi trebalo da okonča na zakonit način **konkurse za direktore raspisane na osnovu prethodnog i aktuelnog zakona** i da objavi njihov ishod, a u slučaju obustave konkursa i jasne razloge za to;
- Svaki novi konkurs treba organizovati efikasno, propratiti ga **kampanjom koja će da ohrabri kvalitetne kandidate da se prijave**, a javnost i kandidate pravovremeno obavestiti o svim bitnim pitanjima;
- Vlada i drugi osnivači javnih preduzeća, političari, ali i mediji treba **da prekinu praksu promovisanja vršilaca direktora javnih preduzeća**. Naročito su sporne situacije kada se jedan vršilac dužnosti menja drugim bez obrazloženja, a to se predstavlja kao funkcionisanje sistema odgovornosti;

Nadzorni odbori

- Izmenama Zakona o javnim preduzećima, autentičnim tumačenjem Narodne skupštine ili mišljenjem Ministarstva privrede **precizirati šta će se smatrati „iskustvom u oblasti poslovanja javnog preduzeća“**, što je jedan od uslova za izbor članova nadzornih odbora. Uslov bi trebalo da se odnosi na prevashodne delatnosti JP;
- Razmotriti mogućnost **uvećanja nadoknada članovima NO u slučaju ostvarivanja dobrih rezultata, a naročito u slučaju dokazano uspešnog nadzora nad radom direktora** (npr. otkriveni ili sprečeni značajni propusti i štete), budući da aktuelni nivo (prosečna zarada) nije u skladu sa odgovornošću i stručnošću koja se zahteva;
- Afirmisati **ulogu uzbunjivača i drugih kontrolnih mehanizama** unutar javnih preduzeća i njihovu vezu sa nadzornim odborom;
- Izvršiti analizu rezultata rada nadzornih odbora i **preispitati njihovu ulogu** pri sledećoj izmeni Zakona o javnim preduzećima. Naročito je bitno naglasiti da njihova uloga **nije samo praćenje finansijskih rezultata, već ostvarivanje primarne uloge javnog preduzeća u zadovoljavanju potreba građana**;
- Preispitati **uslove za izbor članova nadzornih odbora, postaviti ih tako da obuhvate širi dijapazon stručnosti** (npr. da najmanje jedan član poznaje svaku oblast poslovanja JP, najmanje jedan korporativno upravljanje, da svi imaju iskustvo u upravljanju ili nadzoru, da svi moraju da pohađaju obuke) i zatim izvršiti izbor novih nadzornih odbora u svim preduzećima;
- Osnivači treba **da preispitaju ispunjenost uslova** za članove nadzornih odbora JP, da objave podatke koji dokazuju kvalifikovanost i da razreše članove koji ne ispunjavaju uslove;
- Zakonodavac treba da razreši situaciju kada nijedan zaposleni u JP ne ispunjava uslov za izbor člana nadzornog odbora iz reda zaposlenih;

Transparentnost

- Vlada, drugi osnivači javnih preduzeća, resorna ministarstva, kao i Vladina Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu treba da utiču na to da **sva javna preduzeća naprave internet prezentacije, da na njima objave sve obavezne podatke** iz Zakona o javnim preduzećima, ali i druge informacije potrebne korisnicima njihovih usluga, i to **u obliku koji omogućava pretragu i kopiranje prema potrebama korisnika** (mašinska čitljivost);
- Imajući u vidu promene do kojih je doveo novi Zakon o javnim nabavkama i potrebu za obezbeđivanjem transparentnosti u radu javnih preduzeća, trebalo bi predvideti obavezu da preduzeća objavljuju makar linkove koji vode ka pojedinačnim javnim nabavkama na Portalu javnih nabavki. Na sajtovima preduzeća bi trebalo da se nalaze i uputstva korisnicima – šta treba uneti od podataka u pretragu da bi se došlo do podataka o svim javnim nabavkama koje su oglašene na Portalu;
- Izmeniti **sadržinu programa rada i izveštaja o radu** javnih preduzeća, tako da građanima bude jasnije u kojoj meri su ostvarili funkciju zbog koje su osnovana;
- Nefinansijski deo finansijskih izveštaja javnih preduzeća trebalo bi da sadrži i informacije o primeni antikorupcijskih mera i mehanizama;
- Razmotriti uvođenje obavezne „compliance“ funkcije u javnom sektoru;
- Propisati da deo programa poslovanja bude i naplata potraživanja – planirani obim, dinamika ali i politika naplate;
- Propisati obavezu **da se u tabelarni pregled** periodičnih izvšetaja JP **uvrste podaci o potraživanjima, najvećim dužnicima, aktuelnim modelima naplate, utuženjima i slično;**
- **Propisati obaveznu sadržinu** „informacija“ koje priprema Ministarstvo privrede, tako da predstavlja analizu svih bitnih aspekata rada javnih preduzeća na osnovu njihovih izveštaja, kako bi Vlada mogla da na vreme reaguje i otkloni probleme.
- Bilo bi korisno da Ministarstvo privrede/Vlada, odnosno tela na drugim nivoima vlasti, **objave na jednom mestu podatke za sva javna preduzeća** iz svoje nadležnosti (ili linkove koji vode ka njihovim sajtovima), podatke o razmatranju izveštaja o radu (pojedinačno), podatke o sprovođenju konkursa, podatke koji dokazuju ispunjenost uslova za članstvo u nadzornim odborima itd. (primeri ove prakse već postoje u nekim gradovima).
- Obezbediti da i nakon izmena Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja obezbediti **sva javna preduzeća i sva druga preduzeća** u neposrednom ili posrednom **državnom vlasništvu** budu obveznici Zakona i **izrađuju informatore o radu**, a zatim obezbediti poštovanje ovih pravila nadzorom od strane upravne inspekcije ili Poverenika za informacije;

- **Primeniti kaznene norme** Zakona o javnim preduzećima, **naročito u vezi sa kršenjem pravila o javnosti rada**, podnošenjem zahteva za pokretanje prekršajnog postupka od strane resornog ministarstva. Primeniti i druge vrste sankcija (pokretanje postupaka za razrešenje zbog upornog kršenja pravila);
- Preporučuje se lokalnim nevladinim organizacijama i medijima, kao i drugim zainteresovanim licima (građanima, odborničkim grupama, sindikatima, potencijalnim kandidatima bez „stranačke zaleđine“) **da insistiraju na objavljivanju svih dokumenata** iz izborne procedure za direktora javnih preduzeća, na što većoj transparentnosti, te da ukažu na eventualne nepravilnosti u predstojećim konkursima za izbor novih direktora lokalnih javnih preduzeća;
- U okviru **realizacije lokalnih antikorupcijskih planova** i drugih sličnih inicijativa (npr. Partnerstvo za otvorenu upravu) ojačati javnost rada i mehanizme nadzora
- Propisati obavezu da se u informatorima o radu (na osnovu izmenjenog Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i Uputstva Poverenika) **unesu podaci o osobi zaduženoj za unutrašnje uzbunjivanje**.

Oglašavanje, donacije, sponzorstva

- Preispitati efekte i **nanovo definisati politiku i pravila u oblasti donacija i sponzorstava**, i to za sva javna preduzeća, a ne samo ona koja se finansiraju iz budžeta, jer je u svakom slučaju reč o preduzećima koja koriste značajne javne resurse;
- Definirati i argumentovati **potrebe za marketingom javnih preduzeća**, kako na zakonskom nivou, tako i prilikom odobravanja finansijskih planova;
- Urediti **detaljnije i doslednije odnose javnih preduzeća sa medijima i oglašavanje u medijima**, u okviru izmena Zakona o javnim nabavkama, Zakona o javnim preduzećima, medijskih propisa, Zakona o oglašavanju ili u okviru posebnog zakona koji bi uredio oglašavanje javnog sektora, a u sklopu sprovođenja nove Medijske strategije;
- Propisati obavezu da se **u tabele za kvartalno izveštavanje unose podaci o zaključenim ugovorima i isplatama po osnovu reklame i propagande**.

Druga pitanja

- Resorno ministarstvo treba da reguliše podzakonskim aktom (i eventualnom izmenom zakona kojom bi se ovo pitanje detaljnije regulisalo) sertifikaciju firmi koje izdaju **sertifikate o poznavanju korporativnog upravljanja**;
- Izmenama Zakona o javnim preduzećima **propisati**, a nakon toga i primeniti, **kazne za kršenje odredaba Zakona** o javnim preduzećima tamo gde sada nisu predviđene;
- Dopunom Zakona o javnim preduzećima, **na nedvosmislen način urediti pitanje pravnih posledica neodobravanja planova rada** javnih preduzeća, kao i **odluka u čijem donošenju su učestovali direktori i članovi nadzornih odbora koji ne ispunjavaju uslove** za izbor na funkciju;
- Propisati **obavezu raspisivanja javnog konkursa za zapošljavanje** u javnim preduzećima;
- Propisati mehanizme koji bi kroz povećanu javnost u radu javnih preduzeća **smanjili prostor za zloupotrebe u vezi sa finansiranjem političkih aktivnosti i izborne kampanje** (npr. objavljivanje informacija o korišćenju službenih vozila, reprogramu i oprostima dugova i drugim vidovima pomoći)

Preporuke u vezi sa razrešenjem nezakonitog v.d. statusa

- Da Vlada Srbije bez odlaganja imenuje vršioca dužnosti u javnim preduzećima koja trenutno **nemaju zakonitog direktora ili vršioca dužnosti direktora**, do okončanja konkursa, ne čekajući na realizaciju mera iz Strategije državnog vlasništva i upravljanja privrednim subjektima koji su u vlasništvu Republike Srbije za period od 2021. do 2027.;
- Da resorni odbor Narodne skupštine, u skladu sa Poslovníkom, zatraži **izveštaj od Ministarstva privrede i Vlade Srbije** u vezi sa stanjem imenovanja i razrešenja u javnim preduzećima i da održi sednicu na kojoj će razmotriti izveštaje i utvrditi razloge i odgovornost za dosadašnje kršenje zakonskih obaveza;
- Da Ministarstvo privrede, u skladu sa Zakonom, sprovede **nadzor nad primenom zakonskih rešenja o imenovanju direktora javnih preduzeća** i da na osnovu njega podnese Agenciji za privredne registre i drugim organima i organizacijama koje vode druge odgovarajuće registre **zahtev za brisanje** nezakonito upisanih vršilaca dužnosti u registru privrednih subjekata;
- Da nadzorni odbori javnih preduzeća obaveste javnost i osnivača (Vladu Srbije, odnosno skupštine APV i JLS) o **merama koje su preduzeli u vezi sa rešavanjem nepostojanja zakonitih direktora javnih preduzeća**, bilo na sopstvenu inicijativu ili na osnovu preporuka Državne revizorske institucije, kao i da utvrde spisak odluka koje su donela lica

koja su protivno zakonu predstavljala kao direktori ili vršioci dužnosti direktora javnih preduzeća

- Da Vrhovni kasacioni sud zauzme **pravni stav u vezi sa zakonitošću odluka i ugovora** u čijem donošenju, odnosno zaključivanju su učestvovala lica koja se protivno zakonu predstavljaju kao direktori ili vršioci dužnosti direktora javnih preduzeća i da bez odlaganja preduzme mere za ujednačavanje sudske prakse u skladu sa tako zauzetim stavom
- Da Kancelarija za javne nabavke **sprovede monitoring javnih nabavki** u čijem donošenju su učestvovala lica koja se protivno zakonu predstavljaju kao direktori ili vršioci dužnosti direktora javnih preduzeća
- Da Republički javni tužilac izda obavezno uputstvo javnim tužiocima o tome da javni tužioci, prilikom ispitivanja krivične odgovornosti lica koja se protivno zakonu predstavljaju kao direktori ili vršioci dužnosti direktora javnih preduzeća, njihov **status „službenog lica“** utvrđuje u smislu člana 112. st. 3, t. 4. Krivičnog zakonika (službenim licem smatra se i lice kojem je faktički povereno vršenje pojedinih službenih dužnosti ili poslova), odnosno da njihov **status “odgovornog lica u pravnom licu”** utvrđuje na osnovu činjenice da im je “faktički povereno obavljanje tih poslova” (član 112. st. 5 KZ) ili da ova lica, umesto za druga koruptivna krivična dela budu gonjena za krivično delo trgovine uticaja **u sticaju sa krivičnim delom lažnog predavljanja** iz člana 329. Krivičnog zakonika.
- Da Agencija za sprečavanje korupcije utvrdi kojim licima je po sili zakona prestala javna funkcija direktora, odnosno vršioca dužnosti direktora javnog preduzeća, i da protiv onih koji nisu podneli **izveštaje o imovini i prihodima po prestanku te javne funkcije** pokrene postupak zbog kršenja Zakona o sprečavanju korupcije i da o ishodu tog postupka obavesti javnost.

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Адреса: Палмотићева 31

11000 Београд, Србија

Телефон 381 11 303 38 27

e-mail: ts@transparentnost.rs

www.facebook.com/Transparentnost.Srbija

twitter.com/transparencyser

www.transparentnost.org.rs